

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Бас редактор:
Бақытжан Исенғалиев

Бас редактордың орынбасары:
Екатерина Гребенникова

Редакциялық топ:
Махаббат Джайлғанова,
Диляра Қасымбекова,
Айнаш Тілеубаева,
Гүлэйхан Ембердиева,
Ақтолқын Сұлтангереева.

Фотографтар:
Андрей Тайгунов
Аваз Қарабаев

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Главный редактор:
Бахытжан Исенғалиев

Заместитель главного редактора:
Екатерина Гребенникова

Редакционная группа:
Махаббат Джайлғанова,
Диляра Касымбекова,
Айнаш Тлеубаева,
Гульайхан Ембердиева,
Актолқын Сұлтангереева.

Фотографы:
Андрей Тайгунов
Аваз Карабаев

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Chief Editor:
Bakhytzhon Issengaliyev

Deputy Chief Editor:
Ekaterina Grebennikova

Editing staff:
Makhabbat Dzhaiganova,
Dilyara Kassymbekova,
Ainash Tleubayeva,
Gulyaikhon Yemberdiyeva,
Aktolkyn Sultangereeva.

Photographers:
Andrey Taigunov
Avaz Karabayev

МАЗМҰНЫ

4	Қорытындылар - 2014
6	Мұнай нарығы тарихындағы жаңа тарау ма?
9	ПҚОП-тың жаңа Бірінші Вице-президентімен сұхбат
11	Мұнай: жер қойнауынан сіздің үйіңізге дейін
17	8 наурыз
20	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

23	Итоги-2014
25	Новая глава в истории нефтяных рынков?
28	Интервью с новым Первым Вице-президентом ПҚОП
30	Нефть: из недр и до... вашего дома
36	8 Марта
38	Календарь событий

CONTENTS

41	2014 results
43	A new chapter in the history of oil markets?
45	Interview with the new First Vice President of PKOP
47	Oil: from subsurface right to... your home
52	8 March
54	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:
Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:
Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:
244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

БАС РЕДАКТОРДЫҢ СӨЗІ

Биылғы 2015 жыл еліміз үшін маңызды әрі айтулы оқиғаларға, оның ішінде мазмұны жағынан дүбірлі оқиғаларға толы болмақ.

Жылдың басты оқиғаларының бірі - мерзімінен бұрынғы Президент сайлауы, Ұлы Отан Соғысындағы Жеңістің 70 жылдығы, қазақ мемлекеттілігінің 550 жылдығы, ҚР Конституциясының 20 жылдығы, Қазақстан халқы ассамблеясының 20 жылдығы, KAZENERGY қауымдастығының 10 жылдығы, Шымкент МӨЗ-інің 30 жылдығы.

Бұлардың барлығы - тарихтың, жеңістердің, жетістіктердің куәгері, олар сенімділік пен жақсылық әкелмек.

Біздің міндетіміз - еліміздің әрі қарай дамуына қолдан келерлік көмек көрсету.

Шымкент МӨЗ-нің мерейтойы қарсаңында зауыттың топ-менеджментінде өзгерістер орын алды. Турисбеков Асқар Зауытбекұлы жаңа Бірінші Вице-президент болып тағайындалды. Жас болғанына қарамастан, тәжірибесі мен білімі МӨЗ-ді жаңғыртудың жауапты кезеңінде еңбек ұжымы үшін табысты болып, жұртшылықтың үміті ақталатындығына сенім білдіруге мүмкіндік беріп отыр.

«Мұнайшының» бұл нөмірінде А.Турисбеков зауыт алдында тұрған міндеттерді қалай шешуге болатындығы жайында өз ойымен бөліспек.

Мұнай-газ нарығындағы қолайсыз жағдайларға байланысты басты мәселелердің біріне келетін болсақ, оны шешу нарықтың негізгі ойыншылары тарапынан біраз уақыт пен күш-жігерді талап ететін болады. Болжамдар мен сараптамалық бағалау санының айтарлықтай мөлшерге жеткені соншалықты, олардың маңызы мұнай бағасы тәрізді құнсыздануға ұшырап отыр.

Мұнай бағасының әрі қарай ықтимал төмендеу қаупі басым. Осындай уақытта кеменгерлік пен даналық танытатын шешімдер қабылдау керек. Еркін нарықтың капитализм тарихынан белгілі өзіндік реттейтін механизмдері бар, олар осындай сын уақытта негізгі көрсеткіштердің дағдарысқа әкелетін мүмкіндіктерін алдын алады.

Клаус Шваб бейнелеп атап өткендей, үлкен балық кішкентай балықты қылғитын уақыт өтіп кетті. Әлем ауқымды, бірінші кезекте, технологиялық сипаттағы өзгерістер қарсаңында тұр.

Үшінші индустриалдық төңкеріс баршадан оны қабылдап қана қоймай, оған белсене атсалысуға да дайын болуды талап етеді. Бұл - компания үшін жаңа талаптар.

«Мұнайшы» дәстүр бойынша сан мыңдаған ұжымның барша ер-азаматтары атынан нәзік жанды әріптестерімізді, туғандыстарымыз бен жақындарымызды тамаша мереке - 8 наурызбен шын жүректен құттықтайды.

Егер мұндай тамаша мереке болмағанда, нәзік жанды әйел затына деген сый-құрмет, махаббат пен риясыз көңіл белгісі ретінде ер-азамат қауымы мұндай әсем мерекені ойлап табатыны сөзсіз.

Көктемнің тағы бір шуақты мерекесі Наурыз босағадан аттап келеді! Өз-Наурыздың қарсаңында сіздерге және жақындарыңызға бақ-береке, баянды бақыт пен қуаныш тілеймін! Көктемгі мерекелеріңізбен!

***Вице-президент,
Б.І.Исенғалиев***

Құрметті әріптестер!

2015 жылдың басында бүкіл дүниежүзілік қауымдастықтың назары күн санап өзгеріп жатқан мұнай бағасы мен сарапшылардың болашақтағы көмірсутек бағасына жасаған болжамдарында болды, ал мемлекеттер мен компаниялар осындай үздіксіз нашарлап бара жатқан ахуал кезіндегі жұмыс істеу әдістерін қарастырды. Кейбір халықаралық мұнай-газ компаниялары өздерінің инвестициялық жобаларын тоқтатуға мәжбүр болды, әсіресе «күнсызданған мұнай» батыстағы қатпарлы өніммен жұмыс істейтін компанияларға ауыр тиді. Энергетикалық қорға тәуелді үкіметтердің көпшілігі мұнай бағасына жасалған болжамдардың күн сайын құлдырап келе жатқанын ескере отырып, өз бюджеттерін оңтайландырып, алдағы уақытта жаңа болмысқа бейімделу керектігін сөз қыла бастады.

Осы жағдайларға қарамастан «ПетроҚазақстан» компаниясының қазіргі экономикалық жағдайда тұрақты жұмыс істеуге қажетті ресурстарға ие екеніне сенімдіміз. Біздің сарапшылар «ПетроҚазақстан» кен орындарының табыстылығына байланысты талдама жүргізген болатын, осы жұмыстардың негізінде компанияның түрлі баға өзгеруіне қатысты сценарийлер жасалды. Дәл осы қиын жағдайда, ауыспалы кезеңде қызметкерлердің бір-бірінен қолдау күтіп, тұрақты жұмыстарының сақталуына мүдделі екенін жақсы түсінеміз, сондықтан да компания басшылығы осы

сұраныстарды өтеуге бар күшін салатын болады.

Қазіргі уақытта келеңсіз болжамдардың салдарынан «ПетроҚазақстан» өзінің ағымдағы және ұзақ мерзімді міндеттемелерді орындауда қиындықтарға тап болып отыр. Алайда, сыртқы фактор себепші болған бұл қиындықтар уақытша болмақ. Бұл мәселелер осы жылдың ішінде шешіліп, содан соң, біз жоғары кәсіби қызметкерлеріміздің қолдауы арқасында дамудың жаңа айналымына тағы да өтетін боламыз!

Вэй Юйсян, «ПетроҚазақстан» Президенті

Төменде - компания қызметінің әр бағыты бойынша 2014 жылға жасалған толық қорытынды ақпараты.

БАРЛАУ ЖӘНЕ ӨНДІРУ

2014 жылы «ПетроҚазақстан Инк.» 4,883 млн. тонна мұнай өндірді, соның ішінде 50%-ы «Қазгермұнай» және «Торғай-Петролеум» БК-ға тиесілі. Осы соманың ПҚҚР-ға тиесілі нақты жиынтық үлесі Көлжан және ПҚОП бойынша 2,788 млн.тонна мұнай, өнімнің 50%-ы «Торғай-Петролеум» үлесінде - 0,599 млн.тонна және 50% өнім «Қазгермұнай» - 1,499 млн. тонна мұнай алған.

2014 жылы ПҚҚР, Көлжан және ПҚВИ-да 101 жаңа ұңғыма бұрғыланды, соның ішінде 47 өндіруші, 54 барлау-бағалаушы, ал Қазгермұнай 28 өндіруші ұңғыманы жұмысқа қосты. Тәуелсіз аудитор Ryder Scott-тың берген есебі бойынша, P1 санатты мұнай қорының өсуі ПҚИ-дың барлық топтарында 1,9 млн. баррельді құраған.

ҚАЙТА ӨНДЕУ

2014 жылы ПҚОП 5,065 млн. тонна шикізатты қайта өңдеді, бұл 2013 жылғы

көрсеткішпен салыстырғанда 208 мың тоннаға көп.

Қазақстанда былтыр жанармай тапшылығы мәселесі орын алған болатын. Еліміздің нарығын тұрақтандыру және осыған байланысты халықтың арасында туындаған аландаушылықты азайту мақсатында біздің зауытымыз жоғары жөндеу жұмыстарына тоқтамай, апатсыз әрі үздіксіз жұмыс істеп, Қазақстанның аймақтарын қосымша мұнай өнімдерімен қамтамасыз етті.

Өткен жылы жоғары октанды бензин өндіру 735 мың тоннаны құрады, өңдеу тереңдігі - 75%, ал мөлдір мұнай өнімдері - 57% болды. 2013 жылмен салыстырғанда зауыт бензин, әуе керосині, мазут және вакуумды газойлді өндіру көлемін арттырды.

ПҚОП-та Жаңғырту жобасын жүзеге асыру және Шымкент МӨЗ-ін қайта құру жұмыстары жалғасын табуда. Осы жұмыстардың нәтижесінде МӨЗ-де 14 жаңа технологиялық қондырғы бой көтеретін болады, олардың қатарына RFCC ауыр қалдықтардың каталитикалық крекингі қондырғысы, Prime G+ каталитикалық крекинг бензинін гидротазалау қондырғысы,

МТБЭ өндіру қондырғысы, қанықпаған СКГ-нан күкіртті тазалайтын Mercox қондырғысы, ақырғы газды тазалау және күкірт алу қондырғылары жатады. Жаңа технологиялық қондырғылардың лицензиарлары британдық UOP, француздық Axens және қытайлық CPE сияқты әлемдік көшбасшылар. Сондай-ақ осы жұмыстардың барысында үш қондырғы қайтадан қалпына келтіріледі.

Сонымен қатар МӨЗ-де жалпы зауыт шаруашылығына қажетті қосымша жаңа қондырғылар салынады. Олардың қатарына: азот алу қондырғысы, БЖА ауасын сығымдау қондырғысы, суды химиялық жолмен тазалайтын, бу дайындайтын (қазандық) қондырғылар және мұнай өнімдерін сақтайтын суқоймалар, факелді қондырғы, орталық оператор бөлмесі (технологиялық үдерістерді басқару үшін) және басқа қондырғыларды жатқызуға болады.

Аталған жұмыстардың басты мақсаты - ЕУРО-4 және ЕУРО-5 стандарттарына сәйкес мұнай өнімдерін шығару, өңдеу тереңдігін арттыру және мөлдір мұнай өнімдерін қайта өңдеу екенін естеріңізге саламыз.

МАРКЕТИНГ ЖӘНЕ ТАСЫМАЛДАУ

Жыл өткен сайын компаниямыз тұтынушыларға жанармай жеткізу міндетін үздіксіз орындап келеді. Дәл осылай, 2014 жылы да ҚР-дағы ЖЖМ нарығын тұрақтандыру мақсатында және әлеуметтік жауапты компания мәртебесін қолдай түсу үшін «ПетроҚазақстан» әлеуметтік бағдарламалар бойынша нарыққа 1,25 млн. тонна мұнай өнімдерін (дизельдік отын, бензин, мазут, әуе керосинін) шығарды.

Осылайша, 2014 жылы ҚР-ның тек ішкі нарығын қанағаттандыру үшін Шымкент МӨЗ-і толлингтік компанияларға кеткен қорды қоса алғанда 3,1 млн. тонна мұнай өнімдерін жеткізген: дизельдік отын, бензин, ТС-1 және М-100 мазуты.

Сондай-ақ, біздің жалпы жылжымалы құрамымыз 2210 бірлікті құрап, толлингтік компаниялар үшін вагон операторларының сапалы қызметін көрсетіп, Қазақстандағы жүкті жеткізу бойынша көшбасшылардың бірі деген атағымызды сақтап қала білдік.

Жүк тасымалдаудың жөнге салынған жүйесінің арқасында және компанияның жылжымалы құрамын тиімді пайдаланып, мемлекеттік органдар тарапынан ешқандай шағым алмаған компаниямыз мұнай өнімдерін тасымалдау саласында тұрақты әрі ұзақ мерзімді серіктес абыройына ие болып отыр.

ҚЕҚОҚ

Өндірістегі қауіпсіздікті насихаттау арқылы компаниямыз ҚР-ның 78 жетекші мұнай-газ өндіруші компанияларының өкілдері қатысқан және KAZENERGY қамқорлығымен өткен «ӨК, ЕҚ, ҚОҚ және ТЖ салалары бойынша озық тәжірибе» атты 1-ші Конференцияның алғашқы бастамашысы болды. Ал компанияның өз ішінде жаңадан енгізілген ҚЕҚОҚ бөлімі белсенді түрде жұмыс істеуде, бұл бағдарлама жұмысшылардың орын алуы мүмкін қауіпті жағдайлар мен әрекеттерді алдын ала хабарлағанын қолдау үшін құрылған болатын. Нәтижесінде «ПетроҚазақстанның» 16 жұмыскері осындай еңбегі үшін марапатқа ие болды.

«ПҚОП» ЖШС халықаралық ISO:14001 талаптарының стандартына сәйкестігі бойынша қайта сертификаттаудан және OHSAS:18001 стандартына сәйкес келуі бойынша бақылау аудитінен сәтті өтті. Сондай-ақ, «ОҚО бойынша үздік мекеме, өнеркәсіп, еңбекті қорғау қызметі» байқауының қорытындысына сай, біздің компания «Ең үздік қауіпсіз кәсіпорын» атағына ие болды. Сонымен қатар

өндеуші бөлім кәсіпорынның санитарлық сақтау аймағын көркейту жұмыстары шеңберінде 1350 ағаш отырғызды.

ПҚҚР жұмыскерлерді өрт сөндіру құралдарын дұрыс пайдалануға және өрттің алдын алуға үйрету мақсатында жыл сайын өрт қауіпсіздігіне байланысты «Өртті сөндіргеннен гөрі, оның алдын алған оңайырақ» атты сайыс өткізеді. «ПетроҚазақстандағы» қауіпсіздік мәдениетін жоғарылатуға бағытталған «Қорғау» жобасын жүзеге асыру шеңберінде ҚЕҚОҚ біріктірілген басқару құрылымы ашылды, оны қауіпсіздік жөніндегі орталық комитет басшылыққа алады, сондай-ақ кен орындарында каскадты комитеттер жүйесі құрылып, іс-әрекет қауіпсіздігіне тексерулер жүргізіліп отырады.

КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Әдеттегідей «ПетроҚазақстан» өзінің қызмет аймақтарында түрлі жобаларға демеушілік қолдау көрсетуін тоқтатқан емес. Сол себепті де біз 2014 жыл бойынша қолға алынған әлеуметтік жауапкершілік міндеттердің барлығы - дәстүрлі демеушілік жобалар, қамқорлықтағы мекемелерге қолдау көрсету немесе облыс әкімшіліктерімен ынтымақтастық туралы меморандум шеңберіндегі жұмыстардың сәтті аяқталғанын мақтан етеміз. Жалпы алғанда «ПетроҚазақстанның» 2014 жыл бойынша әлеуметтік жобаларға жұмсаған қаржысы 7 млн. АҚШ долларынан асты, соның ішінде 4 млн. Меморандумдар шеңберінде жұмсалды.

Спорт саласындағы жобалар - компаниямыздың сыртқы және ішкі саясаты үшін аса маңызды. Оған мысал ретінде «ПетроҚазақстан» Спартакиадасын атап өтуге болады. 2014 жылдың қыркүйек

айында өткен 5-ші мерейтойлық Корпоративтік Спартакиадаға біздің компания қызметкерлерінен тыс «ПетроҚазақстанның» бірлескен кәсіпорындары «Қазгермұнай» ЖШС және «Торғай-Петролеум» АҚ-нан 100-ден астам жұмыскерлер қатысты. Ал іс-шараның ашылу салтанатына ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиұлының қатысуы корпоративтік ортадағы бұқаралық спортты дамытудың маңызды екенін тағы бір мәрте көрсетті.

2014 жылдың күзінде «ПетроҚазақстан» басшылары қамқорлыққа алған мекемелердің өкілдерімен есеп беру кездесуін өткізді. Осы кездесу шеңберінде, Ұлы Отан соғысының 70 жылдығы қарсаңында, Оңтүстік Қазақстан облысының Ардагерлер кеңесіне 5 млн. теңге ақшалай сертификат ұсынылды.

ЖЕТИСТІКТЕР МЕН МАРАПАТТАР

Біз компаниямыздың аймақтар жетілуіне елеулі үлес қосып келе жатқанын және ПҚҚР мен ПҚОП қызметкерлерінің еңбегі мемлекеттік деңгейде бірнеше мәрте еленгенін мақтан тұтамыз.

Осылайша, Мұнайшылар күні кәсіби мерекесінің қарсаңында «Қазмұнайгаз», «Самұрық-Қазына» ҰК АҚ және ҚР Энергетика министрлігі «ПҚҚР» АҚ-ның 7, ал «ПҚОП» ЖШС-нің 14 қызметкерін «Мұнай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін» медалімен, «ҚазМұнайГаз» құрмет белгісімен, құрмет грамоталарымен және «Мұнай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері» төсбелгісімен марапаттады, ал ПҚОП-тың 30 қызметкері компания басшылығының Құрмет грамотасына ие болды.

МҰНАЙ НАРЫҒЫ ТАРИХЫНДАҒЫ ЖАҢА ТАРАУ МА?

Мұнай бағасының құлдырауы соңғы айдағы ең өзекті тақырыпқа айналды. Баррель қаншалықты «төмендейді», бұл экономикамызға қалай ықпал етеді, түптеп келгенде, әрқайсымыздың өмірімізге қандай өзгеріс әкелмек? Осы және өзге де сұрақтардың жауабын әрі мұнайға қатысты мәселелердің тарихын біздің мақаламыздан оқыңыздар.

Мұнай бағасының ауытқуы циклдарға бағынышты. Тарихқа шолу жасасақ: 1930-1960 жылдарда баррель құны 1-3 АҚШ доллары болса, 2008 жылдың шілде айындағы жағдай бойынша рекордтық 141 АҚШ доллары тіркелген, ал 2015 жылдың 13 қаңтарында 46 АҚШ* долларын құрап отыр (*мәлімет Brent маркасы бойынша алынған).

Мұнай бағасы көптеген факторларға тығыз байланысты, мысалы, әлемдік экономиканың даму екіпіні мен жағдайы, әсіресе, ЖІӨ өзгерісінің қарқыны, экономика қуатының жұмсалуды, сондай-ақ ғылым мен техниканың ілгерілеуі (жаңа технологиялар, балама қуат көздері), мұнай қорының қазіргі жағдайы мен болашаққа болжамы, мемлекет қоймасындағы мұнай мөлшері, тіпті, Еуропа мен АҚШ-та алдағы қыстың қаншалықты суық болатынына да тәуелді. Әр дәуір бағаның қалыптасу құрылымына өзінше бір жаңа фактор енгізеді. Соның бірі саясат - осылайша, 1998 жылдарда мұнай бағасының өзгеруіне саяси астар ықпал етті (ОПЕК-тің тыйым салу саясаты, Таяу Шығыстағы әскери көтерілістер). 1983 жылы Нью-Йорк және Чикаго биржаларындағы мұнай мәмілелеріне фьючерстардың енгізілуінен кейін қаржы нарығы да мұнай бағасының өзгеруіне елеулі түрде ықпал ете бастады. 2000-шы жылдардан бері қарай мұнай құны тура валюта бағамы мен құнды қағаздардың бағасы сияқты қаржылық құбылмалылыққа ие болды. Мұнай компанияларының акцияларын сатып алатын қаржылық құрылымдар (хэджқорлар, банктер, инвестициялық компаниялар) мұнай бағасының жоғары болуына мүдделі және бүгінгі таңда мұнай бағасын белгілеу барысында олардың рөлі өсе түсуде. Қазір мұнай жай ғана тауар болудан қалып, қаржы нарығындағы пайда көзіне айналған.

Бүгінгі мұнай бағасының құлдырауына не себеп, алдағы уақытта баға қалай өзгереді және бұл өзгеріс экономикамызға қаншалықты қауіпті?

Бұл сұрақтарды «ПетроҚазақстан» компаниясының экономика, жоспарлау және бюджет бөлімінің қызметкерлеріне қойған едік.

- Негізгі болжал жасаудың жақсылыққа жеткізбейтіні белгілі. Дегенмен, сіздің ойыңызша, 2015 жылы мұнай бағасы қалай өзгереді, таяу болашақта оның құны 100+ көрсеткішіне қайтып оралуы мүмкін бе, әлде мұндай баға өткеннің еншісінде қалды ма?

- Бүгінгі таңда мұнай бағасына экономикалық, саяси және басқа әртүрлі факторлар ықпал етіп отыр. Солардың қатарына, нарық үлесі үшін күрес салдарынан туындаған, ОПЕК елдерінің өзге елдердегі мұнай өндіруден алатын табыс пен өсімді азайтудан бас тартып отырғанын жатқызуға болады. Бұл өз кезегінде ұсыныстың сұраныстан асып түсуіне әкеліп соғады. Сондай-ақ, тағы бір негізгі факторға бірқатар елдерде тауар қоры деңгейінің жоғары болуы мұнайдың бағасына кері әсерін ететінін жатқызамыз.

Қазір біз инвестициялық агенттіктер мен банктердің (Goldman Sachs, Barclays, Merrill Lynch, Bloomberg, Moody's) болжамдарын қадағалап отырмыз, сол болжамдар бойынша Brent маркалы мұнайдың жылдық орташа бағасы барреліне 40-60 доллар құрайды теп күтілуде. Әр болжамның өзіндік дәйектемелері бар, оған қоса болжалды мұнай бағасына ықпал ететін факторлар өзгеруі мүмкін, алайда болжам бойынша, Brent маркалы мұнайдың жылдық бағасы барреліне 50-60\$ болуы ықтимал.

- Мұнайдың қандай бағасы біздің компаниямызға ауыр тиюі мүмкін? Және осыған байланысты шаралар қарастырылған ба?

- Бұл сұраққа нақты жауап жоқ. Әрбір кен орны, тіпті әрбір ұңғыма өзіндік геологиялық, технологиялық, операцияндық және инфрақұрылымдық ерекшеліктеріне

қарай бірегей болып келеді. Табыстылық мәселесіне қоса ақша ағынымен байланысты инвестициялық және қаржылық қызметтер сынды түбегейлі факторлар әсер етеді. Біздің кен орындарымыздың көпшілігі Brentтің бағасы 60 доллар болғанның өзінде жағымсыз ақша ағынын (бекітілген күрделі бюджетке негізделген) көрсетіп, ұтылып отыр.

- Ал мұнайдың қандай бағасы әлемдік экономика үшін тиімді болмақ?

- Әр елде экономикаға әсер ету әр түрлі. Мысалы нетто-импорттаушы елдер үшін төмен баға жағымды болмақ, алайда энергетикалық қорларын экспортқа жіберуші елдерге бұл жағдай ауыр тимек. Біздің ойымызша әлемдік экономика үшін тараптардың коммерциялық мүдделерін кездее ең тиімді болып келеді. Мұнай жағдайына байланысты әр-түрлі болжамдар мен сценарий жасаған сарапшылардың көпшілігі қауіп-қатерлердің алдын алу мақсатында экономиканы диверсификациялау және мұнай-газ секторының шығындарын оңтайландыру сынды пікірлерді құптап отыр.

Мұнай бағасының құбылу тарихы

Шамамен жарты ғасыр бойы, 20-шы жүз жылдықтың 60 жылдарына дейін мұнай бағасы барреліне 1-3 АҚШ долларын құрап, тұрақты болды. Ол уақытта мұнай бағасын құрамына 5 американдық (Exxon, Mobil, Gulf, Texaco, Standard Oil Company of California) және 2 еуропалық (British Petroleum и Royal Dutch/Shell) компания енген, сол уақытта әлемдік мұнайдың 80-90%-ын бақылаған «Жеті туыс компания» деп аталатын халықаралық мұнай картелі тағайындайтын еді. Бұл «арзан мұнай» кезеңі болатын, ол уақытта мұнай өндіру Парсы шығанағы елдерінде белсенді түрде қолға алынып, ғажайып танкерлер құрылып жатты.

1960 жылы халықаралық үкіметаралық ОПЕК (мұнай экспорттаушы елдер ұйымы) ұйымы құрылып, 70-ші жылдары мұнай бағасын басқару билігін өз қолына алды, бүгінде олардың қатарына 12 мұнай өндіруші ел кіреді. Сол уақытта ОПЕК-ке мүше елдердің үлесі әлем бойынша алынатын мұнайдың жартысын құраған болатын.

Әлемдік мұнай нарығындағы жағдай 1973 жылғы қазан айындағы «Ғарасат күніндегі соғыс» деген атпен танылған Египет пен Израиль арасындағы соғыстан кейін өзгере бастады. ОПЕК-ке мүше Араб елдері Израильді қолдаған елдерге (АҚШ, Голландия және басқалары) «мұнай эмбаргосын» жариялап, мұнай жеткізілімін бірден төмендетіп жіберді. Нәтижесінде, келесі жылы мұнай бағасы барреліне 3 доллардан 12 долларға бірден көтерілді. Бұл ең алғашқы әрі әлі күнге дейін ең ірі саналатын энергетикалық дағдарыс еді.

Мұнай бағасы барреліне 30-35 долларға дейін өскен екінші елеулі энергетикалық дағдарыс 1979-80 жылдары, Ирандағы Ислам төңкерісі кезінде АҚШ президенті Картер олармен сауда байланысын үзетінін айтып, сондай-ақ АҚШ-тағы мұнай бағасына мемлекеттік бақылауды тоқтатқан кезде болған еді. Сол уақытта ОПЕК елдері де мұнай нарығындағы жағдайды дүрліктіре түсті, олар мұнай өндіру мөлшерін азайтып, осы арқылы бағаға ықпал етті, сонымен қатар Иран-Ирак арасындағы соғыс та мұнай шығаруды азайтуға, сәйкесінше тұтынушылар арасындағы байбаламның ушығуына әсер етті.

Алайда, мұнай бағасының кенеттен шарықтауының кемшін тұстары да болды - Батыс энергия үнемдеуші технологияларды дамытып, осы арқылы қымбат энерготасымалдаушыларға деген сұраныс төмендеді, сондай-ақ батыстағы экономикалық белсенділіктің қарқыны да төмендей түсті. Оның үстіне ОПЕК құрамына енбейтін елдер де мұнай өндіруді қолға ала бастады, солардың бірі КСРО болатын. Нәтижесінде, 1986 жылы мұнай бағасы барреліне 10 доллардан төмен құлады.

90-шы жылдары мұнай құнына әсер еткен елеулі фактор ОПЕК-тің «баға дәлізі» тұжырымдамасын құруы еді. Оның оңтайлы деңгейі (барреліне 22-28 доллар) ОПЕК елдері үшін үлес құрылымы болып біраз уақытқа дейін сақталды, ал сол уақытта олар мұнай нарығының 40%-ын қамтамасыз етуші еді.

2000-шы жылдардан бастау алған Азияның Қытай, Үндістан сияқты дамушы елдеріндегі экономиканың өсуі мұнай пайдаланудың артуына ықпал етіп, осының салдарынан баға кенеттен жоғарылай түсті. Келесі аралық - 2000-шы жылдың басында бағаның 25-30 доллардан, тіпті, 100 долларға дейін өсіп, құбылып тұрған кезеңі болды. Сонымен қатар бар болғаны үш ай аралығында бағаның 70%-ға дейін құлдыраған жағдайы кездесті, осылайша 2008 жылы шілде айының басында барреліне 141 долларды құрап тұрған мұнай бағасы 2008 жылдың аяғына қарай 33 долларға бір-ақ түсті. Айтпақшы, осы баға жүз долларға тек 2011 жылы ғана оралды.

Сондықтан да бүгінгі таңдағы бағаның құлдырауы аса қорқынышты емес, оның үстіне алдағы 10 жылды қамтитын алдын ала жасалған жоспарды ескерсек, мұнайлы елдерге өз табыстары үшін уайымдаудың қажеті жоқ деген пікір бар. Мұнай бағасы бәрібір де өсетін болады: қалай болғанда да қор азаюда, ал адамдары мен өндірістік әлеуеті жоғары елдерде экономиканы дамыту мүмкіндігі керек. Әрине, қаншалықты деңгейге екені белгісіз.

Қазақстан және мұнай

Біздің экономикамыздың өндіруші салаларға, оның ішінде мұнай өндіруге тікелей тәуелді екені ешкімге құпия емес. Себебі, еліміздің бюджетіне түсетін валюталық кірістің 70%-ын мұнай-газ бөлімі құрап, Ұлттық қорды толықтай қалыптастырып отыр емес пе?

Осы жылға республикалық бюджет Brent маркалы мұнай бағасын болжалды түрде 80 доллар деп жасалған болатын. Алайда, қаңтар айының орта тұсынан бастап-ақ, экономика министрі Ерболат Досаев атап өткендей, Үкімет бюджеттің макроэкономикалық өлшемін қайта қарастырып, оның негізі ретінде мұнайдың барреліне 50 доллар болған ортақ жылдық бағасын алып, ЖІӨ-нің өсу деңгейін 2015 жылы 1,5%-ға дейін төмендетті.

Сондай-ақ, 2014 жылдың аяғында Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев мемлекетіміздің үнемдеу тәртібіне көшетінін айтып, Үкіметке жағдайдың әртүрлі болуына байланысты сценарий құруды тапсырды. Басты міндет - экономика даму қарқынының құлдырауына жол бермеу және негізгі әлеуметтік төлемдерді сақтап қалу болды. Бүгінгі таңда Қазақстан экономикасының осындай даму жоспары қолда бар, ол, тіпті, мұнай бағасы барреліне 30 долларға дейін құлаған жағдайды да қарастырған.

Дәл сол кезде Нұрсұлтан Назарбаев экономиканы жандандыру мақсатында «Нұрлы жол» атты жаңа экономикалық саясаты жариялады. Бұл жол әлемдік экономика үшін дағдарыс тудырып отырған осы бір жылдар аралығында экономикамыздың өсуіне ықпал ететін болады. Ұлттық қормен қаржыландырылып, ішкі құрылымның дамуын негізге алған көлемді жоба темір және автокөлік жолдарын, электр желісін, сонымен қатар тұрғындық және тұрғын-коммуналдық құрылысты қолға алуды жоспарлап отыр. «Тек жаңа жолдарды салу арқылы ғана 200 мың жұмыс орнын құруға болады, бұл жұмыспен қамтамасыз ету елді мекендердің табысын молайту дегенді білдіреді», - деп атап өтті Елбасы. - «Нұрлы жол» Қазақстанның өзге экономикалық салаларына мультипликативті әсер ететін болады.

Әлемдік мұнай бағасы

Сарапшылардың болжамы

Сарапшылардың пікірінше, мұнай бағасының барреліне 100 долларды құраған жоғары құны (соңғы 4 жылдағы секілді) өзінің тұрақтылығын осымен аяқтаған тәрізді. Оның үстіне олар өздерінің бағаға жасаған болжамдарын қазірдің өзінде төмендетіп жатыр. Осылайша, қаңтар айының орта тұсында Goldman Sachs аналитиктері 2015 жылға Brent үшін барреліне 83,8 болады деп көрсеткен болжамдарын 50,4 долларға түсірді, ал Citigroup 80 доллар көрсеткішті 63 долларға төмендетті. Ең жайсыз болжам жасаған Bank of America Merrill Lynch сарапшылары болды, олар алдағы наурыз айының соңына қарай барреліне 31 долларды көрсетіп, алайда мұны бағаның құлдырауы шегі екеніне сендірді. Бүгінгі күннің өзінде АҚШ-та «қатпарлы» компаниялардың банкротқа ұшырап жатқанын ескере отырып, мұндай бағамен өнім алудың өзі пайдасыз болғандықтан, АҚШ-тағы қатпарлы мұнай өндіру көлемі азайған уақытта маусым айының аяғында мұнай құны 43 доллар болып өзгереді, ал Brent баррелінің жылдық орташа құны 52 долларды құрайтын болады деп болжам жасалып отыр.

Merrill Lynch мұнай бағасының төмендеуіне ықпал еткен ең негізгі себеп ретінде тұтынушы елдердегі мұнай қорының артуын (оның ішінде АҚШ пен Канададағы қатпарлы мұнай өнімінің артуын) жатқызады. Дегенмен, Merrill Lynch сарапшылары олардың болжамы Сауд Арабиясы бұрынғыдай баға деңгейін қолдауға ешқандай шара қолданбаған жағдайда ғана жүзеге асатынын атап өтті.

ОПЕК-тің ең ықпалды мүшесі Сауд Арабиясы да «жүздік бағаға» қайта оралу әзірше мүмкін емес дейді. Сондай-ақ Сауд Арабиясының ханзадасы Аль-Валид ибн Талал мұнай барреліне 100 доллардан жоғары баға қою жасандылық екенін айтты. Айтпақшы, бағаның аяқ астынан осылай құлдырауына бағаны тұрақтандыру мақсатында мұнай өндіруді азайтпай, шын мәнінде АҚШ-тың қатпарлы серпілісімен күресу бағытында Сауд Арабиясының жасап отырған ісі деп кінәлаушылар көп. Ал ханзаданың өзі өнім шығаруды азайтпай отырғанын ОПЕК мүшелеріне бұрынғыдай сенбейтінімен түсіндірді, «1980 және 1990 жылдары Сауд Арабиясы өнім шығаруды азайтты, алайда өзге елдер сөздерінде тұрмай, нарықтағы біздің үлесімізді басып алған болатын», - деді ол. Сауд Арабиясының мұнай министрі Али Аль-Наймидің сөзіне қарағанда, тіпті барреліне 20 доллар болатын бағаның өзі оларды мұнай өндіруді азайтуға мәжбүрлей алмайтын көрінеді.

Дегенмен де, тарихтың қайталанатыны белгілі. Сондықтан, сарапшылар 2008-2009-шы жылғы сценарийдің қайталануын күтуде. Ресейлік «Альпари» мамандары атап өткендей, мұнай бағасы алдағы уақытта барреліне 20 долларға дейін төмендейді, «алайда артынан салмақты секіріс болады, себебі әлемдік мұнай индустриясы мұндай бағаны көтере алмайды. Қазіргі күннің өзінде мұнай компаниялары өздерінің өнеркәсіптік бағдарламаларын қысқартуға мәжбүр, ал бұл алдағы уақытта мұнай шикізатының тапшылығына және оның бағасының кенеттен өсуіне алып келетін болады». Олардың 2015 жылға қойған болжамды бағасы – барреліне 60-80 доллар.

ПҚОП-ТЫҢ ЖАҢА БІРІНШІ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТІМЕН СҰХБАТ

- Асқар Зауытбекұлы, Сізді «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС Бірінші Вице-президенті болып тағайындалуыңызбен құттықтауға рұқсат етіңіз. Бұл лауазымға зауыттың мындаған қызметкерлері алдында ғана емес, жалпы мұнай өңдеу саласы бойынша үлкен жауапкершілік артылатыны сөзсіз. Жаңа қызметке келгелі қандай әсердесіз, сол сезіміңізбен бөлісе кетсеңіз.

- Құттықтауыңызға рақмет. Шымкент МӨЗ-інде жұмыс істеген 4 жыл ішінде өзімнің осы бір үлкен де ынтымақты ұжымның айнымас бір бөлігіне айналғанымды сезінемін. Мен өзіме сенім білдірген барша әріптестеріме алғысымды білдіремін. Алдағы уақытта кәсіпқой қызметкерлеріміздің көмегі мен қолдауына сүйене отырып өзімнің барлық мүмкіншілігім мен тәжірибемді, білімімді пайдаланып, алға қойған мақсаттарымызға жету үшін, сондай-ақ компаниямыздың өндірістік міндеттерін жүзеге асыруға бар күш-жігерімді саламын деп сеніммен айтқым келеді.

- Біздің МӨЗ үшін маңызды қадамның бірі Жаңғырту жобасы екені белгілі, міне, оның аяқталуына да аз қалды. Осы аралықтағы нәтижелер жайлы айта кетсеңіз, жобаның енгізілуі қазірдің өзінде зауыт көрсеткіштеріне қалай ықпал етуде?

- Бұл жоба біздің МӨЗ-бен қатар бүгінгі таңда мұнай өңдеу тереңдігінің төмендігі мен мөлдір мұнай өнімдерін аз шығару сипатына ие болып отырған жалпы Қазақстандағы мұнай өңдеу саласы үшін де аса маңызды. Нарық уақыт өткен сайын жоғары сапалы мұнай өнімдерін талап етуде. Сонымен қатар бензин, дизель сияқты жанармай түрлеріне Техникалық регламент талаптары қойылғалы бері, мұндай өнімдерге қосымша сапа көрсеткіштері енгізіліп отыр. Осы себептердің барлығы Қазақстандағы МӨЗ-дерде жаңғырту жобаларын бастауға түрткі болды. ПҚОП-та жаңғырту жұмыстары 2011 жылдан бастап қолға алынған болатын, осы жұмыстардың аясында зауыттың жобалық қуатын жылына 6 млн. тоннаға жеткізумен қатар, ЕУРО-4 және ЕУРО-5 стандарттарындағы бензин және дизель жанармайларын шығаруды қолға алу, өңдеу тереңдігін үлкейту көзделген. Сонымен қатар бұл Жаңғырту жобасын жүзеге асырудың экологиялық маңыздылығы аса зор.

Дәл қазір, Жаңғырту жобасын жүзеге асырудың бірінші кезеңінде, дизель жанармайын гидротазалауды құру жобасы аяқталды. Бұл нәтиже ПҚОП-қа ЕУРО-3 стандартына сай дизель жанармайын шығаруға мүмкіндік береді. Сондай-ақ қуаттылығы жылына 4 мың тонна болатын күкірт өндіру қондырғысының құрылысы соңына жетті, енді оны іске қосу дайындықтары жүргізіліп жатыр. Изомерлеу қондырғысының құрылысы да тәмамдалып қалды. Бір сөзбен айтқанда, жаңғырту жұмыстарының бірінші кезеңінің қорытындысы бойынша зауытымыз ЕУРО-4 экологиялық стандартына жататын бензин шығару мүмкіндігіне ие болмақ.

Жобаның екінші кезеңі бойынша ЕРС-келісімге қол қойылып, шетелдік еңбек күшін жұмылдыруға квота бөлінді, сонымен қатар жобаны қаржыландыру көздерін анықтау жұмыстары ұйымдастырылып жатыр. Нақтырақ айтқанда, біз Жаңғырту жобасының екінші кезеңін жүзеге асыруға толықтай дайынбыз, әрі 2015 жылдың наурыз айында құрылыс-монтаж жұмыстары басталады деп жоспарланып отыр. Осы қорытынды кезеңді сәтті аяқтаудың барлық алғышарты бізде бар, атап айтсақ: тәжірибелі лицензиарлар - мұнайды терең өңдеудің әлемдік көшбасшысы саналатын UOP компаниясы (жобаның соңғы нұсқасына лицензия беруші), Axens компаниясы (басқа нұсқаларға лицензия беруші) және, әрине, нәтижеге қол жеткізуді көздеген Жобаның зауыттағы жұмыс тобы.

- Қазақстандық мұнай өңдеу зауыттары, соның ішінде біздің де зауыттың жаңғырту жұмыстарының

басты міндеті - ЕУРО-4 стандартына сай мұнай өнімдерін шығару. ПҚОП өндірген ЕУРО-4 жанармайларын жанармай бекеттерінен қашан көре аламыз?

- Жоғарыда айтып өткенімдей, изомерлеу қондырғысының құрылысы қарқынды түрде жүріп жатыр. Біз бұл құрылысты 2016 жылдың алғашқы тоқсанында аяқтауды көздеп отырмыз, және сол қондырғы ЕУРО-4 автобензиндерін нарыққа шығаруымызға мүмкіндік береді.

- Биыл зауытымыз өз жұмысын бастағалы бері 30 жылдық мерейтойын тойлайды. Шымкент МӨЗ-і - өңіріміздің символына айналған, оның өркендеуіне мол үлес қосқан тірек. Сіздің ойыңызша, ШМӨЗ-дің ОҚО және жалпы республикамызда алар орны мен маңыздылығы қандай?

- Биылғы 2015 жыл «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» үшін айтулы жыл. Бүгінгі таңда Шымкентті мұнай өндіру зауытынсыз елестету мүмкін емес, 30 жыл қызмет барысында зауыт тек Оңтүстік Қазақстанның ғана емес, жалпы республикамыздың дамуына айтарлықтай үлес қосып келеді.

ШМӨЗ өзіндік жүйе қалыптастырушы әрі жетілдіруші кәсіпорын ретінде, міне, отыз жыл ішінде қаншама адамды жұмыспен қамтамасыз етіп, мемлекеттік қорды миллиардтаған теңгеге көбейтіп, аймағымыздағы бизнестің дамуына үлес қосып, ондаған сервистік және мердігерлік мекемелердің аяққа тұруларына көмектесіп отыр - бұл да өз кезегінде жаңа жұмыс орындарын қалыптастырып, республикамыздың бюджетін толықтыруға ықпал етеді.

Осы уақыт аралығында, тіпті, қиын-қыстау күндердің өзінде біз аймақтағы қорғансыз топтарға қол ұшын беруді ұмытқан емеспіз. Бүгінде ПҚОП жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп жұмыс істеп, көмеушілік және қайырымдылық көмек көрсетуде, облыстық инфрақұрылым нысандарының құрылысына қатысып, сондай-ақ әлеуметтік нысандарға қол ұшын беруде, оның ішінде ОҚО Әкімшілігімен бірге Меморандум шеңберінде барлығына атсалысып отыр.

Аймақтағы ең танымал кәсіпорын болып саналатын біздің МӨЗ - аймағымыздың экономикалық көшбасшысы деуге лайық. Бұл сөзіме ПҚОП-тың мемлекеттік органдардан алған марапаттары дәлел бо-

ла алады. Мысалы, 2011 жылы бизнестегі әлеуметтік жауапкершілік байқауында ПҚОП «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясы бойынша ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Парыз» алтын жұлдісіне ие болды. Сондай-ақ зауыттың «2013 жылдың қауіпсіз кәсіпорны» және «Үздік әріптестік келісім - 2013» деген марапаттары бар. Мен ПҚОП қызметкерлерінің де жоғары марапаттарын алғандарын мақтан етемін. Мысалы, өз ісіне берілгендігі мен жоғары кәсіби біліктілігі үшін В. Демшинге «Құрмет» ордені, ал А.Ембердиев пен Ж.Мыңжасаровтың төстеріне «Ерен еңбегі үшін» ордендері мен медальдары тағылды. Б.Бастов және А.Жақсыбаевтар Энергетика министрлігінің Құрмет грамотасына ие болса, С.Қадырбаев төс белгісін алды. Қосымша айта кетерім, 2010-2014 жылдар аралығында ПҚОП-тың 32 қызметкері жоғары кәсіпкерлігі үшін KAZENERGY ассоциациясының түрлі марапаттарына ие болды. Тағы да қайталап айтарым, компанияның ең басты құндылығы – бұл біздің жұмыскерлеріміз. Олардың әрқайсының күнделікті ерен еңбегі, зауыттың өркендеуіне қосқан үлесі зор, сондықтан да өз басым осы ПҚОП-та қызмет ететінімді мақтан тұтамын.

- Зауыт пен оның қызметкерлері туралы өзіңіздің алғашқы пікіріңізбен бөліссеңіз.

- Бірінші жұмысқа келген күні-ақ, Шымкент МӨЗ-інің тату әрі көп ұлтты қызметкерлерден құралған қуатты да берік құрылым екенін байқадым. Және осында жұмыс істейтін қызметкерлердің «зауыт - біздің екінші үйіміз» дейтіндерін жиі еститінмін, яғни бұл осы жұмыс орнының оларға жайлы болғаны ғой. Біз алдағы уақытта да өз тарапымыздан қызметкерлердің білімін жетілдіріп, алға жылжуларына мүмкіндік жасап, қауіпсіздіктерін қамтамасыз етіп, олардың әлеуметтік-тұрмыстық жағдайларын жақсарту үшін бар күшімізді салатын боламыз.

- Шымкент қаласының тұрғыны ретінде зауыттың қалаға қосқан үлесіне баға бере кетсеңіз?

- Соңғы жылдары Шымкент құлпырып келеді және осы жолда зауытымыздың да қаланың, облыстың ішкі құрылымын дамытуға үлес қосып келе жатқаны мені қуантады. ПҚОП-тың қаржылық көмек көрсетуінің арқасында бүгінде қала ішінде ғимараттар заманауи әрі әдемі болып жақсарды. Тәуелсіздік саябағы, әсіресе, Ордабасы даңғылынан саябаққа апаратын аспалы көпір өзінің ерекше қуаттылығымен ұмытылмастай әсер қалдыратындығы сөзсіз.

Облысымызда да жаңа өзгерістер жетерлік. Мысалы, біздің зауыт кәсіпорынға жақын орналасқан Еңбекші ауданы, Жұлдыз ауылдық мекенінің тұрғындарына сумен қамтамасыз ету, телефондандыру, жол жөндеу сынды жұмыстарымен үлкен көмек көрсетті.

Біз түрлі мекемелерге де қолдау көрсетіп отырамыз, облыс тұрғындары мен жас шымкенттіктерден де көмегімізді аяған емеспіз. Мысалы, 20 жыл бойы қарамағымызға алынған Сайрам балалар үйінің тәрбиеленушілері мен қамқорлыққа алынған мектеп оқушылары солардың қатарына жатады. Сондай-ақ зауыт зейнеткерлері мен соғыс ардагерлері де назардан тыс қалған емес. Жақында ғана Жеңістің 70 жылдығы қарсаңында 500 ардагерімізге Отау ТВ қызметі қосылды.

Осының бәрі қарапайым адамдарға жасалған көмек. Мен туған қалам мен оның тұрғындарының дамуына өз үлесімді қосып жатқанымды мақтан тұтамын.

- Зауыт CNPC және «Қазмұнайгаз» арқылы тең басқарылады. Бұл серіктестік қандай нәтиже беруде?

- Біздің екі акционер - CNPC қытай ұлттық компаниясы да, қазақстандық «ҚазмұнайГаз» компаниясы да жұмыс тәжірибелері үлкен әрі олардың қызметкерлік және қаржылық қоры мол. Екі компанияның да табысты басқару тәжірибесі мен қатар жүретін үдерістері, сонымен қатар CNPC-дің жобаларды халықаралық деңгейде жемісті жүзеге асыру біліктілігі «ПетроҚазақстанның» өркендеуіне елеулі үлес қосуда, сол арқылы олар ұранымызда айтылғандай компаниямыздың тіршілігін қозғалыспен көркемдеп келеді.

Бізде командамыздың әрбір мүшесі бірігіп жұмыс істеуге жұмылдырылған және бір-біріне қол ұшын беруге әрқашан дайын. Осының өзі компанияның алға қойған мақсаттарына сәтті түрде жетуіне оңтайлы ықпал етеді.

- Адамдардың бойындағы қандай қасиетті жоғары бағалайсыз? Сіздің ойыңызша, мінсіз қызметкер деген кім?

- Бәрінен бұрын адалдық пен жауапкершілікті бағалаймын. Ал мінсіз қызметкер туралы айтатын болсақ, бұл жерде қызметтің түріне қарай жұмыскерге қойылатын талап та әртүрлі болады ғой. Мысалы, бір жұмыста алға жетектейтін ықылас пен жылдам шешім қабылдағыштық қасиет қажет болады, енді бірінде жұмысты уақтылы өткізіп, үдерісті қатаң бағалау керек дегендей. Бастысы, адам өз орнын тапқанына көз жеткізіп, жұмысын жақсы көретін болса,

ол міндетті түрде мінсіз қызметкер болады деп ойлаймын (күледі).

- Сізді заманауи басшының үлгісі деуге болады. Жассыз, жақсы физикалық формадасыз. ПҚОП-тың Бірінші Вице-президентінің күнделікті тәртібі қандай екенін айтып берсеңіз?

- Рахмет. Өмір көз ілеспес жылдамдықпен өтіп бара жатыр, сондықтан шынымен көп нәрсеге үлгеріп қалу керек. Оның үстіне Қазақстандағы ең ірі кәсіпорындардың біріне басшылық ету оңай емес, оның жауапкершілігі өз алдына жетерлік. Толып жатқан түрлі факторларды ескере отырып, әрі басыңызда қаншама мәліметтер мен көрсеткіштерді жинақтап, дұрыс шешім қабылдай білу аса маңызды. Менің жұмыс күнім әдеттегідей - кездесулер, жиналыс, жұмыс есептерімен танысу.

Сондай-ақ спортқа ерекше ден қоямын, оны өмірдің айнымас бір бөлігіне айналдыру керек деп білемін. Компаниядағы әріптестерімнің арасында спорттық үлгі көрсетуді - қажеттілік деп санаймын және алдағы уақытта спорт әр адамның өмірінде таңғы, түскі және кешкі ас сияқты елеулі орын алса екен деп тілеймін, әсіресе, қазақ отбасылары үшін (күледі).

- Кез келген адам үшін отбасы киелі ұғым. Біз сондай-ақ сіздің төрт баланың әкесі екеніңізді білеміз. Өзіңіздің бала тәрбиелеуде ұстанатын қағидаттарыңыз жайлы айта кетсеңіз?

- Мен үшін отбасым - қуанышым және тірегім десем болады. Әрине, қай уақытта болмасын, оларға тек ең жақсысын беруге тырысамыз ғой. Бала тәрбиесінде олардың болашақ өмірлерінің жарқын да бақытты болуы үшін қабілеттерін толықтай ашуға мүмкіндік жасап, жақсы білім беруді маңызды деп санаймын.

- Сұхбатымызды қорытындылай келе, «ПетроҚазақстан» қызметкерлеріне көктем мерекелері кезінде қандай тілек білдіргіңіз келеді?

- Барлық қызметкерлерді жалпы халықтық Наурыз мерекесімен құттықтаймын, әр үйде амандық, денсаулық, бақыт, бейбітшілік және өзара түсіністік болсын деп тілеймін! Ал компаниямыздың нәзік жандыларын көктемнің мерейлі мейрамы - 8 наурыз мерекесімен құттықтаймын! Сіздерге махаббат, бақыт, көтеріңкі көңіл-күй және азаматтарыңыз үнемі ерекше ықыласқа бөлеп жүрсін деп тілеймін!

- Жауабыңыз үшін алғысымызды білдіреміз!

МҰНАЙ: ЖЕР ҚОЙНАУЫНАН СІЗДІҢ ҮЙІҢІЗГЕ ДЕЙІН

«Жер қойнауынан алынған мұнай» айдарымыздың өткен санында мұнай өңдеу тақырыбына тоқталып, соның ішінде МӨЗ №1 цехының 100 секциясындағы мұнайдың бастапқы өңдеу үдерісі туралы айтқан болатынбыз. Бұл мақаланы мұнайды қайталама өңдеуге арнап, 200, 300 және 400-ші секциялардың жұмыстарына егжей-тегжейлі тоқталмақпыз.

Оныншы бөлім. МӨЗ-дегі мұнайды қайталама өңдеу.

Өткен жолы жазғанымыздай, қайталама жүргізілетін үдерістер өңдеу жұмыстарын ұлғайтуға, яғни мотор жанармайларының шығуын ұлғайтуға бағытталған. Мұнайды фракцияларға бөлу үшін тікелей физикалық үдерістер қолданылатын бастапқы өңдеуге қарағанда, қайталама өңдеу барысында іске химия араласады, себебі бұл үдерістер мұнайдың құрамына кіретін көмірсу молекулаларын химиялық түрлендірумен байланысты болады. Осы үдерістердің қалай жүзеге асатынын толығырақ білу үшін 200, 300 және 400-ші секциялардың басшылығына сұрақ қойған едік. Аталған секциялардың барлығы ЛК-6У №1 цехының құрамына кіреді.

200-ші секция - шикізат бойынша жылына қуаттылығы 1 млн тонна болатын шикізатты алдын ала гидротазалаудан өткізу арқылы каталитикалық риформингті орнатады. Секцияда 50 адам жұмыс істейді, оған 200-ші секцияның басшысы Болат Қалдықөзов жетекшілік етеді.

- Секцияларыңызда жүзеге асып жатқан өндірістік үдерістер жайлы айта отырсаңыз. 200-ші секцияның негізгі шикізаты қандай зат?

- Біздің секциямызда 100-ші секциядан (ЭЛТҚ-АТ) бастапқы өңдеу процесінен өтіп келген шикізаттар мен фракцияларды 60-205°C-та қайнату арқылы қайта балқытып, түскен шикізатты алдын ала гидротазалаудан өткізу жолымен каталитикалық риформинг орнатылады. Жалпы 200-ші секцияның барлық өндірістік үдерістерінің басты мақсаты - бензиннің жоғарыоктанды компонентін жасау.

Бізге келіп түскен бензин фракциясын оның құрамындағы азот, оттегі, риформингтің катализаторына кері әсер ететін кейбір ауыр металдар сияқты қажетсіз қоспалардан ажырату мақсатында алдын ала гидротазалаудан өткіземіз. Сондай-ақ алдын ала гидротазалау үдерісі кезінде ашық тізбектегі көмірсулар сутектенеді, ол кокстың бөлінуін азайтып, катализатордың жұмыс істеу мерзімін ұзартады. Гидротазалау жоғары температурада және катализатордың қатысуымен жоғары қысымда жүзеге асады.

Гидротазалаудан өткен шикізат риформинг блогына түседі, ол жерде жоғары температура мен қысымның арқасында биметалды катализаторда төменгі октанды бензинді октан саны 96-ға дейін жететін тауар өнімінің жоғары октанды құрамдасына айналдырады. Негізі, риформингтің басты мақсаты - нафта мен парафиннен (олардың өте жоғары октан сандарының есебінен) мотор жанармай ретінде қолдануға болатын хош иісті көмірсуларды алу.

**Болат Қалдықөзов,
200-ші секцияның басшысы**

- Секцияларыңыздағы өнім қандай?

- Жаңа атап өткенімдей, біз жоғары октанды бензин құрамдасын шығарамыз. Ал, нақты техникалық тілмен айтатын болсам, 200-ші секцияның арнаулы өнімі - октан саны 96-ға дейін жететін, Аи-80, Аи-92, Аи-96 маркалы автобензиндердің жоғары октанды компоненті ретінде қолданылатын дебутанизделген катализат.

Секциямыздағы өндіріс барысында шығатын кейбір қосалқы өнімдер кейіннен №1 цехтың өзге де секцияларынан өңдеуден өтеді, осылайша МӨЗ-дегі өндірістік үдерістер бір-бірімен тығыз байланысты.

Мысалы, құрамында сутегі бар газ (ҚСГ) 140-230°C және 230-350°C фракцияларды 300/1, 300/2 секцияларда гидродепарафиндендіру мақсатында, сондай-ақ отын газы ретінде қолданады. Тұрақсыз сұйық «бастиек» (фаза) 400-ші секцияға газдыфракцияландыруға жіберіледі. Катализаторды тұрақтандыратын «майлы» газ да 400-ші секцияға немесе отын желісіне жіберіледі - гидрогенизат булауынан алынған көмірсулы газ да осындай күйді басынан кешеді.

- Секцияларыңыздағы құралдар қаншалықты жиі жаңартылып отырады? Сіздердің секцияларыңыз ШМӨЗ жаңғырту бағдарламасына енген бе?

- Құралдарды жаңарту қажеттілігіне орай, құралды сынақтан өткізу актісінің шешімінен кейін жүзеге асады. Жаңғырту бағдарламасының аясында С-200 бензинін алдын ала гидротазалау блогы жаңартылуы керек. Жұмыстың мақсаты - блоктың қуаттылығын жылына 1 млн-нан 1,56 млн-ға жеткізу, сонымен қатар МӨЗ-імізде ЕУРО-4 және ЕУРО-5 стандарттарына сәйкес бен-

зин өндіруді қолға алу, бұл құбылыс қазір құрылыс жұмыстары жүргізіліп жатқан жаңа изомерлеу қондырғысын пайдаланғаннан кейін іске асатын болады.

Кейбір мұнай өнімдеріне қойылатын талапқа Техникалық тәртіптің енгізілгеніне байланысты жақын арада Қазақстанда автокөлік және басқа жанармайлардың экологиялық стандарттары ЕУРО-4 және ЕУРО-5 сәйкес болады. Бұл экологиялық стандарттардың экологияға әсер ететін көрсеткіштерге, соның ішінде қорғасын, күкірт, бензол, хош иісті және олефинді көмірсулардың мөлшеріне және детонациялық беріктігіне талап қойылады.

- Жақында ШМӨЗ-де көптеген жаңа құрылғылар орнатылатын болады. Осыған байланысты қызметкерлеріңіз тәжірибе алмасу мақсатында Қазақстанның басқа зауыттарына барды ма?

- Рас, зауытымызда бірнеше жаңа құрылғылар орнатылып жатыр, алдағы уақытта бізге оларды басқарып, үйрену керек болады. Сондықтан да біз мұндай құрылғылары бұрыннан бар МӨЗ-дерде болдық. Мысалы, осы жылы ЛК-6У-дың 27 қызметкері Атырауға барып, Атырау МӨЗ-інен изомерлеу блогын басқару бойынша машықтанудан өтіп келді.

- Жұмыстарыңыздың әлеуметтік-тұрмыстық қырына қандай баға бере аласыз?

- Компаниямызда зауыт қызметкерлерінің жұмысы мен бос уақыты үшін барлық жағдай жасалғанын атап өткім келеді.

Зауыт аумағында орналасқан асханадан тамақтанамыз, сондай-ақ қала ішінде жалға алынған спорт залына тегін талон және денсаулығымызды нығайту үшін тегін санитарлық-курорттық жолдама ала аламыз.

Зауыт ішілік Спартакиадаларға қатыса отырып, спортпен қуана-қуана айналысамыз, 2014 жылы біздің секция қызметкері Нұрсұлтан Дүйсенбиев «ПетроҚазақстанның» Корпоративтік Спартакиадасында ПҚОП футбол командасы атынан жарысқа қатысты.

Секция	Аты-жөні	Марапаты	Жыл	Қосымша
№1 цех бастығының м.а.	М.Исатаев	ҚР Энергетика министрлігінің Құрмет грамотасы	2014	Мұнайшылар күніне
С-200	Б.А.Қалдыкөзов	«ПҚОП» ЖШС Құрмет грамотасы, «ҚМГ-ӨМ» АҚ Құрмет грамотасы	2014, 2010	Мұнайшылар күніне
С-200	Б.А.Сыздықов	ҚР Энергетика министрлігінің Құрмет грамотасы	2014	Тәуелсіздік күніне
С-200	Р.Т.Жақыпов	«ҚазМұнайГаз» ҰК Құрмет грамотасы	2013	Тәуелсіздік күніне
С-300	Р.Елеуов	KAZENERGY Құрмет грамотасы	2012	Мұнайшылар күніне
С-400	С.Ерсұлтанов	KAZENERGY Құрмет грамотасы	2011	ҚР Тәуелсіздігінің 20-жылдығына
С-300	Н.Ш.Шапиев	«ҚазМұнайГаз» ҰК Құрмет грамотасы	2010	ПҚОП-тың 25 жылдығына

200-секциясының ұжымы / Коллектив секции 200 / Unit-200 staff

300-ші секция 2 бөлімнен тұрады. Оның қондырғыларынан ДТ-Л-К2 маркалы дизельді жанармайдың, ТС-1 маркалы реактивті жанармайдың немесе дизельді жанармайдың (реактивті жанармайды өндіруді тоқтатқан уақытта) құрамдасын алады. 38 қызметкерден тұратын бұл секцияға Уәлихан Тілеубердиев жетекшілік етеді.

**Уәлихан Тілеубердиев,
300-ші секцияның басшысы**

тоқтатқан уақытта) аламыз. 200-ші секцияның АИ-80 маркалы бензинінің қатарында шығарылатын тауарлы бензиннің жоғарыоктанды компоненті біздің секциямыздың тағы бір шығаратын өнімі.

- Р-301-1 жаңа реакторы өндіріс үдерістеріне қалай ықпал етіп жатыр?

- Жаңа Р-301-1 реакторы 2014 жылы наурыз айында осы Жаңғырту жобасының аясында пайдалануға берілген болатын. Оның құрылысын біздің мердігерлік мекемелер жасады - нақтырақ айтқанда, «Мастерстрой» ЖШС іргетасы мен темір бетонды конструкциясын құраса, «РМУ» ЖШС металлконструкциясын монтаждап, құбырларды бекітіп, реактордың өзін орнатты.

Жалпы, Р-301-1 реакторы дегеніміз не екенін түсіндіре кету үшін, бірнеше цифрды атап өткім келеді. Оның биіктігі - 22 метр, салмағы - 219 тонна, көлемі - 177 м³ және реакторға 106 тоннадан астам катализаторлар тиелген.

Жаңа Р-301-1 реакторы МӨЗ-дегі С-300/1 қондырғысында ЕУРО-4 және ЕУРО-5 стандарттарына сәйкес келетін экологиялық таза дизель жанармайын өндіруге мүмкіндік береді.

- ШМӨЗ Жаңғырту жобасына сәйкес 300-ші секцияда тағы да басқа жобалар қолға алына ма?

- Әрине, дәл қазіргі уақытта 300/1 секциясының өнімділігін жылына 2 млн. тоннаға жеткізу мақсатында қайта құру жұмыстары жүргізіліп жатыр.

- МӨЗ - қауіптілігі жоғары өндіріс. Зауыт аймағында ұялы телефонмен жүруге де тыйым салатын белгілер тұрады. Ал ең басты қауіп-қатер немен байланысты?

- Дұрыс айтасыз, МӨЗ-ге тән қауіпсіздік техникасын мен де ерекше атап өтер едім. Бұл ең алдымен, әрине, мұнайды өңдеу және мұнайхимиясы арқылы алынатын өнімдер, реагенттер мен материалдар, олардың көбі өртке және жарылуға бейім, улы, кейде тіпті күйдіріп немесе уландыруы мүмкін заттар. Әсіресе, металға сынама ретінде қатты әсер ететін күкіртті мұнайды өңдеу барысында жұмыс істеу тіпті қиынға түседі. Зауытта басым бөлігі жоғары температура мен қысымның арқасында жұмыс істейтін күрделі құрылғылар қолданылады. Қосымша мұнай шикізатына пайдаланылатын жоғары температурада ысытылған және будың қатты қысымында тұрған отты қыздырғыштар (пешке бүркейтін ашық от), сондай-ақ электрлі тоқ (қуат көзі ретінде және мұнайды тұзсыздандырып, мұнай өнімдерін тазалау үшін) пайдаланылады.

Сондықтан да түрлі апаттардың, өрт және басқа да жазатайым оқиғалардың алдын алу үшін бізде қауіпсіздік шаралары қатаң қадағаланады. Жұмыстың қауіпсіздігі, сондай-ақ, жабдықтар мен құрылғыларды бүтін қалыпта ұстап, оларды уақтылы жөндеп, аппараттарды герметикалап, бақылаушы-өлшеуіш аспаптармен қамтамасыз етіп, техникалық тәртіпті дұрыс сақтаумен де тығыз байланысты.

Біздің анықтауымыз бойынша, басты қауіп өрт пен жарылысқа бейім заттарды қолданумен байланысты туындайды, оның үстіне жабдықтар мен құбырлардың барлығы жоғары қысым (50 кгс/см² астам) мен температурада (400⁰С-ден жоғары) жұмыс істейді.

- Компания жаңалықтарын қайдан білесіздер? Біздің журналымыз арқылы тағы немен бөлісіңіз келеді?

- Кәсіпорын бойынша ақпараттардың қайнар көзі - зауыттағы интернет-портал және «Мұнайшы» журналы. Өзім мұнай өндірудің практикалық ісі бойынша және кәсіби міндетті орындау барысында қауіпсіздікті қамтамасыз ету және сақтау саласы бойынша тәжірибемді бөліскім келетінін атап өткім келеді.

300-секциясының ұжымы / Коллектив секции 300 / Unit-300 staff

ПҚОП-та инновациялық жетілуге ерекше көңіл бөлінеді, сондықтан зауытта рационализаторлық қозғалыстар кеңінен тараған. Жыл сайын рационализатор сайысы өткізіледі және оған кәсіпорынның кез келген қызметкері қатыса алады. Сайыстың қорытындысы жыл соңында шығарылып, жеңімпаздар марапатталады.

Сайыс ең алғаш рет өткізілген 2012 жылы - 28 ұсыныс, ал 2013 жылы - 52, 2014 жылы 99 авторлық ұсыныстар түскен. Ұйымдастырушылар сайысқа әсіресе жас буынның белсенді араласатынын атап өтті және олар биылғы жылы қатысушылар санының арта түсетініне сенімді, оның үстіне 2015 жылғы сайысқа қатысу туралы ұсыныстар қазірдің өзінде түсе бастаған.

Сайысқа түсетін идеялар - бақылаушы-өлшеуші аспаптарды тасымалдаудан бастап, технологиялар сызбаларын өзгертуге дейін сан алуан болып келеді. Рационализаторлардың ұсыныстары құрылғыларды жөндеу жұмысына кететін уақытты үнемдеуге, сондай-ақ аспаптардың олқылығын болдырмауға көмектеседі.

Өткен жылдың өзінде ғана 17 ұсыныс қолданысқа енгізілді. Олардың кейбірін атап өтер болсақ: бұй конструкциясын, мазуттың вакуумдық айдауындағы қондырғыда бұй деңгей өлшеуішін өзгерту; белгілі бір қондырғыға жіберілетін шикізат шығынын қадағалау шарттарын жақсарту; висбрекинг қондырғысынан шығарылатын тікелей айдаудан алынған бензин сапасын жақсарту; М 10-40/70 ауа сығымдағышынан бағытталған болат тығындарын коксофторопласт түрлеріне ауыстыру, КВ-9-дағы химиялық таза суларының (ХТС) Т-1, Т-2, Т-3 құбырларындағы жылу алмасу арасындағы жалғастырғышты монтаждау.

Мақалада сөз болған секция жұмыскерлері де рационализатор сайысына белсенді түрде атсалысады. Мысалы, 200-ші секциядан рационализаторлық қызметке белсене араласып, рационализаторлық ұсыныстарын сәтті енгізгендері үшін қондырғы бастығы Б.А. Қалдықөзов, механик Н.К. Тиіндіков және аға оператор Б.А. Сыздықов сыйлыққа ие болған еді. 300-ші секциядан - секция басшысы У.Б.Тілеубердиев, аға оператор Г.Г.Ткачев; 400-ші секциядан қондырғы басшысы Т.Р.Боранов және С-400 механигі Х.Ш.Бекбаевтар марапатталды.

300-секциясының гидротазалау және гидропарафинсіздендіру колонналарының блогі / Блок колонн гидроочистки и гидродепарафинизации, секция 300 / Hydrotreatment and hydrodewaxing columns, Unit-300

400-ші секция - шикізат бойынша қуаттылығы жылына 470 тонна болатын газды-фракционды құрылғы. Секцияға Талғат Боров жетекшілік етеді, ал қызметкерлер саны 33 адамды құрайды.

- Сіздердің секцияларыңызға түсетін шикізат туралы және ондағы өндірістік үдерістер жайлы айтып берсеңіз.

- Секция шикізаты - 100-ші секциядан келетін АТ тұрақсыз бастиек, 200-ші секцияның гидротазалау алдындағы және каталитикалық риформингтің тұрақтандыру бастиектері және 300/1,2 секциясынан келетін тұрақсыз бастиек болып табылады.

Үдерістің міндеті - мұнай зауыты газдарынан тазалығы жоғары көмірсутекті фракциялар немесе жеке жеңіл көмірсутектер алу. Секцияның құрамына келесі технологиялық үдерістер кіреді: арнайы экстракторда регенерациялайтын агенттің фракциялануы алдында (моноэтанолламинмен) сұйытылған газбен күкіртті тазалау; сұйытылған газды жеке көмірсутектерге бөлу және сілті ерітіндісімен көмірсутекті фракцияларды меркаптандардан қайта тазарту.

Талғат Боров,
400-ші секцияның басшысы

- Секцияларыңызда қандай өнімдер бар?

- Біздің секциямыздың жұмысы пропан, бутан, изопентан фракцияларын, сондай-ақ C5 және одан жоғары фракцияларды алуға арналған. Дәл қазір біз СПБТ (пропан мен техникалық бутанның қосындысы) фракцияларын өндіреміз, ал жаз мезгілінде БТ фракциясын өндіретін боламыз.

Бұл атаулардың нені білдіретінін түсіндіру үшін, олардың қолданылуына байланысты бірнеше мысал келтіре кетейін. Пропан фракциясы пиролиз үшін шикізат ретінде және тұрмыстық сұйытылған газ ретінде қолданылады, бутан фракциясы да тұрмыстық сұйытылған газ ретінде және синтетикалық каучук өндірісінде шикізат орнына пайдаланылады. Бізге дербес көмірсуларды шығару қажет болмағандықтан, СПБТ фракциясын тұрмыстық сұйытылған газ түрінде шығарамыз.

- Секцияларыңыздағы құрылғылар қаншалықты жиі жаңартылады?

- Барлық жерде сияқты біздің секциямызда да құрылғыларды жаңарту құрылғыны зерттеу және сынау актісінің тұжырымынан кейін жүзеге асады. Ірі жаңартулардың қатарына 2014 жылы деэтандау блогының қайта құрылғанын және Е-407 сыйымды ыдыстың одан көлемді ыдысқа ауыстырылғанын жатқызуға болады. Сонымен қатар ХК-406, ХК-407 аммиакты тоңазытқыштардың орнына сұлы тоңазытқыштар орнатылды, ал жабдықтарды зақымданудан қорғау үшін деэтандау блогына шектеу орнатылды.

- Ұжымдарыңыз туралы айта кетсеңіз.

- Секциямыздың ұжымы өте тату, барлығы бірлесіп жұмыс істейді. Соңғы жылдары жұмысшылар құрамы өзгерді - жаңартылды. Биылғы жылы МӨЗ-іміз 30 жылдығын тойлайды, сондықтан зауытымызда да буын ауысып жатыр. Тәжірибелі қызметкерлер зейнетке шығып, жас мамандар жұмысқа қабылданып жатыр. Жастар кәсіпқой жұмыскерлердің тәжірибесі мен біліміне еліктеп, машықтарды игеруге күш салады.

Жұмыскерлер өте тату, бос уақыттарын да пайдалы өткізеді, спортпен шұғылданады - компаниямыз бізді Шымкент қаласындағы «Динамо» спорткешеніне арналған бірнеше талондармен қамтамасыз етеді. Мен өзім «ПҚОП» ЖШС Дене шынықтырушылар кеңесі төрағасының орынбасары болғандықтан, зауыт жұмысшыларын спортқа тартуға барынша тырысамын. Бұл жағынан алғанда біздің жігіттер өте белсенді және зауыт Спартакиадасынан қалған емес. Мысалы, Шындәулет Маханов пен Ержан Жақсыбаев «ПҚОП» ЖШС шағын-футбол құрамасына, ал Қанат Омаров - бильярдқа қатысады, көрсеткіштері де жаман емес.

- Қызметкерлердің біліктілігі қалай жетіледі?

- Зауыт қызметкерлерінің көбі жоғары білімді, біздің секциямыз бойынша бұл көрсеткіш 97% құрайды, қалған бөлігі орта білімді. Жыл сайын оқыту бөлімімен бірге құрған оқыту бағдарламасына сәйкес жұмыскерлеріміз түрлі курстарға қатысады. Олардың қатарына мамандық бойынша теориялық білім алу, сондай-ақ өндірістік қауіпсіздік, қауіпсіздік техникасы мен еңбек қорғау бойынша өтетін курстар жатады, әрі оларға ерекше көңіл бөлінеді.

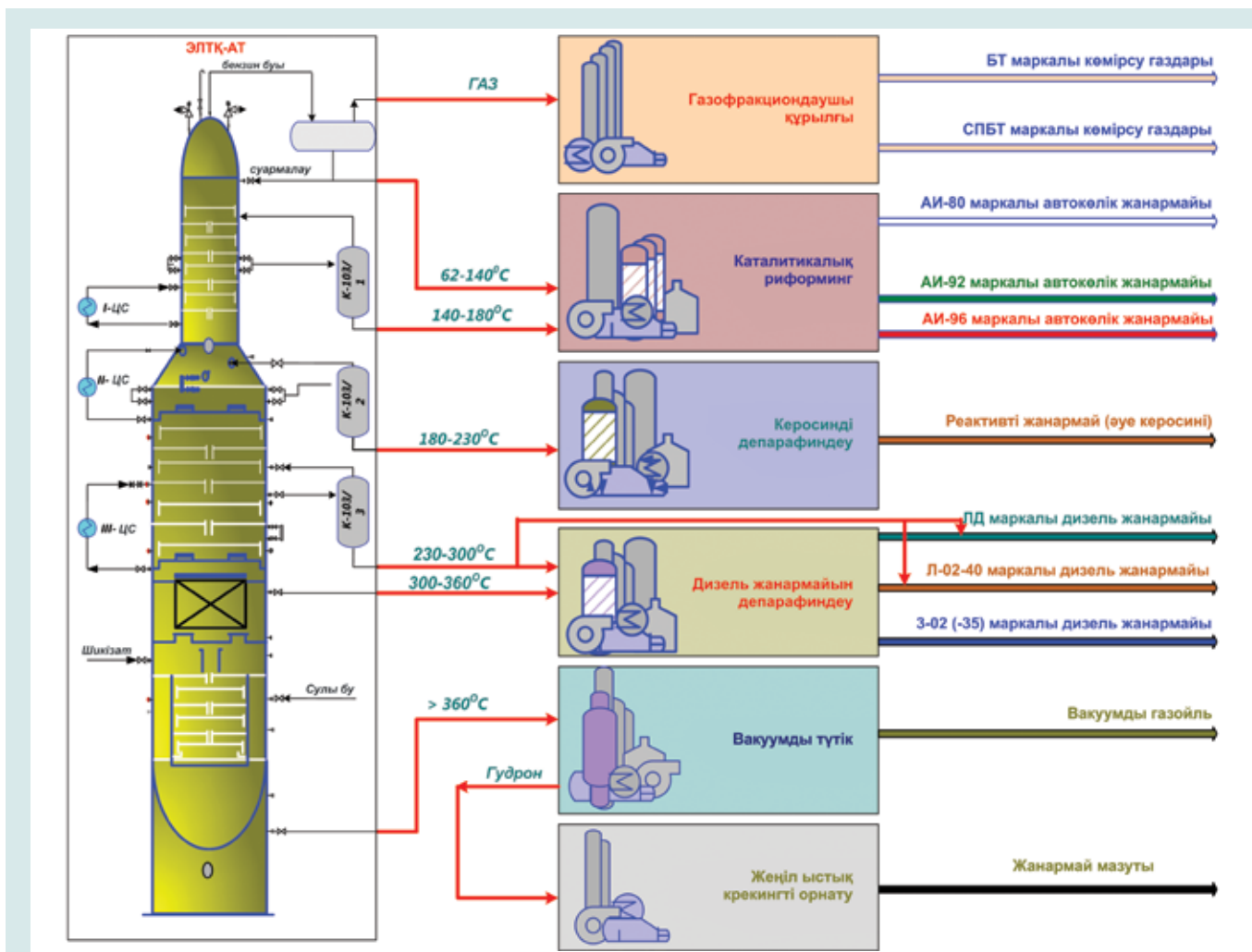
- Зауытта разрядты қалай көтеруге болады?

- Жоғары разряд алу немесе, басқаша айтқанда, мансап жолымен өсу мүмкіндігіне жұмыскер өндірістік-техникалық курстарға қатысқаннан кейін ие болады. Біліктілік комиссиясы (қандай да бір мамандық бойынша бос орын болған жағдайда) жұмысшыға осы разрядты береді және осыған сәйкес мамандық бойынша дәрежесі жоғары кәсіпке ауыстырады. Разрядын жоғарылату құқығына өндірістегі жұмыс барысында өзін жақсы көрсете білген, кәсіби міндеттерін табысты орындайтын және белгілі бір жұмыс өтілімі бар жұмыскер ие болады.

Жауаптарыңыз үшін алғысымызды білдіреміз!

400-секциясының ұжымы / Коллектив секции 400 / Unit-400 staff

Шымкент зауытындағы мұнай өңдеу үлгісі / Схема нефтепереработки на ШНПЗ / Oil processing chain at the Shymkent Refinery

8 НАУРЫЗ

8 наурыз мерекесінің әркімге әртүрлі көңіл-күй сыйлайтыны белгілі. Сатушылар алақандарын ысқылап, гүл сатып, мол табысқа кенелуді ойласа, еркектер қалталарын қаққыштап, қасындағы әйел қауымын – жұбайын, анасын, қызын, әріптесін назардан тыс қалдырмауға тырысады, ал нәзік жандылардың өздері ерекше пейілді көксеріп, жылы сөз естіп, құшағын сыйлық пен гүлге толтыруды аңсап және міндетті түрде жыл сайын жұмыста болатын шай ішу рәсіміне дайындалады. Қазіргі таңда бұл мереке көктеммен, сұлулықпен және махаббатпен байланысты қабылданады. Алайда, 105 жыл бұрын бәрі басқаша болған, мерекенің пайда болуының саяси астары бар дегенге сену қиын.

Тарихқа шолу

Халықаралық әйелдер күні мерекесі неміс социалисті Клара Цеткиннің есімімен тығыз байланысты. Әу баста бұл күн әйелдерді азат ету, олардың құқықтарын қорғау, еркектермен тең дәрежеде болуына және митингілер ұйымдастырып, саяси акциялар өткізіп, өз ойларын еркін жеткізуге рұқсат беретін күн ретінде қабылданған еді. Негізі, әйелдер күнін құру идеясы алғаш рет XIX - XX ғасырлар ауысымында әйелдер өз құқығы үшін, еркектермен тең дәрежеде болу үшін белсенді түрде күресе бастаған уақытта пайда болған.

Дегенмен, оның нақты қабылданған күні 1910 жылы социалистік әйелдердің Копенгагендегі 2-ші Халықаралық конференциясында анықталды. Міне, дәл сол отырыста Клара Цеткин бүкіл әлемдегі әйел қауымы өздеріне және өз мәселелеріне ел назарын аудартып, тең құқықтық үшін күресуге мүмкіндік алатын күнді бекіту туралы мәселе қозғап, өз тарапынан 8 наурызды ұсынды. Себебі, 1857 жылы, дәл осы күні Нью-Йорк зауыттарының жүздеген жұмыскер әйелдері алғаш рет тек әйелдерден құралған наразылық шеруін ұйымдастырып, еңбек шарттарының жақсаруын, 10 сағаттық жұмыс күнін және ер адамдармен тең дәрежедегі еңбек жалақысын талап еткен болатын.

Тарихта дәл осы күні болған тағы бір оқиға тіркелген - сол Нью-Йорк қаласында 1908 жылдың 8 наурызында 15 мыңнан астам әйел жоғарыдағыдай талап қойып, «Нан және раушан» деген ұранмен көшелерді шарлаған екен. Бұл жерде нан экономикалық қауіпсіздікті бейнелесе, раушан гүлі - тұрмыс жағдайларының жақсаруын білдірген еді. Сондай-ақ, тағы бір әйелдер шеруін

атап өтуге болады. XX ғасыр басында еркектердің өздеріне деген рақымсыз қарым-қатынастарынан шаршаған Чикаго үйбикелері қала көшелеріне шығып, бос ыдыстарды тарсылдатып, өздеріне деген құрмет пен тең саяси құқықты талап еткен. Сол күні аш қалуға мәжбүр болған еркектердің көбі осы күнді ұмыта қоймаған болар.

Міне, осылайша Халықаралық әйелдер ынтымақтастығы күні пайда болып, 1911 жылдан бастап көптеген елдердің әйелдері дәл осы күні гендерлік теңсіздікке қарсы митингілер ұйымдастырып, өз құқықтарын қорғай бастаған болатын.

1966 жылдан бастап КСРО-да 8 наурыз ресми түрде демалыс күні болып жарияланып, уақыт өте келе өзінің саяси бояуын жоғалтып, жай ғана тамаша мереке ретінде қабылданатын болды. Кеңес Одағы ыдырағаннан кейін де Қазақстан, Ресей, Әзірбайжан, Грузия,

Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Украина сынды бұрынғы кеңестік елдер әлі күнге дейін 8 наурыз Халықаралық әйелдер мерекесін атап өтеді.

Өзге елдердегі ұқсас мерекелер

Негізі, ең алғаш рет әйелдер күнін атап өтуді римдіктер бастаған көрінеді. Бұл күні тұрмыстағы әйелдер ерлерінен сыйлық алып, ерекше ілтипатқа бөленетін болған. Кейде үйбикенің көңілі қаласа, тіпті, күн әйелдердің өзі сыйлыққа немесе демалыс күніне ие болған. Сондай-ақ олар міндетті түрде отбасының қорғаушысы саналатын Веста - әйел құдайдың шіркеуіне барған. Уақыт өте келе тарих италияндық дәстүрлерге біраз өзгеріс енгізгенімен, 8 наурыз Халықаралық әйелдер күні италияндық әйелдер үшін әлі күнге ерекше мереке болып қала бермек.

*Қыз, келіншек тылсым
дүние ғажайып,
Нәзік әлем, сындырып алсаң
таза айып.
Үйде ана, жұмыста әйел,
ерге жар
Әсемдігі кетпесінші азайып.*

*Ол инженер, ол геолог,
ол ғалым,
Архитектор, кенші, доктор,
мұғалім.
Нәзік болып, бар салада белсенді,
Ал мұнайшы - өз алдына сырғалым.*

Айтбай Сейдулдаев, қолданбалы бағдарламаларды жасау және қалыпта ұстау жөніндегі жетекші маман, ПҚҚР

*Көктем гүлдей құлтырыңдар
бойға алып,
Раушан гүлдей секілденіп
жайқалып.
Табиғатта әдемілік жоқ асқан
Жайма шуақ жүріңдерші
бір қалып.*

*Таңғы шақтай қызғалдаққа
тағылып,
Күткендейсің осы күнді сарығып,
8-ші наурыз бүгін мейрамың
Ал жігіттер құттықтайық
жабылып!*

8 наурыз мерекесіне ұқсас өзге елдердегі мейрам - Аналар күні.

Мысалы, Англияда Mother's Day мерекесін Пасхаға үш апта қалғанда тойлайды. Бұл мейрамның тамыры викториан дәуірінде, балалар аналарынан алшақта жұмыс істеп, тапқан-таянғандарын үйлеріне жіберуге мәжбүр болған шақта жатыр. Олар жылына бір күн ғана ата-аналарымен кездесуге рұқсат алған. Дәстүр бойынша, балалар осы күні аналарына гүл немесе жұмыртқа тәрізді сыйлықтар жасаған. Ал бүгінде британдықтар осы күні аналарына гүл сыйлап, олардың үйдегі жұмыстарын өздері істейді екен.

Ал өзге елдерде, мысалы, Австралия, Бельгия, Дания, Италия, Түркия, Финляндия, АҚШ және Жапонияда Аналар күнін мамыр айының екінші жексенбісінде, ал Франция мен Швецияда - мамырдың соңғы жексенбісінде атап өтеді. Сондай-ақ, Белоруссия мен Өзбекстан 8 наурызда Аналар күнін тойлайды.

Жалпы, нәзік жандыларға арналған мұнан да басқа ерекше мерекелер көп екен. Жапонияда бұл кішкентай қыздардың немесе шабдалының гүлдеу мерекесі деп аталады. Ал Францияда - әжелер мейрамы, бұл күні 55 жастан

асқан барлық әйелдерге ерекше құрмет көрсетіліп, жалпы әйел затының мәңгі жас әрі әдемі екенін естеріне салып, тіпті... Париждегі Диснейлендке кіруге жеңілдік береді екен.

Әр елде әр күні тойланғанымен бұл мерекелердің түп мақсаты бір - әйелдерді құрметтеу, сыйлау. Бүгінгі таңда олардың қоғамда алатын орны мен мойындарына артқан үлкен жауапкершіліктеріне қарамастан, әйелдің аты - әйел. Мейлі, оларға жылына бір күн ғана арналса да, әйел қашанда нәзік жанды болып қала бермек.

Гүлдер, сыйлықтар және біздің 8 наурыз туралы ойларымыз

Сыйлық таңдау мәселесі қай кезде болмасын оңай емес. Әсіресе, 8 наурыз мерекесінде нәзік жандылардың көңілін тауып, көкейінде жүргенін дөп басу еркектер қауымына қиынға соғатыны белгілі. Кейбір азаматтарымыздың сыйлық жасауды әшейін міндет санайтыны да өтірік емес. Біз өзіміздің үлкен компаниямызда жасырын сауалнама жүргізу арқылы осы мәселелер жөнінде шын мәнінде кімнің қалай ойлайтынын анықтауға тырыстық. Сұрақтар сан алуан болды, ал нәтижесі - одан да қызықты. Кейбір болжалдарымыз расталып жатса, кей жауаптар мен пікірлер бізді таң қалдырды.

Әйелдердің көзқарасы

Алдымен, әйелдердің басым көпшілігі бірдей жауап берген сұрақтарға тоқталып өтсек. «Назардан тыс қалдыруға болмайды» - бұл «8 наурызда әйелге не сыйлауға болмайды?» деген сұраққа берілген жауап. Шынымен, бұл жауап аса маңызды деуге келер. Бір де бір әйелді бұл күні назардан тыс қалдыруға болмайды. Көпшіліктен бірдей жауапқа ие болған тағы бір сұрақ «Сыйлық пен шопингсіз әйелдердің көңілін қалай көтеруге болады?» - «Жай ғана оны тыңдап, сөйлесіп, күлдіре білсе болғаны». Бұл әйелдердің қарапайым күнде нені қалайтынын білдіретін жауап болса керек.

Еркектер көбіне 8 наурызда әйел затына гүл сыйласам жеткілікті деп есептейді. Ал біз аяулы жандардың бұл туралы өздері не ойлайтындарын анықтадық. Сонымен, рас, әйел қауымының басым көпшілігі бұған ренжімейді екен (сауалнамаға жауап берушілердің 86 %-ы дәл осылай деген), алайда олар одан да елеулі сыйлықтар күтетіндерін жасырмады. «Тек қана гүл» сұрағына байланысты көбі «мәселе көңілде», «жақсы атмосфера тудыра білудің өзі маңызды» сияқты жауаптарды ұсынған.

Енді сол маңызды сыйлықтардың өздеріне тоқталсақ. Әйелдердің көзқарасынша, бүгінгі таңда олардың орны ас бөлмеде екенін естеріне салатын ыдыс-аяқ, тұрмыстық техника сынды сыйлықтар - көңілге қонымсыз. Тіпті, ашуын шақыруы да ғажап емес. Сондай-ақ гигиеналық құралдар (душқа арналған гель, сабын, сусабын) мен жас ерекшелігіне қарай таңдалатын косметиканы алу да аса үлкен қуаныш сыйлай қоймайды. Сонымен қатар жағымсыз сыйлықтар тізіміне иіс суларды да қосуға болады. Дегенмен, оны елеулі сыйлықтар қатарына жатқызғандар да бар. Бұл жерде бастысы сүйіктіңіздің не қалайтынын жақсы білу керек сияқты.

Тағы да армандағы сыйлықтар тізімінде - асыл тасты әшекейлер, шуба, автокөлік, концерттерге билет, алыс жаққа саяхат, мейрамханаға бару, романтикалық кешкі ас және тағы басқалар бар. Әйтсе де, бұл жерде барлығы адамның жеке көзқарасы мен қалауына байланысты. Сауалнамаға жауап берушілердің бірі атап өткендей, «біреуге автокөлік арман болса, біреуге жуылған ыдыстың өзі - үлкен сыйлық». Сондай-ақ әйелдердің көбі ерекше ілтипатты, соның ішінде өз аналарына көрсетілген құрметті жоғары бағалайды екен.

Біздің сауалнамамызда тағы бір сұрақ болған еді. Бұл сұрақтың жауабы ер адамдарға өз сүйіктілерін тек 8 наурыз да ғана емес, жалпы кез келген күнде ешқандай сыйлықсыз қуанта білуге көмектесетін болар деген ойдамыз. Әйелдердің

отбасылық жағдайы мен жас ерекшелігіне қарай бұл сұрақтың жауаптары мынадай болды: осы күнді толықтай өз сүйіктісіне арнаса, оған тамаша демалыс ұйымдастыра білсе, нақтырақ айтқанда: қызықты жерлерде серуендеп, қала сыртына шығып, отбасылық саяхат жасаса екен. Нәзік жандылар азаматының дайындаған кешкі асына, үй шаруасына қол ұшын беруіне де қатты қуанатын көрінеді. Еркектерге арзан түсетін, бірақ арулар үшін аса құнды сыйлықтың бірі - мақтау сөздер есту. Алайда, үнемі айтылатын, жауыр болған жаттанды сөздер емес, шын көңілден шыққан, тек сіздің жарыңыздың ерекшелігін көрсете білетін әдемі сөздерді тауып айту. Мысалы, «Мен сенсіз қалай өмір сүрер едім», «Сен менің өмірімнің мәнісің» деген сияқты сезіміңізді білдіріп, әрі соған сендіре білу өте маңызды.

Еркектердің көзқарасы

Алдымен бірдей жауапқа ие болған сұрақтарға кезек берсек. Олардың ішінде өзектілігімен ерекшеленіп, шынайылығымен көшбастап тұрған сұрақ: «Ер адамдардың көбі 8-наурыз мерекесін міндет сияқты қабылдайды деген түсінік бар. Сіз осыған қалай қарайсыз?».

Бұл сұраққа айтылған пікірлер: «8 наурыз - тура салық төлеу сияқты еркектердің міндеті» дегеннен басталып, «бұл жер бетіндегі әйелдердің еркектерге қарсы шығуының себебі, сондықтан да ер адамдар өз тағдырын сынап көргеннен гөрі, әйелдеріне сыйлық әперуді жөн санайды» деген жауаптармен жалғасты. Ал жауаптардың ішіндегі жағымдылары «Рас, жігіттердің көбі оны борыш деп санайды, дегенмен өз басым мерекені жақсы көремін әрі оған кеткен ақшаны мүлдем зая кетті деп айта алмаймын», ал өте жағымды жауаптар қатарына: «Маған 8 наурыз мерекесі ұнайды. Мен оны асыға күтіп, алдын ала дайындаламын», «Бұл әуре болуға тұрарлық мереке», «Бақытты әйел - жаныңа шипадай жағады, сондықтан да жұбайыма барлық 365 күн бойы қуаныш сыйлауға тырысамын» деген пікірлер мен «Мен бұл мерекені міндет деп санамаймын, бұл көктемнің тамаша бір күнінде әйелдерге шын көңіліңнен шыққан сөздерді арнап, әлемді жылы әрі жайдары қылып жүргендері үшін тағы бір мәрте алғыс айтуға таптырмайтын сылтау деп білемін!» дейтін көзқарастарды жатқызуға болады.

Айтпақшы, еркектер әйелдердің қалаулары жазылған тізімнің тең жартысын қуана-қуана орындайтын болып шықты. Сыйлықтарға байланысты да пікірлеріміз ұқсас екен, яғни әйелдер күніне ыдыс-аяқ, шаңсорғыш, кір жуатын машина немесе газ плитаны сыйлауды олар да құп көрмейді (дегенмен, бәрібір де неге кейбір жандар дәл осындай сыйлықтар алады екен?). Ал ең қалаулы сыйлықтардың қатарына азаматтарымыз иіс су мен әшекейлерді жатқызды. Сондай-ақ сыйлықтарды әйеліне/сүйіктісіне, туысқанына немесе әріптесіне деп саралау жағынан да көзқарастары ұқсас болып шықты.

Әрине, «әйелге не сыйласаң да жағу мүмкін емес, бәрібір оның ойындағысын таба алмайсың ғой» деген пікірлер де кездесіп жатты. Сонымен қатар «Мен бәрінен де оған несие картамы сыйлағым келмес еді» деп қалжың түрінде жауап бергендер де болды. Еркектер, ең бастысы, әйелді таң қалдырып, тосын сый жасай білу керек деп есептейді. Мысалы, таңертең ояңғанда төсегінде жатқан гүлді көруі немесе сыйлықты ерекше етіп тарту деген сияқты.

Ал «еркектердің көзқарасын» сауалнамаларымызға қатысушылардың бірінің сөзімен аяқтағымыз келеді: «8 наурыз - Халықаралық әйелдер күні, еркектің міндеті ақша тауып отбасын асырау ғана емес, сонымен қатар өз сүйіктісін аялап, оған қамқор болып, сол үшін бар жағдайды жасау. Бастысы, тек осы бір күнмен шектеліп қалудың қажеті жоқ, әйелдің әр күнін мерекеге айналдыру біздің қолымызда».

Ал «еркектердің көзқарасын» сауалнамаларымызға қатысушылардың бірінің сөзімен аяқтағымыз келеді: «8 наурыз - Халықаралық әйелдер күні, еркектің міндеті ақша тауып отбасын асырау ғана емес, сонымен қатар өз сүйіктісін аялап, оған қамқор болып, сол үшін бар жағдайды жасау. Бастысы, тек осы бір күнмен шектеліп қалудың қажеті жоқ, әйелдің әр күнін мерекеге айналдыру біздің қолымызда».

Құрметті ханымдар, әрқашан сүйікті және бақытты болыңыздар!

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Қаңтар

15 қаңтар - Құмкөлде үстел теннисінен жарыс өткізілді. ПҚҚР мен мердігер ұйымдардан қатысқан 10 қызметкер арасынан «Пауэрлифт» компаниясының қызметкері Ху Ён 1-орын, ГПЖЦ электромонтеры Болат Мұхамедов 2-ші және «Новомет - Қазақстан» қызметкері Виктор Никитин 3-орынды иеленді. Қаңтар айында осы кен орнында тағы бірқатар сайыстар өтті. Мәселен, 16 қаңтар күні 10 адам шахмат тәжі үшін күш сынасты. Жинаған ұпайлар саны бойынша жеңімпаздар анықталды: 1-орынды МРБ қызметкері Қанат Құлымғалиев алса, 2-шіні - «Құмкөл-Сервис» ЖШС қызметкері Рүстем Өтегенов алды, 3-орын МГӨЦ операторы Бақытқали Қобландиевке бұйырды. 27 қаңтарда, басқа ауысым кезінде үстел теннисі бойынша сайыс өтіп, оған 12 адам қатысты. 1-орынды ОИҚ маман-машықтанушысы Думан Қасенов иеленсе, 2-орын - «Новомет - Қазақстан» қызметкері Виктор Никитинге, 3-орын - МДАЦ операторы Нұрлан Төлегеновке бұйырды. Ал, 28 қаңтар күні, тағы бір шахмат туры өтті, ондағы 1-ші, 2-ші және 3-орындарды «Interteach» қызметкері Айдос Байниязов, МРБ қызметкері Қанат Құлымғалиев және МГӨЦ маманы Алмат Орманов сәйкесінше иеленді.

16 қаңтар - «Қуаттылығы жылына 4 мың тонналық күкірт өндірісінің

қондырғысын салу» жобасының 2-сатылы ЕРС келісім-шартына қол қойылды. Қол қою Бейжиндегі СРЕСС кеңсесінде өтті. Бұл рәсімнің алдында «ПетроҚазақстан Ойл Продактс», СРЕСС, CNPC және «ҚазМұнайГаз» компанияларының мамандарынан құралған үлкен топ 8 ай бойы шарт жобасын әзірлеу жұмыстарын жүргізді. Жобаның жүзеге асуының нәтижесінде ЕУРО-4 және ЕУРО-5 стандартты мотор жанар майларын, яғни жоғары сапалы өнімдер шығару және жылына әртүрлі құрамды мұнайдың 6 миллион тоннасын өңдеу мүмкіндігі көзделіп отыр.

Ақпан

1-2 ақпан - Арысқұм кен орнында үстел теннисі бойынша сайыс өтті. 10 қатысушы арасынан 1-орынды ГПЖЦ машинисі Шархан Көпжасаров, 2-орынды - «Сырдария Нефтесервис» ЖШС қызметкері Кали Қабдраш және 3-орынды - ПҚҚР ақпараттық технологиялар бөлімінің маманы Ғабит Нұрқожа иеленді. 2 ақпанда шахматтан турнир өтіп, онда 10 қатысушы күш сынасты. Жүлделі орындарды бөліскендер: өртке қарсы қауіпсіздік бөлімінің өрт сөндірушісі Ербол Қалдыбаев (1-орын), қамтасыз ету қызметі бөлімінің слесарі Болат Өтеулиев (2-орын) және ГПЖЦ машинисі Шархан Көпжасаров (3-орын) болды.

3 ақпан - Қызылорда облысының әкімшілігі, «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ және Қызылорда облысы Кәсіподақ орталығының арасында Өндіріс үдерістерін тұрақтандыру, жұмысшылардың еңбек құқығын және еңбекпен қамтылуын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

9-13 ақпан - ПҚҚР Қызылорда облысының ардагерлер командасының футбол бойынша ардагерлер арасында Қарағанды қаласында өткен ҚР XIX Чемпионатына қатысуына демеушілік көрсетті.

13 ақпан - ардагер-интернационалистер, «ПҚОП» ЖШС қызметкерлері ОҚО Ауғаншылар одағының өкілдерімен және ОҚО ҰОС Ардагерлер кеңесімен бірлесе отырып, Ауғаныстаннан әскерлерді шығару күнін дәстүрлі түрде тойлады.

13 ақпан - Алматыда ҚР Халық әртісі Ескендір Хасанғалиевтің туылғанына 75 жыл және оның шығармашылық қызметінің 55 жылдығына арналған мерейтойлық концерт өтті. Біздің компаниямыз аталмыш іс-шара демеушілерінің қатарында болды.

16 ақпан - Чжан Вэй мырза бастаған ҚХР елшілігінің делегациясы «ПҚОП» ЖШС-на сапармен келген еді. Аталмыш

20 ақпан күні Алматыда «ПетроҚазақстан» Вице-президенті Б.І.Исенғалиев төрағалық ететін «ДОМ» ҚҚ Қамқоршылар кеңесінің отырысы болып өтті. Жиналыста қор, 2014 жылға есеп беріп, 2015 жылдың жобаларымен таныстырды.

«Добровольное общество «Милосердие» (ауд. - Еркін мейірімдік қоғамы) қорын волонтерлер ұйымдастырды. Қоғамдық қор 2006 жылдың сәуір айынан бастап жұмыс істеп келеді. Қордың негізгі мақсаты - жәрдем бере алушылар мен жәрдемге мұқтаж адамдардың арасында қатынас буыны болу. Өткен жылдардың ішінде осындай мейірімді адамдар мен компаниялардың жәрдемімен қоғамдық қор Қазақстан бойынша 9 млн. доллар ақшаны 1 056 науқас балаларға көмек көрсету үшін жинады.

«ДОМ» қорына тұрақты көмек көрсететіндердің қатарында біздің компания бірінші болған еді. «ПетроҚазақстан» аталмыш қоғамдық қор арқылы сырқат балаларды емдеу мақсатында «Баларға өмір сыйла» атты акция шеңберінде жыл сайын бірнеше мәрте қаражат бөледі. Оған қоса компаниямыз қордың кеңселік шығындарының қаржыландыруын қамтамасыз етеді, оның ішіне қор қызметкерлерінің жалақысы, телефондық байланыс пен офистің жалға беру өтемақысы сияқты шығындар кіреді.

Отырыста «ДОМ» қорының бастығы, Аружан Саин, қоғамдық қордың ұйымдастырған бастамаларын қолдап, оның ішінде балалар үйіне жинаған сыйлықтардың бір мәртелік акциялары, аз қамтылған әрі көп балалы жанұяларға жәрдем, сондай-ақ «Баларға өмір сыйла» және «Тағы бір сатып ал» атты акцияларға қатысқаны үшін «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлері мен басқа өз көмегін аямаған адамдардың барлығына алғысын білдірді.

делегация және ПҚОП Бірінші Вице-президенті А.З. Турисбеков, ПҚОП өндіріс жөніндегі Вице-президенті Цзян Ши арасында кездесу ұйымдастырылды. Кездесуде Жаңғырту жобасын жүзеге асыру барысы туралы мәселелер талқыланып, мұнай өңдеуші зауытына экскурсия жасалды.

Наурыз

6 наурыз - Құмкөл және ҚАМ кен орындарында 8 наурыз мейрамына орай мерекелік концерт өтті. Сондай-ақ компанияның басқа бөлімшелерінде Әйелдер күніне арналған іс-шаралар ұйымдастырылды.

18 наурыз - Компания көктем мейрамы Әз-Наурыз қарсаңында компанияның 140 зейнеткері мен өндіріс орындарында жарақат алған мүгедектеріне азық-түлік дорбаларын таратуды ұйымдастырады.

18-21 наурыз - Қызылордадағы аз қамтамасыз етілген отбасыларының 350 баласына, Жаңақорған ауданының «Балғын» балабақшасындағы аз қамтамасыз етілген отбасыларының 50 баласына, Қазалы ауданындағы «Шапағат» сауықтыру орталығының мүмкіндігі шектеулі 50 баласына арналған қайырымдылық таңертеңгіліктері өткізілуде. Таңертеңгіліктерде балалар «ПетроҚазақстан» компаниясынан

КЗО әкімшілігі, ПҚҚР және Кәсіподақ орталығының арасында Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылуы / Подписание Меморандума о взаимопонимании между акиматом КЗО, ПҚҚР и Профсоюзным центром КЗО / Memorandum of understanding is signed between KZO Akimat, PKKR and KZO Trade Union Centre

сыйлықтар - қажет киім-кешектер, жұмсақ ойыншықтар және тәтті тағамдар алады.

20 наурыз - «ПҚОП» ЖШС орнында бір айға созылатын жоспарлы күрделі жөндеу жобалануда.

20-21 наурыз - Наурыз мерекесі аясында Құмкөл және ҚАМ кен орындарында компания қызметкерлеріне арналған мерекелік концерт өтуде.

22 наурыз - Шымкент қаласында ПҚОП қызметкерлері Наурыз мейрамын атап өтуде. Қызылорда қаласында да мерекелік шерулер орын алмақ онда ПҚҚР орталық алаңдағы жалпы қалалық Наурыз мейрамын тойлау шараларына қатысады. Компания, ұлттық нақышта сәндетілген киіз үйлерде облыс орталығының 500 тұрғынына арналған ұлттық тағамдардың қайырымдылық дастарханын ұйымдастырады.

«Қызметкерлерді әлеуетті қауіпті жағдайлар, қатерлі жағдайлар/әрекеттер туралы хабарлағаны үшін көтермелеу» ҚЕҚОҚ бағдарламасы бойынша 2014 жылдың 4 тоқсанының нәтижелері қорытындыланды.

ПҚОП комиссиясы бойынша, 14.10.2014ж. және 17.10.2014ж. орташа қатерлі әлеуетті жағдайды анықтағаны және хабарлағаны үшін энергоцехтың №5 электр телімі электрмонтерлері А.В.Пустовойченко және О.К.Курбеновтарды сыйлықпен марапаттау шешімі қабылданды; сонымен бірге, 30.11.2014ж. ірі апат, жарылыс пен өрт қаупінің алдын алуды мүмкін еткен, пеш термобуларының қалташықтан шығып кету қатері туралы анықтағаны және хабарлағаны үшін №1 цехтың 5-разрядты операторы К.А.Дехканбаев сыйлықпен марапатталды.

ПҚҚР бойынша комиссия жоғары және орташа қатерлі әлеуетті қауіпті жағдайлар туралы хабарлағандығы үшін 9 жұмысшыға сыйлық бөлді:

- 09.10.2014ж. МРБ аумағын аралай бақылау кезінде менеджер Е.Алмағанбетов шағын-қазан бөлмесі мен қазан жағушы операторлардың жылжымалы бөлмесінің қасында орнатылған апатты темірбетон тіректің тұрғанын анықтады.

- 30.10.2014ж. Шығыс Құмкөл кен орнын аралап бақылау және ұңғыдан сынама алу кезінде операторлар Е.Буриходжаев және К.Мұхамедов күкіртсутек иісін анықтаған, бұл туралы олар МГӨ шебері А.Төртбаевқа хабарлаған. Жоғары қатерлі қауіпті фактордың уақтылы анықталуы жұмысшылардың күкіртсутекпен улану қаупінің алдын алды.

- 28.11.2014ж. Құмкөл кен орнындағы БМАС тазарту құрылысын қабылдау камераларын таңертеңгілік тексеру кезінде 4-разрядты желілік құбыр салушы Е.Данилов өзінен-өзі сырғып кетуінен сақтайтын шет тіректері жоқ ағаш төсегіште орнатылған, ұзындығы 11 метр құбырды анықтаған.

- 29.11.2014ж. Құмкөл кен орнында АСҚҚ-24 аумағын тексеру кезінде операторлар Ш.Жәмішев және А.Ағымбаев бөлмелердің бірінен қатты түтінденуді анықтаған. Басқару қалқанын ажыратып, және ТМЖҚҚ киген операторлар тұтануды ұнтақ өрт сөндіргіштермен жоюға кіріскен. Операторлардың уақтылы және дұрыс әрекеттері ірі апат, жарылыс пен өрттің алдын алуға мүмкіндік берген.

- 11.12.2014ж. химиялық талдау лаборанты М.Әшімов Арысқұм кен орнының кезекшілік ауылындағы тұрғын корпусында электр жылытқыш құрал розеткасының қызып кеткендігін анықтаған.

- 12.12.2014ж. МГӨЦ механигі А.Мамытов үсіп кеткен күйдегі газсеператордың автоматты бәсендеткіш қақпығының істен шығуы салдарынан конденсат жинақтауыштың да үсіп кеткен күйде тұрғанын анықтаған. Нәтижесінде өртке қауіпті сұйықтық топыраққа төгіліп жатқан. Өртену қаупі бар жоғары қатерлі қауіпті жағдайдың алды алынды.

ОБРАЩЕНИЕ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Наступивший 2015 год будет для страны очень насыщенным событиями и достаточно напряженным по содержанию.

Среди главных событий - досрочные выборы Президента, 70-летие Победы в Великой Отечественной Войне, 550-летие казахской государственности, 20-летие Конституции РК, 20-летие Ассамблеи народа Казахстана, 10-летие Ассоциации KAZENERGY, 30-летие Шымкентского НПЗ.

Все они - свидетельства истории, побед, достижений и несут в себе уверенность и позитив.

Наша задача - внести свой посильный вклад в дальнейшее развитие страны.

В канун юбилея Шымкентского НПЗ произошли изменения в топ-менеджменте завода. Новым Первым Вице-президентом стал Турисбеков Аскар Заутбекович. Несмотря на молодость, его опыт и знания позволяют надеяться, что ответственный период модернизации НПЗ для трудового коллектива станет успешным и ожидания общественности будут оправданы.

В этом номере «Мунайшы» А.Турисбеков делится своим видением решения задач, стоящих перед заводом.

Что касается одной из главных проблем, связанных с неблагоприятной ситуацией на нефтегазовом рынке, то её разрешение потребует немало времени и усилий со стороны основных игроков рынка. Количество прогнозов и экспертных оценок уже достигло таких величин, что их значение подвергается обесцениванию, как и стоимость нефти.

Опасения по поводу возможного дальнейшего понижения цен на нефть являются преобладающими. Это время проявить мудрость и принять взвешенные решения. История капитализма свидетельствует о наличии балансирующих механизмов свободного рынка, предостерегающих от критических значений основных индикаторов.

Как образно заметил Клаус Шваб, прошли те дни, когда большие рыбы ели маленьких. Мир стоит на пороге значительных перемен, в первую очередь, технологического характера.

Третья индустриальная революция потребует от всех готовности не только принять её, но и быть активным участником в ней. Здесь - новые вызовы для компании.

По традиции «Мунайшы» от имени мужчин многотысячного коллектива сердечно поздравляет наших женщин - коллег, родных, близких с замечательным праздником 8 Марта.

Если бы этого праздника не было, то его бы стоило выдумать в знак уважения, любви и восхищения перед прекрасным созданием - женщиной.

Впереди нас ждет еще один прекрасный праздник весны - Наурыз! Благополучия, счастья, радости и процветания вам и вашим близким! С весенними праздниками!

**Вице-президент,
Б.И.Исенгалиев**

Дорогие коллеги!

В начале 2015 года внимание всего мирового сообщества было приковано к ежедневно меняющимся нефтяным котировкам и прогнозам аналитиков в отношении будущего цен на углеводороды, а компании и государства работали над стратегиями действий в условиях этой постоянно ухудшающейся ситуации. Некоторые международные нефтегазовые компании уже были вынуждены «заморозить» свои инвестиционные проекты, и особенно «низкая нефть» ударила по сланцевым компаниям западного полушария. Правительства практически всех ресурсозависимых государств оптимизировали свои бюджеты с учетом неоднократно падающей уже прогнозной цены на нефть, говоря о необходимости адаптации к новым реалиям.

Мы уверены, что, несмотря на обстоятельства, «ПетроКазахстан» располагает всеми необходимыми ресурсами для стабильной работы компании в текущих экономических условиях. Наши аналитики провели анализ рентабельности всех месторождений «ПетроКазахстан», на основе которых были разработаны сценарии для развития компании при различных ценовых котировках. Мы понимаем, что в текущих, весьма непростых, реалиях все нуждаются в поддержке и стабильной работе, и руководство компании будет нацелено на ее обеспечение.

В настоящее время по причине неблагоприятных прогнозов относительно цены на нефть «ПетроКазахстан» испытывает сложности с выполнением своих текущих и долгосрочных обязательств. Но мы уверены, что все эти проблемы, вызванные внешним фактором, носят временный характер и будут постепенно преодолены в течение года, после чего мы при поддержке нашего высокопрофессионального коллектива в очередной раз выйдем на новый виток развития!

Вэй Юйсян, Президент «ПетроКазахстан»

Ниже - детальная итоговая информация за 2014 год по каждому из направлений деятельности компании.

РАЗВЕДКА И ДОБЫЧА

В 2014 году «ПетроКазахстан Инк» добыла 4,883 млн. тонн нефти, включая 50% доли в наших СП - «Казгермунай» и «Тургай-Петролеум». Из них чистая суммарная фактическая добыча ПККР, Кольжан и ПКВИ составила 2,788 млн.тонн, 50% добычи «Тургай-Петролеум» - 0,599 млн.тонн и 50% добычи «Казгермунай» - 1,499 млн.тонн.

В 2014 году ПККР, Кольжан и ПКВИ была пробурена 101 новая скважина, включая 47 добывающих и 54 разведочных и оценочных, а Казгермунай - 28 добывающих скважин. Согласно отчету независимого аудитора Ryder Scott, прирост запаса нефти по категории P1 составил 1,9 млн. баррелей в целом по группе ПККИ.

ПЕРЕРАБОТКА

В 2014 году на ПККОП было переработано 5,065 млн. тонн сырья, что на 208

тыс. тонн больше переработки 2013 года.

Казахстан столкнулся с проблемой дефицита топлива в 2014 году. Для того чтобы помочь республике стабилизировать рынок и снизить напряжение среди населения, наш НПЗ работал без обычной остановки на плановый ремонт, снабжая регионы Казахстана дополнительным объемом нефтепродуктов, при этом обеспечивая бесперебойную безаварийную работу завода на протяжении всего года.

В прошлом году выработка высокооктановых бензинов составила 735 тыс. тонн, глубина переработки - 75%, а выход светлых нефтепродуктов - 57%. По сравнению с 2013 годом завод увеличил объемы выработки бензинов, авиакеросина, мазута и вакуумного газойля.

На ПККОП продолжается осуществление Проекта модернизации и реконструкции Шымкентского НПЗ. В результате его реализации на НПЗ будут построены 14 новых технологических установок, включая установку каталитического крекинга тяжелых остатков RFCC, установку гидроочистки бензи-

на каталитического крекинга Prime G+, установку производства МТБЭ, установку Mercox для удаления серы из ненасыщенного СУГ, установку очистки хвостовых газов и извлечения серы. Лицензиарами новых технологических установок являются такие мировые лидеры, как британская UOP, французская Axens и китайская CPE. Также будут реконструированы три существующие установки.

В дополнение, на НПЗ будут построены новые объекты общезаводского хозяйства: установка получения азота, компрессорная установка воздуха КиА, установка химической очистки воды, установка приготовления пара (котельная), резервуарный парк хранения нефтепродуктов, факельная установка, центральные операторные (для управления технологическим процессом) и другие.

Напомним, конечной целью всей этой работы является переход на выпуск нефтепродуктов стандартов Евро-4 и Евро-5, увеличение глубины переработки и выработки светлых нефтепродуктов.

МАРКЕТИНГ И ТРАНСПОРТИРОВКА

Из года в год наша компания неизменно выполняет свои обязательства по поставкам топлива потребителям. 2014 год не стал исключением, и в целях стабилизации рынка ГСМ в РК и поддержания статуса социально ответственной компании «ПетроКазахстан» было поставлено на рынок 1,25 млн. тонн нефтепродуктов (дизельное топливо, бензин, мазут, авиакеросин) по социальным программам.

Так, в 2014 году для удовлетворения исключительно потребности внутреннего рынка РК с Шымкентского НПЗ было отгружено, включая ресурсы давальческих компаний, 3,1 млн. тонн нефтепродуктов: дизтоплива, бензинов, ТС-1 и мазута М-100.

Мы также сохранили позиции одного из лидеров среди грузоотправителей Казахстана с общим парком подвижного состава 2210 единиц, предоставляя качественные услуги оператора вагонов для давальческих компаний.

Благодаря налаженной системе грузоперевозок, эффективному использованию подвижного состава компании, отсутствию нарушений и замечаний со стороны государственных органов компания имеет репутацию стабильного долгосрочного партнера в сфере грузоперевозок нефтепродуктов.

БОТОС

Пропагандируя безопасность производства, наша компания стала инициатором 1-й конференции «Передовой опыт в области ПБ, ОТ, ЗО и ЧС», прошедшей под эгидой KAZENERGY с участием 78 представителей ведущих нефтегазодобывающих компаний РК. В самой компании продолжается активная реализация одного из нововведений отдела БОТОС - Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях и действиях, награды по результатам которой получили 16 работников «ПетроКазахстан».

ТОО «ПКОП» успешно пройдены повторная сертификация на соответствие требованиям международного стандарта ISO:14001 и надзорный аудит на соответствие OHSAS:18001. В дополнение, по результатам участия в смотре-конкурсе «Лучшие организация, предприятие, служба охраны труда по ЮКО» наш завод получил награду «Лучшее безопасное предприятие». Перерабатывающим подразделением было также высажено 1350 деревьев в рамках работ по

благоустройству санитарно-защитной зоны предприятия.

В ПККР в целях пропаганды и обучения работников навыкам применения средств пожаротушения проведен ежегодный конкурс по пожарной безопасности «Пожар лучше предупредить, чем потушить». В рамках реализации проекта «Коргау», направленного на повышение в «ПетроКазахстан» культуры безопасности, создана интегрированная структура управления БОТОС, возглавляемая центральным комитетом безопасности, на месторождениях создана система каскадных комитетов и реализуются поведенческие аудиты по безопасности.

КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

Как и прежде, «ПетроКазахстан» активно реализует свою многогранную спонсорскую программу в регионах деятельности, и мы гордимся, что все взятые на 2014 год обязательства по социальной ответственности выполнены - будь то реализация традиционных спонсорских проектов, помощь подшефным организациям или работа в рамках Меморандумов о сотрудничестве с акиматами областей. В целом цифра, выделенная «ПетроКазахстан» на социальные проекты в 2014 году, превысила 7 млн. долларов США, из них 4 млн. - в рамках Меморандумов.

Проекты в сфере спорта - одни из приоритетных как во внешней, так и во внутренней политике компании. Ярким свидетельством тому является Спартакиада «ПетроКазахстан». В прошедшей в Алматы в сентябре 2014 года 5-й

юбилейной Корпоративной Спартакиаде приняли участие более 100 сотрудников не только нашей компании, но и совместных предприятий «ПетроКазахстан» - ТОО «Казгермунай» и АО «Тургай-Петролеум», а присутствие министра культуры и спорта РК Арыстанбека Мухамедиулы на открытии мероприятия в очередной раз подчеркнуло высокий уровень и важность развития массового спорта в корпоративной среде.

Осенью 2014 года в Шымкенте была проведена отчетная встреча руководства «ПетроКазахстан» с представителями подшефных организаций. В рамках встречи, в преддверии 70-летнего юбилея Великой Победы, Совету ветеранов Южно-Казахстанской области был вручен денежный сертификат на сумму 5 млн. тенге.

ДОСТИЖЕНИЯ И НАГРАДЫ

Мы гордимся признанием вклада нашей компании в развитие регионов, а также тем, что заслуги сотрудников ПККР и ПКОП в очередной раз были отмечены на республиканском уровне.

Так, в честь профессионального праздника Дня нефтяника АО НК «КазМунайГаз», «Самруқ-Қазына» и Министерство энергетики РК наградили медалью «Мұнай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін», почетными грамотами, почетным знаком «КазМунай-Газ» и нагрудным знаком «Мұнай-газ саласының еңбек сіңірген қызметкері» 7 сотрудников АО «ПККР» и 14 сотрудников ТОО «ПКОП»; 30 работников ПКОП были награждены руководством компании Почетными грамотами.

НОВАЯ ГЛАВА В ИСТОРИИ НЕФТЯНЫХ РЫНКОВ?

Снижение цен на нефть – одна из самых обсуждаемых тем последних месяцев. Насколько «просядет» баррель, как все это повлияет на нашу экономику и, в конце концов, на благополучие каждого из нас? Обо всех факторах, а также об истории нефтяного вопроса читайте в нашей статье.

Колебания цен на нефть цикличны. Исторически разброс огромен: от 1-3 дол. США за баррель в 1930-1960-е годы до рекордных 141 дол. США* в начале июля 2008 года и 46 дол. США* по состоянию на 13 января 2015 года (*данные по марке Brent).

На стоимость нефти влияет ряд факторов - это состояние и темпы развития мировой экономики, особенно темпы изменения ВВП, энергоёмкость экономики и фактор научно-технического прогресса (новые технологии, альтернативные источники энергии), состояние и прогноз нефтяных запасов, количество нефти в хранилищах государств и даже то, насколько холодной будет зима в США и Европе. Причем каждая эпоха привносила новые факторы в механизм формирования цен. Это и политика - так, в период до 1998 года значительным было влияние политических факторов на предложение нефти (политика эмбарго ОПЕК, военные конфликты на Ближнем Востоке). И финансовый рынок, который после введения в 1983 году на биржах Нью-Йорка и Чикаго фьючерсов на нефть, стал оказывать серьезное влияние на динамику нефтяных цен. С 2000-х цена на нефть превращается в финансовую переменную, как валютный курс и котировки ценных бумаг. Финансовые структуры (хеджфонды, банки, инвестиционные компании), скупающие акции нефтяных компаний, заинтересованы в поддержании высоких цен, и сегодня их роль в нефтяном ценообразовании все растет. Нефть перестала быть просто товаром, она превратилась в объект для спекуляций на финансовых рынках.

Каковы причины нынешнего падения, что будет дальше с ценами на нефть, насколько эта ситуация угрожает экономике - личную точку зрения об этом мы обсудили с отделом экономики, планирования и бюджета «ПетроКазахстан».

- Прогнозы - дело неблагоприятное. Но все же, на ваш взгляд, что будет происходить с ценой на нефть в 2015 году и вернется ли она к пока-

зателю 100+ в обозримом будущем или такая цена уже в прошлом?

- Помимо прочего цена на нефть сейчас находится под влиянием технологических и экономических факторов. Например, борьба за долю рынка привела к откату стран ОПЕК снижать уровень добычи, и рост производства нефти в других странах повлек за собой превалирование предложения над спросом. Другим фактором стал высокий уровень товарных запасов нефти в ряде стран, что тоже привело к снижению спроса.

Сейчас мы отслеживаем прогнозы международных инвестиционных агентств и банков (EIU, Всемирный банк, Barclays, Merrill Lynch, Bloomberg, Moody's), из которых следует, что среднегодовая цена за баррель марки Brent ожидается в районе 40-60 долларов. Каждый прогноз имеет обоснование, а изменения в факторах, заложенных в их основу, могут привести к изменениям прогнозной цены, но в целом все же ожидается, что цена будет на уровне 50-60 долларов за баррель.

- Какая цена на нефть является критической для нашей компании? И какие меры будут предприняты?

- Четкого ответа на этот вопрос нет. Каждое месторождение и даже каждая скважина уникальны в геологическом,

технологическом, операционном и инфраструктурном аспектах, и, соответственно, рентабельность различна от скважины к скважине и от месторождения к месторождению. В дополнение к вопросам рентабельности, есть такие определяющие факторы, как поток наличности, взаимосвязанные с инвестиционной и финансовой деятельностью. Поток наличности (основанный на утвержденном капитальном бюджете) является отрицательным для большинства наших месторождений уже при цене 60 долларов США за Brent.

- А какая цена на нефть оптимальна для мировой экономики?

- Влияние на экономику разных стран различно. Например, для экономики стран нетто-импортеров данная ситуация низких цен имеет положительное влияние, а для стран, зависящих от экспорта энергоресурсов, сейчас непростые времена. На наш взгляд, для мировой экономики будет хороша та цена, которая продиктована коммерческими интересами сторон. Несмотря на различные экспертные оценки и сценарии развития ситуации, большинство аналитиков сходятся во мнении, что все указанные выше риски могут быть урегулированы диверсификацией экономики и оптимизацией затрат в нефтегазовом секторе.

История колебаний нефтяных цен

Почти полвека, вплоть до 60-х годов 20-го столетия, цены на нефть были стабильны, держась на уровне 1-3 доллара США за баррель. Тогда они назначались так называемым международным нефтяным картелем «Семь сестер», в который входили 5 американских (Exxon, Mobil, Gulf, Texaco, Standard Oil Company of California) и 2 европейские компании (British Petroleum и Royal Dutch/Shell), контролировавшие на тот момент 80-90% мировой нефти. Это был период «дешевой нефти», когда активно наращивалась добыча в странах Персидского залива и строились супертанкеры.

В 1960 году создается международная межправительственная организация - ОПЕК (Организация стран-экспортеров нефти), насчитывающая сегодня 12 нефтедобывающих стран, к 70-м годам забравшая бразды управления нефтяным ценообразованием. На тот момент на долю стран-членов ОПЕК приходилась половина добываемой в мире нефти.

Ситуация на мировом рынке нефти стала меняться после октября 1973 года, когда разразилась египетско-израильская война, известная как Война Судного дня. Арабские страны-члены организации ОПЕК объявили «нефтяное эмбарго» странам, поддержавшим Израиль (США, Голландии и другим), резко уменьшив поставки нефти. В результате в течение следующего года цена на нефть поднялась с 3 до 12 долларов за баррель. Этот кризис стал первым энергетическим кризисом и до сих пор является крупнейшим.

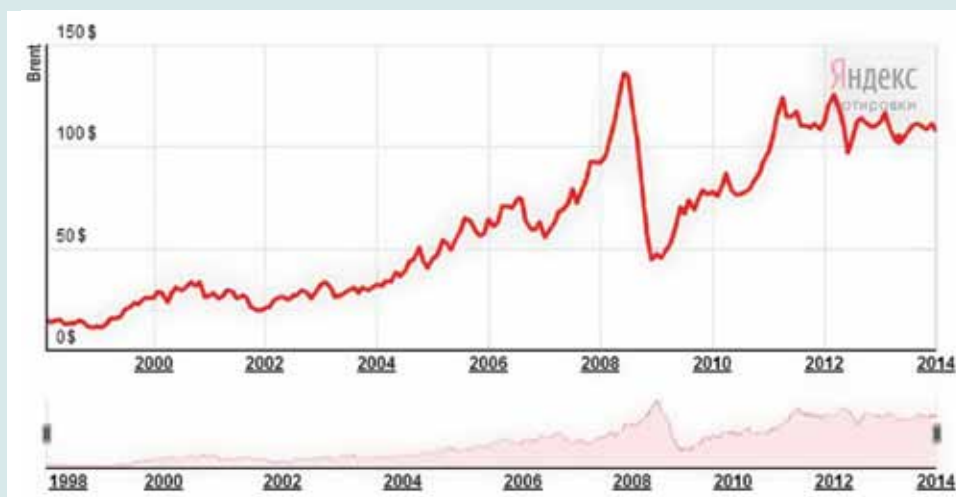
Следующий существенный скачок - до 30-35 долларов за баррель - произошел во время второго энергетического кризиса 1979-80 годов, когда во время Исламской революции в Иране президент США Картер объявил о сокращении торговых отношений с ним, а также прекратил госрегулирование цен на нефть в США. Тогда страны ОПЕК дополнительно подогрели ажиотаж на рынке нефти, влияли на цену, снижая объемы добычи, да и ирано-иракская война привела к существенному сокращению добычи, усилив панику среди потребителей.

Но столь резкое повышение цены имело обратную сторону - спрос на дорогие энергоносители стал уменьшаться, Запад ответил развитием энергосберегающих технологий, да и экономическая активность в западном полушарии стала снижаться. К тому же нефтедобычу стали наращивать страны, не входящие в ОПЕК, особенно СССР. 80-е стали годами «перепроизводства нефти». В итоге к 1986 году цена рухнула ниже 10 долларов за баррель.

В 90-е годы важнейшим фактором, влияющим на изменение цены, стало принятие ОПЕК концепции «коридора цен». Его оптимальный уровень (22-28 дол./бар.) поддерживался на протяжении достаточно длительного времени механизмом квот для стран ОПЕК, поставляющих почти 40% нефти на мировой рынок.

Начавшийся в 2000-х бурный экономический рост в развивающихся азиатских странах - Китае, Индии - повлиял на потребление нефти, и начался резкий подъем цен. Последующий период - цепь бесконечных колебаний цен от 25-30 долларов в начале 2000-х до отметок далеко за сотню. Были периоды, когда за трехмесячный срок цена падала более чем на 70%, как это произошло в 2008-м, когда с пиковых 141 доллара за баррель в начале июля к концу 2008-го цена обрушилась до 33 долларов. Кстати, вернувшись к сотне уже к 2011-му.

Так что, возможно, нынешнее падение не так уж страшно, тем более если рассматривать долгосрочную перспективу в разрезе десятилетий, то нефтяным странам за свои доходы можно не волноваться. Цены на нефть будут все равно расти: ведь ресурсы постепенно истощаются, а страны с огромным человеческим и промышленным потенциалом ждут неизбежная перспектива экономического роста. Правда, до какого уровня?

Казахстан и нефть

Не секрет, что наша экономика очень сильно зависит от добывающих отраслей, особенно от нефтяной, ведь нефтегазовый сектор дает до 70% всех валютных поступлений в бюджет страны и почти полностью формирует Национальный фонд.

Республиканский бюджет на этот год был сверстан при прогнозной цене на нефть марки Brent в 80 долларов. Но уже в середине января, как отметил министр национальной экономики Ерболат Досаев, правительство пересмотрело макроэкономические параметры бюджета, заложив в его основу среднегодовую цену нефти 50 долларов за баррель и снизив рост ВВП до уровня 1,5% в 2015 году.

Еще в конце декабря 2014 года Президент Казахстана Н.А.Назарбаев заявил о том, что государство переходит в режим экономии, поручив правительству разработать сценарии для разных вариантов развития событий. Основная задача - не допустить снижения темпов роста экономики и сохранить основные социальные выплаты. Сегодня такой план развития казахстанской экономики есть даже на тот случай, если нефть упадет до 30 долларов за баррель.

Тогда же для оживления экономики Нурсултан Назарбаев объявил о новой экономической политике «Нурлы жол», которая станет двигателем ее роста в ближайшие кризисные для мировой экономики годы. Эта масштабная программа инфраструктурного развития, финансируемая из Национального фонда, предполагает строительство железных и автомобильных дорог, электролиний, а также жилищное и жилищно-коммунальное строительство. «Только за счет строительства дорог будут созданы новые 200 тыс. рабочих мест, это означает занятость и рост доходов населения, - отметил Президент. - «Нурлы жол» произведет мультипликативный эффект для других отраслей экономики Казахстана».

Мировые цены на нефть

Источник: EIA
AMERICAN PETROLEUM INSTITUTE

Прогнозы аналитиков

Большинство аналитиков приходят к мнению, что с большей вероятностью эпоха стабильно высоких цен на нефть, превышающих 100 долларов за баррель (как это было последние 4 года), закончилась. Причем свои уже сделанные ценовые прогнозы они снижают. Так, в середине января аналитики Goldman Sachs понизили прогноз цен на Brent в 2015 году до 50,4 доллара с озвученных ранее 83,8 за баррель, а Citigroup - до 63 долларов с прогнозируемых ранее 80. Не лучшие цифры у экспертов Bank of America Merrill Lynch, предвещающих баррелю 31 доллар уже к концу марта, правда, обещающих, что это будет «дно». И после того как в США сократятся объемы добычи сланцевой нефти, добывать которую при таких ценах просто нерентабельно - а уже есть первые банкротства «сланцевых» компаний в США, к концу июня цена составит 43 доллара, а среднегодовая цена барреля Brent - 52 доллара.

Главной причиной снижения нефтяных цен Merrill Lynch называют рост запасов сырой нефти в странах-потребителях (в том числе и из-за увеличения объемов добычи сланцевой нефти в США и Канаде). Но, как отмечают эксперты Merrill Lynch, их прогнозы будут иметь смысл, если Саудовская Аравия по-прежнему не будет предпринимать никаких действий для поддержания уровня цен.

Саудовская Аравия, самый влиятельный участник ОПЕК, также считает, что возврат к «сотне» невозможен. Как отметил саудовский принц Аль-Валид ибн Талал, цена на нефть более чем в 100 долларов за баррель искусственна. Кстати, именно Саудовскую Аравию обвиняют в столь резком снижении цен через ее нежелание снижать добычу с целью стабилизации цен, предполагая, что истинной причиной этого является ее борьба со сланцевым бумом в США. Сам же принц мотивирует отказ снижать добычу тем, что больше не может доверять всем странам ОПЕК, отметив, что «в 1980-х и 1990-х годах Саудовская Аравия сокращала объемы добычи, однако остальные обманули нас и захватили нашу часть рынка». И даже отметка в 20 долларов за баррель, по словам министра нефти Саудовской Аравии Али Аль-Найми, не заставит их снизить добычу.

Но все же, все циклично. И эксперты ждут повторения сценария 2008-2009 годов. Как отмечают аналитики российской «Альпари», нефть уйдет ниже 40 долларов за баррель, «однако затем произойдет серьезный отскок, так как мировая нефтяная индустрия просто не выдержит таких цен. Уже при существующих ценах нефтяные компании вынуждены сокращать свои инвестпрограммы, что в перспективе грозит дефицитом сырья и резким ростом спроса и цен на него». Их прогнозная цена на 2015-й - 60-80 долларов за баррель.

ИНТЕРВЬЮ С НОВЫМ ПЕРВЫМ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ ПКОО

- Аскар Заутбекович, позвольте поздравить Вас с назначением на должность Первого Вице-президента ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс». Высокая позиция, возлагающая большую ответственность не только перед многотысячным коллективом завода, но и, пожалуй, перед нефтеперерабатывающей отраслью в целом. Поделитесь, пожалуйста, своими ощущениями в новой должности.

- Спасибо за поздравление. Работая на Шымкентском НПЗ вот уже в течение 4 лет, я чувствую себя неотъемлемой частью большого дружного коллектива. Я благодарен всем за оказанное доверие и, в свою очередь, могу заверить, что и в дальнейшем, используя весь свой потенциал, опыт и знания, опираясь на поддержку и помощь наших профессиональных сотрудников, приложу все усилия для достижения поставленных целей и реализации производственных задач нашей компании.

- Важнейшим для нашего НПЗ является Проект модернизации, и вот его реализация уже вступает в завершающую стадию. Расскажите о промежуточных результатах, как его внедрение уже влияет на операционные показатели завода?

- Это значимый проект не только для нашего НПЗ, но и для всей нефтеперерабатывающей отрасли Казахстана, для которой сегодня характерны низкая глубина переработки нефти и низкий выход светлых нефтепродуктов. В то же время рынок все больше требует нефтепродуктов более высокого качества. Также в связи с введением Технического регламента о требованиях к бензину, дизельному и иным видам топлива вводятся дополнительные показатели качества на эту продукцию. Все эти причины привели к инициации программ модернизации на казахстанских НПЗ. Модернизация на ПКОО была начата в 2011 году, в ее рамках будет восстановлена проектная мощность завода до 6 млн. тонн в год, осуществлен переход на выпуск бензинов и дизельного топлива стандартов ЕВРО-4 и ЕВРО-5 и увеличена глубина переработки. Помимо прочего реализация проекта имеет важнейшую экологическую составляющую.

На данный момент в рамках 1-го этапа Проекта модернизации уже завершён проект реконструкции установки гидро-

очистки дизельного топлива, что позволяет ПКОО выпускать дизельное топливо стандарта ЕВРО-3. Также завершено строительство установки производства серы мощностью 4 тыс. тонн в год и ведется подготовка к ее запуску. В активной фазе - строительство установки изомеризации. В целом по завершении 1-го этапа модернизации наш завод сможет осуществлять выпуск бензинов, соответствующих экологическому стандарту ЕВРО-4.

По 2-му этапу проекта уже был подписан ЕРС контракт, получены квоты на привлечение иностранной рабочей силы и ведутся работы по организации займа для финансирования проекта. Иными словами, мы находимся в полной готовности для реализации 2-го этапа модернизации, и планируется, что уже в марте 2015 года будут начаты строительно-монтажные работы. Для успешной реализации этого завершающего этапа у нас есть все предпосылки: это и наши опытные лицензиары - мировой лидер процессов глубокой переработки нефти компания UOP (лицензиар ключевой установки проекта), и компания Axens (лицензиар остальных установок), и, несомненно, вся заводская команда Проекта, нацеленная на результат.

- Выпуск продукции стандарта ЕВРО-4 - одна из задач модернизации казахстанских НПЗ, включая и наш. Когда топливо ЕВРО-4 от ПКОО появится на наших автозаправках?

- Как я уже отметил, строительство установки изомеризации идет полным

ходом. Мы планируем завершить ее строительство в первом квартале 2016 года, что позволит осуществлять поставки автобензинов ЕВРО-4 на рынок.

- В этом году наш завод празднует юбилей - 30-летие своей деятельности. Шымкентский НПЗ - это один из символов региона и столпов его процветания. Каковы, на Ваш взгляд, значение и роль ШНПЗ для ЮКО и республики в целом?

- Наступивший 2015 год для «Петро-Казахстан Ойл Продактс» является знаменательным. Сегодня невозможно представить Шымкент без нефтеперерабатывающего завода, на протяжении последних 30 лет вносящего огромный вклад в развитие не только Южно-Казахстанской области, но и республики в целом.

ШНПЗ является системообразующим предприятием, таким катализатором, которое вот уже три десятилетия обеспечивает работой большое количество людей, пополняет бюджет на миллиарды тенге, а также развивает бизнес в регионе, помогая встать на ноги и двигаться вперед десяткам сервисных и подрядных организаций, которые, в свою очередь, тоже влияют на создание рабочих мест и пополнение бюджета республики.

За это время мы не забывали и о помощи незащищенным слоям населения даже в свои самые трудные годы. Сегодня ПКОО активно сотрудничает с местными исполнительными органами, оказывая спонсорскую и благотворительную

помощь, участвуя в строительстве областных инфраструктурных объектов и поддержке социальных, в том числе и в рамках Меморандумов с акиматом ЮКО.

Одно из наиболее узнаваемых в регионе предприятий, наш НПЗ, на мой взгляд, является экономическим лидером региона. Свидетельством тому могут послужить и многочисленные престижные награды, полученные ПКОП от государственных органов. Так, в 2011 году в конкурсе по социальной ответственности бизнеса ПКОП получило премию Президента РК Н.А. Назарбаева золотой «Парыз» в номинации «За вклад в экологию». Завод также имеет награды «Безопасное предприятие 2013 года» и «Лучший коллективный договор - 2013». Я горжусь, что и сотрудники ПКОП были удостоены высоких государственных наград. Так, за высокий профессиональный уровень и преданность делу В. Демшинин был вручен Орден «Кұрмет», а ордена и медали «Ерен еңбегі үшін» - А. Ембердиеву и Ж. Минджасарову. Б. Баев и А. Жаксыбаев были награждены Почетной грамотой Министерства нефти и газа, а С. Кадырбаев - нагрудным знаком. В дополнение, в 2010-2014 годах 32 работника ПКОП за их высокий профессионализм получили различные награды от Ассоциации KAZENERGY. Хочу в очередной раз подчеркнуть, что наши работники - основополагающая ценность компании, ведь что как ни ежедневный труд и вклад каждого из вас позволяет лично мне с гордостью производить, что я работаю на ПКОП!

- Расскажите о своих первых впечатлениях о заводе и его сотрудниках.

- Когда я пришел на завод, то уже буквально с первых дней работы было видно, что Шымкентский НПЗ - это мощный отлаженный механизм с дружным многонациональным коллективом. И за годы работы мне всегда было очень приятно слышать от сотрудников слова «завод - это наш второй дом», что означает, что им здесь комфортно работать. Мы же, в свою очередь, будем прилагать все усилия для улучшения социально-бытовых условий труда, дальнейшего повышения обеспечения безопасности, развития систем мотивации, обучения и продвижения сотрудников.

- Какова Ваша оценка, как жителя Шымкента, того, как наш завод повлиял на город?

- За последние несколько лет Шымкент преобразился, и я рад, что завод вносит свою лепту в развитие инфра-

структуры города и области. В самом городе благодаря финансовой поддержке ПКОП более современно и красиво стали выглядеть многоэтажные дома. Парк Независимости производит незабываемое впечатление своей мощью, особенно навесным мостом, ведущим к парку от площади Ордабасы.

В области также было много изменений. Например, наш завод помог огромному количеству жителей сельского округа Жулдыз Енбекшинского района, проживающих рядом с предприятием, в обеспечении водой, телефонизации и ремонте дорог.

Мы помогаем и ряду учреждений, и юные шымкентцы и жители области также чувствуют нашу поддержку. Это не одно поколение воспитанников Сайрамского детского дома, который мы полностью поддерживаем вот уже 20 лет, и ребята из наших подшефных школ. Не остаются без внимания заводчан и ветераны Великой Отечественной войны, так, недавно 500 ветеранов были подключены к Отау ТВ в преддверии 70-летия Победы.

Все это реальная помощь реальным людям. И я горжусь, что в развитии моего родного города и его граждан есть частичка и моего труда.

- Завод управляется на паритетных началах CNPC и «Казмунайгаз». Как проявляется это сотрудничество?

- Оба наших акционера - национальная китайская компания CNPC и казахстанская «КазМунайГаз» обладают большим опытом работы и серьезными человеческими и финансовыми ресурсами. Успешные управленческие практики и отлаженные процедуры обоих, а также богатый опыт эффективной реализации международных проектов CNPC очень помогают в развитии «ПетроКазахстан», наполняя жизнь нашей компании движением - как в нашем слогане.

Очень важно, что у нас создана доброжелательная атмосфера и каждый член команды нацелен на слаженную совместную работу, что, несомненно, обеспечивает успешную работу всей компании в целом.

- Что Вы больше всего цените в людях? Каков, на Ваш взгляд, идеальный сотрудник?

- Больше всего ценю добросовестность и ответственность. Если говорить об идеальном сотруднике, то для каждого вида деятельности параметры будут разными, ведь для одной должности преимуществом является инициа-

тивность и умение принимать решения, а для другой - исполнительность и четкое следование процессам. Главное, чтобы человек ощущал, что он находится на своем месте и любит свою работу - тогда он точно будет идеальным сотрудником (улыбается).

- Вы являетесь собой пример современного руководителя - Вы молоды, отлично выглядите. Расскажите о типичном дне Первого Вице-президента ПКОП.

- Спасибо. Жизнь сегодня быстротечна, и нужно успеть действительно многое. К тому же руководство одним из крупнейших предприятий Казахстана - это огромная ответственность и отнюдь непростая работа. Важно уметь принимать правильные решения, учитывая огромное количество факторов, и держать для этого в голове множество различных показателей. Мой рабочий день довольно традиционный - встречи, совещания, ознакомление с отчетами.

Важное место я отдаю и спорту, так как считаю его одной из составляющих плодотворной жизни. Личный пример в отношении спорта в нашем многочисленном коллективе - это необходимость, и мне бы хотелось, чтобы спорт занимал такую же роль в жизни каждого человека, как завтраки, обеды и ужины, в особенности в казахских семьях (смеется).

- Семья в жизни каждого человека имеет огромную ценность. Мы также знаем, что у Вас четверо детей. Расскажите о своих принципах воспитания.

- Для меня дети - это мой тыл и тихая гавань. Конечно, ты всегда стараешься дать им самое лучшее. В воспитании детей считаю самым важным полноценно раскрыть их способности и дать им хорошее образование, чтобы заложить основу их будущей счастливой жизни.

- В заключение, что бы Вы хотели пожелать сотрудникам «ПетроКазахстан» в дни весенних праздников?

- Искренне поздравляю всех с общенациональным праздником Наурыз, и пусть он принесет в каждый дом благополучие, здоровье, счастье, мир и взаимопонимание! А прекрасную половину компании хочу поздравить с самым чудесным праздником весны - 8 Марта! Любви вам и счастья, отличного настроения, поддержки и внимания от ваших мужчин!

- Благодарим Вас за интервью!

НЕФТЬ: ИЗ НЕДР И ДО... ВАШЕГО ДОМА

В прошлом выпуске рубрики «Нефть из недр» мы затронули вопросы нефтепереработки, рассказав в том числе о первичной перегонке нефти в секции 100 цеха №1 нашего НПЗ. Эта статья будет посвящена вторичным процессам нефтепереработки, и подробнее мы остановимся на работе секций 200, 300 и 400.

Часть десятая. Вторичная переработка нефти на НПЗ.

Как мы писали, вторичные процессы нацелены на увеличение глубины переработки, иными словами, на увеличение выхода моторных топлив. В отличие от первичной перегонки, где действовали непосредственно физические процессы, разделяющие нефть на фракции, при вторичной переработке в дело вступает химия - ведь эти процессы связаны уже с химической модификацией молекул углеводородов, входящих в состав нефти. Как все происходит, подробнее мы спросили у начальников секций 200, 300 и 400. Все эти секции входят в состав цеха №1 ЛК-6У.

Секция 200 - это установка каталитического риформинга с предварительной гидроочисткой сырья мощностью 1 млн. тонн в год по сырью. В секции работают 50 сотрудников, а руководит ею начальник секции 200 Булат Калдыкозов.

Булат Калдыкозов,
начальник секции 200

- Расскажите о производственных процессах, происходящих в вашей секции. Что является сырьем секции 200?

- В нашей секции осуществляется каталитический риформинг с предварительной гидроочисткой поступающего сырья - фракции с пределами выкипания 60-205°C, которая выделяется из нефти в секции 100 (ЭЛОУ-АТ) в процессе первичной перегонки нефти. А результатом всех производственных процессов секции 200 является высокооктановый компонент бензинов.

Первоначально поступающая к нам бензиновая фракция проходит предварительную гидроочистку с целью удаления нежелательных вредных примесей серы, азота, кислорода, некоторых тяжелых металлов, которые оказывают отравляющее влияние на катализатор риформинга. Кроме того, в процессе предварительной гидроочистки гидрируются непредельные углеводороды, что уменьшает отложение кокса и увеличивает срок службы катализатора. Гидроочистка проходит при высоких температурах и давлении в присутствии катализатора.

Затем гидроочищенное сырьё поступает на блок риформирования, где при высоких температурах и давлении на биметаллических катализаторах происходит превращение низкооктанового бензина в высокооктановый компонент товарной продукции с октановым числом до 96 пунктов. Вообще, цель риформинга - это получение ароматических углеводородов из нафтенных и парафиновых для использования в качестве моторного топлива (за счет их очень высокого октанового числа).

- Каков продукт вашей секции?

- Как я уже отметил, мы вырабатываем высокооктановый компонент бензинов. Но если говорить более техническим языком, то целевой продукцией секции 200 является дебутанизированный катализат с октановым числом до 96 пунктов, используемый в качестве высокооктанового компонента автобензинов марок Аи-80, Аи-92, Аи-96.

В процессе производства в нашей секции появляются и так называемые побочные продукты, которые в том числе поступают на доработку и в другие секции цеха №1, так как производственные процессы НПЗ очень взаимосвязаны.

Так, водородсодержащий газ (ВСГ) используется впоследствии для гидродепарафинизации фракций 140-230°C и 230-350°C в секциях 300/1 и 300/2, а также в качестве топливного газа. Нестабильная жидкая «головка» идет на газофракционирование в секцию 400. «Жирный» газ стабилизации катализата выводится также в секцию 400 либо в топливную сеть, аналогично происходит и с углеводородным газом отпарки гидрогенизата.

- Как часто обновляется оборудование вашей секции? Включена ли ваша секция в Проект модернизации ШНПЗ?

- Обновление оборудования производится по мере необходимости, согласно заключениям актов обследования и испытания оборудования. В контексте Проекта модернизации должен быть модернизирован блок предварительной гидроочистки бензина С-200. Цель - повысить проектную мощность этого блока с 1 млн. до 1,56 млн. тонн в год и начать производство бензина стандартов ЕВРО-4 и ЕВРО-5 на нашем НПЗ, что станет возможным после ввода в эксплуатацию новой установки изомеризации, которая в данный момент строится.

ЕВРО-4 и ЕВРО-5 - это экологический стандарт на автомобильные и иные топлива, который в скором времени будет внедрен в Казахстане в связи с введением Технического регламента о требованиях к ряду нефтепродуктов. В данных экологиче-

ских стандартах нормируются требования к показателям, влияющим на экологию, в том числе содержание свинца, серы, бензола, ароматических и олефиновых углеводородов и детонационная стойкость.

- В скором времени на ШНПЗ будет внедрен ряд новых установок. Посещали ли ваши сотрудники другие заводы Казахстана или иных стран с целью обмена опытом?

- Да, на заводе строится несколько новых установок, которые нам нужно будет научиться эксплуатировать. Для этого мы, в том числе, посещаем НПЗ, на которых данные установки уже есть. Например, в этом году 27 сотрудников ЛК-БУ ездили на стажировку в Атырау с целью получения опыта по оперированию блока изомеризации на Атырауском НПЗ.

- Как бы вы оценили социально-бытовую сторону вашей работы?

- Отмечу, что компанией созданы все условия для работы и досуга заводчан.

Мы питаемся в расположенных на территории завода столовых, имеем возможность бесплатно получать талоны в спортивный зал, арендуемый в городе, а также санаторно-курортные путевки для поддержки здоровья.

С большим удовольствием занимаемся спортом, принимая активное участие в заводской Спартакиаде, а в 2014 году сотрудник нашей секции Нурсултан Дуйсенбиев играл за футбольную команду ПКОП на Корпоративной Спартакиаде «ПетроКазахстан».

Секция	ФИО	Награда	Год	Примечание
и.о.начальника цеха №1	М.Исатаев	Почетная грамота Министерства энергетики РК	2014	Ко Дню нефтяника
С-200	Б.А.Калдыков	Почетная грамота ТОО «ПКОП», Почетная грамота АО «КМГ-ПМ»	2014, 2010	Ко Дню нефтяника
С-200	Б.А.Сыздыков	Почетная грамота Министерства энергетики РК	2014	Ко Дню Независимости
С-200	Р.Т.Жакипов	Почетная грамота НК «КазМунайГаз»	2013	Ко Дню Независимости
С-300	Р.Елеуов	Почетная грамота KAZENERGY	2012	Ко Дню нефтяника
С-400	С.Ерсұлтанов	Почетная грамота KAZENERGY	2011	К 20-летию Независимости РК
С-300	Н.Ш.Шапиев	Почетная грамота НК «КазМунайГаз»	2010	К 25-летию ПКОП

200-секциясының ұжымы / Коллектив секции 200 / Unit-200 staff

Секция 300 состоит из 2 частей. На ее установках получают компонент дизельного топлива марки ДТ-Л-К2 и реактивного топлива марки ТС-1 или компонент дизельного топлива (во время прекращения выработки реактивного топлива). Данной секцией, в которой работают 38 сотрудников, руководит начальник Уалихан Тилеубердиев.

- Какие технологические процессы происходят в вашей секции?

- По назначению вырабатываемой продукции секция 300 поделена на две вполне самостоятельные установки.

Секция 300/1 - установка гидродепарафинизации дизельного топлива мощностью 1 млн. тонн в год. Сырьём для 300/1 является прямогонная легкая дизельная фракция 230-300°C и прямогонная тяжелая дизельная фракция 300-360°C, которые поступают к нам из секции 100, а также дизельная фракция из установки висбрекинга и установки вакуумной перегонки мазута.

Вторая установка, или секция 300/2, - это установка гидродепарафинизации керосина мощностью 432 тыс. тонн в год. Сырьём для секции 300/2 является прямогонная керосиновая фракция 140-230°C, поступающая из секции 100.

В процессе гидродепарафинизации основной реакцией является реакция гидрокрекинга тяжелых углеводородов.

- Расскажите подробнее о продукции вашей секции.

- В секции 300/1 мы получаем компонент дизельного топлива марки ДТ-Л-К2; на 300/2 - компонент реактивного топлива ТС-1 или компонент дизельного топлива (во время прекращения выработки реактивного топлива). Продуктом нашей секции также является высокооктановый компонент товарного бензина, который выводится в линию бензина марки АИ-80 секции 200.

Уалихан Тилеубердиев,
начальник секции 300

- Как новый реактор Р-301-1 повлиял на производственные процессы?

- Новый реактор Р-301-1 был введен в эксплуатацию в марте 2014 года в рамках Проекта модернизации. Его монтаж осуществляли наши подрядные организации - ТОО «Мастерстрой», которое провело работы по монтажу фундамента и железобетонных конструкций, и ТОО «РМУ», осуществлявшее монтаж металлоконструкции, обвязку трубопроводов и установку самого реактора.

Чтобы представить, что же это такое - реактор Р-301-1, приведу некоторые цифры. Его высота - 22 метра, вес - 219 тонн, а объем - 177 м³, и в реактор было загружено более 106 тонн катализаторов.

Новый реактор Р-301-1 позволяет нашему НПЗ осуществлять на установке С-300/1 выработку экологически чистого дизельного топлива, соответствующего стандартам ЕВРО-4 и ЕВРО-5.

- Согласно Проекту модернизации ШНПЗ, будут ли реализованы еще какие-то проекты в секции 300?

- Да, в данное время продолжается реконструкция секции 300/1 с целью увеличения ее производительности до 2 млн. тонн в год.

- НПЗ - это производство повышенной опасности. На территории завода везде стоят знаки, даже запрещающие ходить с мобильными телефонами. А с чем связаны самые большие риски?

- Верно, и я бы отметил особенности, присущие НПЗ в плане техники безопасности. Это прежде всего само по себе наличие продуктов переработки нефти, нефтехимии, реагентов и материалов, большая часть которых пожаро- и взрывоопасна, токсична и может вызвать ожоги и отравления. Условия работы осложняются при переработке сернистых нефтей, оказывающих сильное корродирующее влияние на металлы. На заводе применяется сложное оборудование, значительная часть которого работает при повышенных температуре и давлении. В дополнение, применяются огневые нагреватели нефтяного сырья (открытое пламя форсунок в печах) и перегретый до высокой температуры и находящийся под большим давлением пар, а также электрический ток (как источник энергии, а также используемый для обессоливания нефтей и очистки нефтепродуктов).

Поэтому у нас столь строгие меры предосторожности, которые необходимы для предотвращения аварий, пожаров и иных несчастных случаев. Безопасность работы достигается поддержанием аппаратуры и оборудования в исправном состоянии, их своевременным ремонтом, герметизацией аппаратов, оснащением контрольно-измерительными приборами, а также выдерживанием технологического режима.

По нашей установке большие риски связаны с применением взрыво- и пожароопасных веществ, к тому же оборудование и трубопроводы работают при высоком давлении (более 50 кгс/см²) и температуре (более 400°C).

- Из какого источника вы узнаете новости компании? Чем хотели бы поделиться на страницах нашего журнала?

- Основным источником информации по предприятию являются заводской интернет-портал, журнал «Мунайшы». Со своей стороны хотелось бы передать опыт в области практической деятельности по переработке нефти и в сфере соблюдения и обеспечения безопасности при выполнении профессиональных обязанностей.

Большое внимание на ПКОП уделяется инновационному развитию, и на заводе развито рационализаторское движение. Ежегодно проводится конкурс рационализаторов, участие в котором может принять любой сотрудник предприятия. Итоги конкурса подводятся в конце года, и победители получают награды. В первый год проведения конкурса - в 2012 году - поступило 28 предложений, в 2013 году - уже 52, а в 2014 году - 99 авторских предложений. Организаторы отмечают, что особенно активизируется молодой состав, и надеются, что в этом году количество участников увеличится, тем более что заявки на конкурс 2015 года уже начали поступать.

Идси поступают разные - от переноса контрольно-измерительных приборов до изменения схемы технологии. Предложения рационализаторов в том числе помогают сэкономить время ремонта оборудования и увеличивают срок его службы, а также исключают возможности погрешности приборов. Только в прошлом году было внедрено 17 предложений. Перечислим лишь некоторые из них: изменение конструкции буйка, буйковых уровнемеров на установке вакуумной перегонки мазута; улучшение условий за контролем расхода подачи сырья на эту установку; улучшение качества прямогонного бензина, выводимого из установки висбрекинг; замена стальной направляющей втулки компрессоров М 10-40/70 на коксофторопластовую; монтаж перемычки между теплообменниками Т-1, Т-2, Т-3 на трубопроводе химочищенной воды (ХОВ), в КВ-9.

Работники описываемых в статье секций также активно участвуют в конкурсе рационализаторов. Так, из секции 200 за активное участие в рационализаторской деятельности и успешное внедрение рационализаторских предложений были премированы начальник установки Б.А.Калдыкозов, механик Н.К.Тииндииков и старший оператор Б.А.Сыздыков; из секции 300 - начальник секции У.Б.Тилеубердиев, старший оператор Г.Г.Ткачев; из секции 400 - начальник установки Т.Р.Боранов и механик С-400 Х.Ш.Бикбаев.

301/1 секциясының Р-301-1 жаңа реакторы / Новый реактор Р-301-1, секция 301/1 / New R-301-1 reactor at Unit-301/1

300-секциясының ұжымы / Коллектив секции 300 / Unit-300 staff

Секция 400 - это установка газодифракционирования мощностью 470 тыс. тонн в год по сырью. Работой секции руководит ее начальник Талгат Боранов, а персонал секции насчитывает 33 человека.

Талгат Боранов,
начальник секции 400

- Расскажите о сырье, которое поступает в вашу секцию, и производственных процессах, которые там происходят.

- Сырьем секции являются нестабильная головка АТ секции 100, головки стабилизации предгидроочистки и каталитического риформинга секции 200 и нестабильная головка из секции 300/1,2.

Назначение процесса - получение индивидуальных легких углеводородов или углеводородных фракций высокой чистоты из нефтезаводских газов. В состав секции включены следующие технологические процессы: сероочистка сжиженных газов перед фракционированием регенерируемым агентом (моноэтаноламином) в специальном экстракторе; разделение сжиженных газов на индивидуальные углеводороды и доочистка углеводородных фракций от меркаптанов раствором щелочи.

- Какова продукция вашей секции?

- Наша секция предназначена для получения пропановой, бутановой фракций, изопентановой фракции, фракции С5 и выше. В данное время мы производим фракции СПБТ (смесь пропана - бутана технического), а в летний период - БТ.

Чтобы пояснить, что же значат эти названия, вот несколько примеров их использования. Так, пропановая фракция применяется в качестве сырья для пиролиза и как бытовой сжиженный газ, бутановая используется как бытовой сжиженный газ и как

сырье для производства синтетического каучука. Так как у нас нет необходимости в получении индивидуальных углеводородов, мы выпускаем фракцию СПБТ как бытовой сжиженный газ.

- Как часто обновляется оборудование вашей секции?

- Как и везде на заводе, обновление оборудования осуществляется по заключениям актов обследования и испытания оборудования. Из наиболее крупных обновлений - в 2004 году произведена реконструкция блока дезанизации, а емкость Е-407 заменена на емкость большого объема. Вместо аммиачных ХК-406, ХК-407 установлены водяные холодильники, а для защиты оборудования от разрушений - блокировки на блоке дезанизации.

- Расскажите о вашем коллективе.

- Коллектив нашей секции хороший, все работают максимально слаженно. За последние годы состав работников очень изменился - обновился. В этом году наш НПЗ отмечает уже 30-летие, и на заводе постепенно происходит смена поколений. Опытные работники уходят на пенсию, появляется много молодежи. Молодые работники стараются, перенимают знания и опыт наших профессионалов, приобретают навыки.

Ребята у нас дружные, хорошо проводят досуг, занимаются спортом - в компании нас обеспечивают некоторым количеством талонов в спорткомплекс «Динамо» города Шымкента. Я являюсь заместителем председателя Совета физкультурников ТОО «ПКОП» и, конечно, стараюсь вовлечь в спорт как можно больше работников завода. Наши ребята в этом плане очень активны и участвуют в заводской Спартакиаде. Например, Шындаулет Маханов и Ержан Жаксыбаев входят в сборную ТОО «ПКОП» по мини-футболу, а Канат Умаров - по бильярду, показывая хорошие результаты.

- Как повышается квалификация сотрудников?

- Большое количество работников завода имеет высшее образование, так, этот показатель по нашей секции составляет 97%, другая часть - среднее специальное. Ежегодно согласно программе обучения, составленной совместно с отделом обучения, наши работники посещают различные курсы. Это включает теоретическое обучение по специальности, а также курсы по промышленной безопасности, технике безопасности и охране труда, которым уделяется особое внимание.

- Как на заводе можно повысить разряд?

- Получить более высокий разряд, иными словами, перейти на следующую карьерную ступень рабочий может после обучения на производственно-технических курсах. Квалификационная комиссия (при наличии вакантных мест по конкретным специальностям) присваивает ему такой разряд и переводит на более высокий по соответствующей профессии. Право на повышение разряда имеют рабочие, хорошо зарекомендовавшие себя на производстве, успешно выполняющие свои должностные обязанности и имеющие определенный стаж работы.

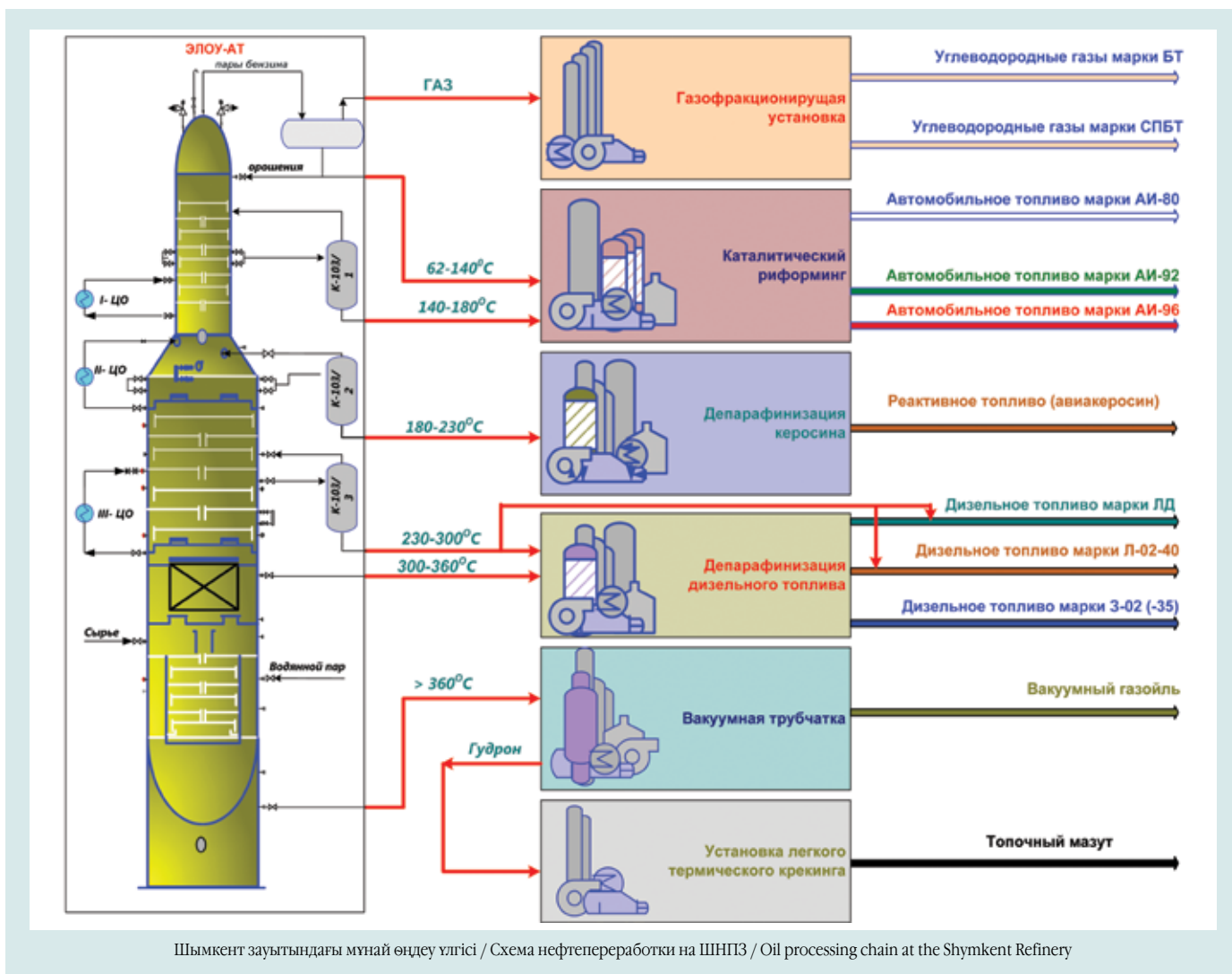

400-секциясы - ГФК (газды фракциялау кондырғысы) /
Установка ГФУ (газодифракционирование), секция 400 /
GFU (Gas Fractionation Unit), Unit-400

Благодарим вас за ответ!

400-секциясының ұжымы / Коллектив секции 400 / Unit-400 staff

Шымкент зауытындағы мұнай өңдеу үлгісі / Схема нефтепереработки на ШНПЗ / Oil processing chain at the Shymkent Refinery

8 МАРТА

Праздник 8 Марта вызывает у всех разные эмоции. Торговцы цветами потирают руки, ожидая суперприбыли, мужчины судорожно подбивают бюджеты на подарки многочисленным представительницам женского пола – женам, мамам, дочерям, коллегам, а сами дамы предвкушают теплые слова, внимание, цветы, подарки и непременно чаепития на работе. Сегодня этот праздник ассоциируется с весной, красотой и любовью. Но 105 лет назад все было иначе, и уже, наверно, сложно представить, что история его появления имела политические корни.

Немного истории

Изначально Международный женский день, возникновение которого прочно связано с именем немецкой социалистки Клары Цеткин, задумывался как день эмансипации, борьбы женщин за свои права, за равноправие с мужчинами и как день проведения митингов и политических акций. Вообще, идея создания женского дня впервые возникла на смене XIX и XX веков, когда женщины начали активно бороться за свое равноправие с мужчинами.

Но его конкретная дата была определена в 1910 году на 2-й Международной конференции женщин-социалисток в Копенгагене. Именно там Клара Цеткин поставила вопрос о выборе определенного дня в году, когда женщины всего мира будут привлекать внимание общества к своим проблемам в борьбе за равноправие, предложив 8 марта. Дата была подведена под известное политическое событие - в этот день в 1857 году сотни нью-йоркских работниц фабрик впервые провели женскую акцию протеста и демонстрацию, требуя 10-часового рабочего дня, улучшения условий труда и одинаковой с мужчинами зарплат.

Эта дата вообще была притягательной - история еще отмечает одну демонстрацию, которая прошла в том же Нью-Йорке 8 марта 1908 года, когда 15000 женщин с аналогичными требованиями под лозунгом «Хлеб и розы», где хлеб символизировал экономическую безопасность, а розы - лучшее качество жизни, прошли по улицам города. Можно отметить и другое знаменитое женское шествие, когда в начале XX столетия возмущенные неблагодарностью мужчин чикагские домохозяйки вышли на улицы города и, громя пустыми кастрюлями и тазами, стали требовать уважения к себе и равных политических прав. Мужчины города, многие из которых остались

в тот день голодными, наверняка его запомнили.

Вот так и появился Международный день солидарности женщин в борьбе за свои права, и с 1911 года женщины ряда стран уже регулярно проводили в этот день митинги, направленные на устранение гендерного неравенства.

В СССР в 1966 году 8 марта стал официальным выходным и начал стремительно терять политическую окраску, став просто прекрасным праздником 8 Марта. После распада Советского Союза день 8 Марта как Международный женский день продолжают отмечать в ряде стран постсоветского пространства, включая Казахстан, Россию, Азербайджан, Грузию, Киргизию, Молдавию, Таджикистан, Туркмению и Украину.

Аналоги праздника в других странах

Вообще, первыми, кто начал отмечать женский день, были римляне. Замужние женщины в этот день получали подарки и знаки внимания от своих мужей. По желанию хозяйки подарки и порой «выход-

ной» получали даже рабыни. Обязательным было посещение храма богини Весты - хранительницы домашнего очага. Несмотря на то что история внесла коррективы в итальянские традиции, Международный женский день 8 Марта по-прежнему является одним из любимых праздников для итальянок.

Аналогом нашего праздника 8 Марта во многих странах является День матери.

Так, в Англии Mother's Day празднуют за три недели до Пасхи. Корни праздника уходят в викторианскую эпоху, когда дети трудились вдали от дома, пересылая заработанные средства семье. И только один день в году им позволялось провести дома с родителями. По традиции дети вручали матерям и бабушкам небольшие подарки - букетики цветов или свежие яйца. Сегодня британские дети в этот день дарят своим мамам цветы и делают за них работу по дому.

В других странах, например, в Австралии, Бельгии, Дании, Италии, Турции, Финляндии, США и Японии День матери празднуют во второе воскресенье мая, во Франции и Швеции - в последнее воскресенье мая. А 8 Марта День матери отмечают в Белоруссии и Узбекистане.

Есть еще и другие необычные праздники, посвященные прекрасной половине человечества. В Японии это праздник девочек, или праздник цветения персика, а во Франции - праздник бабушек, когда всем бабушкам и вообще дамам старше 55 лет оказывается необыкновенный почет и уважение, и, как бы подчеркивая вечную молодость женщин, их, например, пускают в... парижский Диснейленд по льготной цене.

Несмотря на разные даты и названия, суть у этого праздника одна - забота о женщинах, которые, невзирая на активность и многочисленные роли, которые они играют в современном обществе, все равно остаются слабым полом - пусть порой хоть и на один день.

Цветы, подарки и все, что мы думаем о празднике 8 Марта

Вопрос выбора подарка всегда сложный, особенно для мужчин в праздник 8 Марта, когда надо и никого не обидеть, и столько подарков подарить, да и, что уж скрывать, у некоторых этот праздник вызывает ощущение некой обязанности. Мы решили выяснить, как все обстоит на самом деле, проведя анонимный опрос среди сотрудников нашей большой компании. Вопросы были разные, а результаты - весьма интересные. Некоторые наши ожидания подтвердились, но были и удивительные ответы и мнения.

Женская точка зрения

Для начала - наша сводка топ-ответов. «Оставить без внимания» - этот ответ на вопрос «Что ни в коем случае нельзя дарить женщине на 8 Марта?» мы считаем основополагающим. Именно этого нельзя делать ни в коем случае. А еще один ответ на вопрос «Как поднять настроение женщине без шоппинга и подарков?» - «Да просто выслушать, поговорить и рассмешить!» является отражением того, чего женщинам порой не хватает в обычной жизни.

Часто мужчины считают, что на 8 Марта их женщинам будет достаточно и цветов. Мы выяснили, что думают по этому поводу сами дамы. Женщины, конечно, не обидятся (так отметили 86% респондентов), но все-таки они ждут от мужчин и других, более существенных подарков. Касательно «просто цветов», многие отметили, что важно внимание и создание атмосферы и ощущения праздника.

Теперь перейдем к самим подаркам. Самыми нежеланными подарками, на которые дамы могут обидеться, стали, по мнению подавляющего большинства, кухонная утварь и бытовая техника, напоминающие женщине о работе по домашнему хозяйству. Не хотят женщины получить и предметы гигиены (куда вошли гель для душа, мыло, включая дорогое мыло ручной работы, и прочее), а также возрастную косметику. В список нежелаемых подарков попал и парфюм. Хотя он же попал и в перечень желанных - тут главное точно знать, что именно покупать. Еще в списке мечты - драгоценности, шуба, машина, турпоездка, билет на концерт, поход в ресторан, романтический ужин и многое-многое другое. Но тут, опять же, все очень индивидуально, и, как отметила одна респондентка, для кого-то желанной является машина, а для кого-то - и помытая посуда. Отмечают женщины и внимание, в том числе оказанное мужчиной их собственным мамам.

У нас был еще один вопрос, ответы на который, возможно, помогут мужчинам порадовать женщин, и не только в этот праздник 8 Марта, и не даря, кстати, подарки. В зависимости от возраста и семейного положения они были таковы: посвятить весь день только своей возлюбленной, устроить ей отдых - в списке были прогулка по интересным местам, поездка за город и семейное путешествие. Женщины будут рады приготовленному мужчиной ужину, а также помощи по дому. Из абсолютно незатратных, но очень значимых для дам еще можно отметить комплименты, но не общие, а показывающие ее ценность, такие как «что бы я без тебя делал...», «как бы я смог это сделать сам...», «ты - самое лучшее, что у меня есть».

Мужская точка зрения

Для начала - наш рейтинг топ-ответов. Самыми интересными оказались ответы на животрепещущий вопрос «Считается, что большинство мужчин расценивают 8 Марта как некую обязанность. Как вы к этому относитесь?».

Это были ответы от «8 Марта - это такая же обязанность мужчины, как и уплата налогов» и «Это начало большой эмансипации и заговора против мужского населения Земли, поэтому мужчины дарят женщинам подарки, чтобы не испытывать свою судьбу» до более позитивных - «Да, действительно для многих мужчин это повинность, но я отношусь к празднику с симпатией, и в этот день никаких денег не жалко - почти» и уж очень приятных: «Мне нравится это праздник! Я его жду и готовлюсь заранее», «Это приятные хлопоты» и «Счастливая женщина - бальзам на душу, поэтому стараюсь по возможности делать приятное супруге все 365 дней в году». А также: «Я не считаю обязанностью - это хороший повод в весенний день сказать женщинам приятные теплые слова, поблагодарить их за способность делать мир более теплым и уютным!».

Мужчины, кстати, многое из перечисленного в списке женских пожеланий делают, и, причем, с удовольствием. И касательно подарков наши точки зрения во многом сходятся - сильная половина тоже практически единодушно считает неприемлемым подарком наборы кастрюль, пылесосы, стиральные машины и газовые плиты (и почему их кто-то все же получает в подарок?), а одним из желаемых - духи и украшения. И градуировка подарков - жене / возлюбленной, родственнице, коллеге - тоже в целом совпадает. Конечно, встречались такие мнения, что угодить женщине невозможно: «Что бы ни подарил - будет не то, о чем она мечтала». Из шуточных ответов: «Менее всего мне хотелось бы дарить ей свою кредитную карту». Важным мужчины считают и сюрпризы - это или неожиданный, но очень приятный подарок, или цветы, которые женщина увидит с утра у кровати.

А завершить мужскую точку зрения хотелось бы цитатой одного участника нашего опроса: «8 Марта - это Международный женский день, и обязанность мужчин - не только зарабатывать деньги и кормить семью, но и любить, заботиться, ухаживать и делать приятные вещи для своих любимых женщин. И не надо ограничиваться только этим одним днем, а стараться делать так, чтобы каждый день был как праздник».

Милые дамы, всегда будьте любимы и счастливы!

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Январь

15-28 января - на Кумколе прошли соревнования по настольному теннису. Из 10 участвовавших сотрудников ПККР и подрядных организаций 1-е место занял сотрудник компании «Пауэрлифт» Ху Ён, 2-е - электромонтер ЦУГ Болат Мухамедов и 3-е - сотрудник «Новомет Казахстан» Виктор Никитин. В январе состоялся еще ряд соревнований на этом месторождении. Так, 16 января 10 человек боролись за шахматную корону. По количеству набранных очков определились победители: 1-е место занял Канат Кулимғалиев из УМР, 2-е - сотрудник ТОО «Кумколь-Сервис» Рустем Утегенов, 3-е место досталось оператору ЦДНГ Бахытғали Кобландиеву. 27 января, в другую вахту, прошли соревнования по настольному теннису, в которых приняли участие 12 человек. 1-е место занял специалист-стажер ЦИС Думан Касенов, 2-е - сотрудник «Новомет Казахстан» Виктор Никитин, 3-е - оператор ЦППН Нурлан Тюлегенов. А 28 января состоялся еще один шахматный турнир, 1-е, 2-е и 3-е места на котором разделили Айдос Байниязов из «Interteach», Канат Кулимғалиев из УМР и Алмат Орманов из ЦДНГ.

16 января - подписан ЕРС контракт 2-го этапа Проекта «Строительство установки производства серы мощностью 4 тыс. тонн в год». Подписание состоялось в Пекинском офисе СРЕСС. Его подписанию предшествовала серьезная 8-месячная подготовка проекта контракта большой группой специалистов «ПетроКазахстан Ойл Продактс» и СРЕСС, CNPC и «КазМунайГаз». Результатом реализации проекта станет выпуск высококачественной продукции - моторных топлив стандартов ЕВРО-4 и ЕВРО-5, а также возможность переработки 6 млн. тонн в год нефти различного состава.

Февраль

1-2 февраля - на месторождении Арысқум прошли соревнования по настольному теннису. Из 10 участников 1-е место занял машинист ЦУГ Шархан Копжасаров, 2-е - Кали Кабдраш из ТОО «Сырдарья Нефтесервис» и 3-е - специалист отдела информационных технологий ПККР Габит Нуркожа. 2 февраля прошел и турнир по шахматам, на котором состязались 10 участников. Призовые места разделили: пожарный отдела

ҚХР елшілігінің делегациясы ПКӨП-ға сапары кезінде / Визит делегации консульства КНР на ПКӨП /
The delegation of consulate of the People's Republic of China visits PKOP

противопожарной безопасности Ербол Калдыбаев (1-е место), слесарь отдела службы обеспечения Болат Утеулиев (2-е место) и машинист ЦУГ Шархан Копжасаров (3-е место).

3 февраля - подписан Меморандум о сотрудничестве по вопросам стабилизации производственных процессов, обеспечения трудовых прав и трудоустройства работников между акиматом Кызылординской области, АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» и Профсоюзным центром Кызылординской области.

9-13 февраля - ПККР спонсировал участие команды ветеранов футбола Кы-

зылординской области в XIX чемпионате РК по футболу среди ветеранов, который прошел в Караганде.

13 февраля - традиционное празднование Дня вывода войск из Афганистана ветеранами - интернационалистами, сотрудниками ТОО «ПКӨП» совместно с представителями Союза афганцев ЮКО и Совета ветеранов ВОВ ЮКО.

13 февраля - в Алматы состоялся юбилейный концерт, посвященный 75-летию со дня рождения Народного артиста РК Ескендира Хасанғалиева и 55-летию его творческой деятельности. Наша компания выступила в числе спонсоров данного мероприятия.

20 февраля в Алматы состоялось заседание Попечительского совета ОФ «ДОМ», в котором Вице-президент «ПетроКазахстан» Б.И.Исенғалиев является председателем. На заседании фонд отчитался за 2014 год и презентовал проекты на 2015 год.

Фонд «Добровольное общество «Милосердие» был образован волонтерами и работает с апреля 2006 года. Как отмечают в фонде, их главная задача - стать связующим звеном между теми, кто нуждается в помощи, и теми, кто хочет помогать. За эти годы благодаря неравнодушным людям и компаниям со всего Казахстана ДОМу удалось собрать более 9 млн. долларов и помочь 1056 детям.

Наша компания стала одной из первых помогать фонду «Добровольное общество «Милосердие» и делает это на постоянной основе по сей день - участвует в ежегодной акции «Подари детям Жизнь», перечисляя необходимые для лечения детей суммы, и финансирует содержание офиса ОФ, покрывая расходы на зарплату сотрудникам, телефонную связь и аренду.

На заседании фонда Аружан Саин, руководитель ДОМа, поблагодарила сотрудников компании «ПетроКазахстан» и всех тех, кто не остается равнодушным к обращениям о помощи больным детям, за участие во всех акциях, инициированных ОФ «ДОМ»: разовых акциях сбора подарков для детских домов, детей-инвалидов, малоимущих и многодетных семей, а также в таких крупных акциях, как «Подари детям Жизнь» и «Соверши на одну покупку больше».

16 февраля - ТОО «ПКОП» посетила делегация консульства КНР во главе с г-ном Чжан Вэем. В рамках визита состоялась встреча участников делегации с Первым Вице-президентом ПКОП А.З.Турисбековым и Вице-президентом по производству г-ном Цзян Ши, во время которой стороны обсудили вопросы реализации Проекта модернизации ШНПЗ и совершили экскурсию по нефтеперерабатывающему заводу.

Март

6 марта - на месторождениях Кумколь и КАМ в честь праздника 8 Марта состоялся праздничный концерт. В других подразделениях компании также прошли мероприятия, посвященные Женскому дню.

18 марта - в преддверии весеннего праздника Наурыз компания организует раздачу продуктовых пакетов для 140 пенсионеров компании и инвалидов, получивших травму на производстве.

18-21 марта - проходят благотворительные утренники для 350 детей из малообеспеченных семей Кызылорды, 50 детей из малообеспеченных семей детского сада «Балгын» Жанакорганского района и 50 детей с ограниченными возможностями реабилитационного центра «Шапагат» Казалинского района. На утренниках ребята получают подарки от

Кумкольде өткен устел теннисі бойынша жарыстардың жеңімпаздары / Победители соревнований по настольному теннису на Кумколе / Winners of table tennis competitions at Kumkol

«ПетроКазахстан» - необходимую одежду, мягкие игрушки и сладости.

20 марта - на ТОО «ПКОП» намечен плановый капитальный ремонт продолжительностью один месяц.

20-21 марта - в рамках праздника Наурыз на месторождениях Кумколь и КАМ для сотрудников компании проходит праздничный концерт.

22 марта - в Шымкенте сотрудники ПКОП отмечают Наурыз Мейрамы. Пройдут мероприятия и в Кызылорде, где ПККР примет участие в общегородском праздновании Наурыза на центральной площади. В юртах, декорированных в национальном стиле, компания организует праздничный благотворительный дастархан с традиционными блюдами для 500 жителей областного центра.

Подведены итоги по программе БОТОС «Поощрение работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» по результатам 4-го квартала 2014 года.

По ПКОП комиссией по премированию было принято решение поощрить электромонтеров электроучастка №5 энергоцеха А.В.Пустовойченко и О.К.Курбенова, обнаруживших и сообщивших 14.10.2014 и 17.10.2014 о потенциально опасных ситуациях среднего риска; также был премирован оператор 5-го разряда цеха №1 КА.Дехканбаев, обнаруживший 30.11.2014 года и сообщивший об опасности пропуска кармана термопары печи, что позволило предотвратить крупную аварию, взрыв и пожар.

По ПККР комиссия премировала 9 работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях высокого и среднего риска:

- 09.10.2014 при обходе территории УМР менеджер Е.Алмаганбетов обнаружил аварийную железобетонную опору, установленную возле мини-котельной рядом с мобильным помещением операторов по растопке котла;

- 30.10.2014 при обходе и отборе проб со скважин м/р Восточный Кумколь операторами Е.Буриходжаевым и К.Мухамедовым был обнаружен запах сероводорода, о чем они сообщили мастеру ДНГ А.Тортбаеву. Своевременное выявление опасного фактора высокого риска предотвратило возможное отравление работников сероводородом;

- 28.11.2014 при утреннем осмотре камеры приёма очистного устройства на ГНПС м/р Кумколь линейным трубопроводчиком 4-го разряда Е.Даниловым была обнаружена демонтированная труба длиной 11 метров, уложенная на деревянный поддон без боковых упоров, предохраняющих ее от самопроизвольного скатывания;

- 29.11.2014 при обходе территории УПСВ-24 м/р Кумколь операторами Ш.Жамишевым и А.Агимбаевым было обнаружено сильное задымление в одном из помещений. Обесточив щит управления и надев СИЗОД, операторы приступили к ликвидации возгорания порошковым огнетушителем. Своевременные и грамотные действия операторов позволили предотвратить крупную аварию, взрыв и пожар;

- 11.12.2014 лаборант химического анализа М.Ашимов обнаружил перегрев розетки электрообогревательного прибора в жилом корпусе вахтового посёлка м/р Арысқум;

- 12.12.2014 года механик ЦДНГ А.Мамутов обнаружил, что конденсатосборник находится в замерзшем состоянии вследствие отказа автоматического стравливающего клапана газосепаратора, который также был в замерзшем состоянии. В результате огнеопасная жидкость сливалась на грунт. Предотвращена опасная ситуация высокого риска с возможным возгоранием.

CHIEF EDITOR'S PAGE

2015 will be a very full-packed year in terms of events and also tensed in terms of content.

The most important events include the early presidential elections, the 70th Anniversary of Victory in the Great Patriotic War, 550 years of Kazakh nationhood, the 20th anniversary of the Kazakhstan Constitution, 20 years of the People's Assembly of Kazakhstan, 10 years of the KAZENERGY Association, and the 30th anniversary of the Shymkent Refinery.

They are all testimony to history, victories, achievements and carry with them confidence and a positive outlook.

Our task is to make our contribution to the future development of the country.

On the eve of its 30th anniversary, the Shymkent Refinery made changes to top-management, appointing Askar Turisbekov as its new First Vice President. Even though he is young, he has the experience and knowledge to make sure that the Refinery upgrade period will be successful for the people working there and that the expectations the community has for it will be justified.

In this issue of 'Munaishy', Mr.Turisbekov shares his vision for the implementation of the Refinery's objectives.

Major market players would have to invest a lot of time and effort to resolve one of the core problems caused by the current unfavourable situation on the oil and gas market. The number of forecasts and expert opinions has already hit such levels as they are becoming worthless, almost like the price of oil.

The fear of possible further reductions in oil prices seems to be real. It is a time now to be wise and take balanced decisions. The history of capitalism tells us that free market mechanisms balance out preventing critical levels for core indicators.

Klaus Schwab has already pointed out that those days when the big fish ate the small fish are long gone. The world is standing at the crossroad of some immense changes, primarily, of a technological nature.

The third industrial revolution will demand not only that everyone be ready to accept and embrace it, but also to take an active part in it. It will create new challenges for the company.

As has been the tradition, 'Munaishy', on behalf of the men working for PetroKazakhstan, would like to take this opportunity to congratulate the female side of the workforce - colleagues, relatives and friends - with 8 March.

If 8 March did not exist, it would have to be invented as a mark of respect, love and admiration of that most wonderful of creations - women.

The holiday of spring Nauryz is coming! I would like to wish prosperity, happiness, joy and welfare to you and your closest ones! Happy spring holidays!

***Vice President,
B.Issengaliyev***

2014 RESULTS

Dear Colleagues,

At the start of 2015 the whole world was riveted to the constantly changing oil prices and analysts' forecasts for future hydrocarbon prices, while companies and governments worked on their strategies to combat constantly deteriorating conditions. Some international oil and gas companies were forced to 'freeze' their investment projects, and the shale oil companies in the West were the most affected by the 'low prices'. Governments in practically all resource-dependent countries have started to streamline their budgets to take into account the falling projected oil prices, talking about adapting to the new realities.

We are sure that despite the current economic conditions, PetroKazakhstan has the resources to be able to keep operations steady. Our analysts have studied profitability at all PetroKazakhstan fields and developed scenarios for the company under various price ranges. We understand that in these extremely difficult times, everyone needs support and steadiness, and company management is working to ensure that.

Currently, due to unfavorable oil price forecast, PetroKazakhstan is experiencing difficulties with its current and long-term obligations. But we do believe that all these problems, caused by external factor, are temporary and will be overcome gradually within the year, after which we, with the support of our highly qualified teams, will again turn another page in our development history!

Wei Yuxiang, PetroKazakhstan President

The information below is a breakdown of data for 2014 for each of the company's operational areas.

UPSTREAM

In 2014, PetroKazakhstan Inc. produced 4.883 million tonnes of oil, which includes the 50% interests in its JVs - Kazgermunai and Turgai-Petroleum. Total production by PKKR, Kolzhan and PKVI amounted to 2.788 million tonnes, while Turgai-Petroleum production was responsible for 0.599 million tonnes and Kazgermunai - 1.499 million tonnes.

PKKR, Kolzhan and PKVI drilled 101 new wells in 2014, including 47 production wells and 54 exploration and appraisal wells, while Kazgermunai drilled 28 production wells. According to the report by an independent auditor, Ryder Scott, category P1 oil reserves grew by 1.9 million barrels for the PKI group.

DOWNSTREAM

In 2014, PKOP processed 5.065 million tonnes of crude oil, which is a 208 thousand tonne increase on 2013.

Kazakhstan faced fuel shortages in 2014. To help the republic stabilize oil products market and reduce public tension our

Refinery operated without suspending operations for planned repairs to supply Kazakhstan's regions with oil products, at that recording no operational breakdowns or accidents.

Last year, high-octane gasoline output amounted to 735 thousand tonnes, while refining depth was 75% and light petroleum product output was 57%. Compared to 2013,

the Refinery increased gasoline, aviation kerosene, mazut and vacuum gasoil output.

PKOP has continued with its project to upgrade and reconstruct the Shymkent Refinery. The result will be 14 new technical units, including a catalytic cracking unit for RFCC heavy residue, a Prime G+ gasoline catalytic cracking hydrotreatment unit, an MTBE production unit, a Merox unit to

remove sulphur from unsaturated liquefied hydrocarbon gases, a residual gas treatment and sulphur removal unit. The licensors for these new units are global leaders such as UOP from Great Britain, Axens from France and CPE from China. Three current units are due to be reconstructed.

In addition, new general facilities are due to be built at the Refinery, such as nitrogen recovery and air compression units, a water chemical treatment unit, a steam preparation unit (boiler room), a reservoir to store oil products, a flare unit, central operating units (to manage the technical process) and others.

The result of all of this work is that the Refinery will transit to producing EURO-4 and EURO-5 oil products, increasing processing depth and light oil products output.

MARKETING AND TRANSPORTATION

Year on year PetroKazakhstan meets its requirements to supply fuel to consumers, and 2014 was no exception. To stabilise the Kazakhstan POL (petrol, oil, lubricants) market and support the status of a socially responsible company, PetroKazakhstan supplied 1.25 million tonnes of oil products (diesel, gasoline, mazut and aviation kerosene) under social programmes.

In 2014, to meet the demands of the Kazakhstan domestic market, the Shymkent Refinery shipped, including tolling goods, 3.1 million tonnes of oil products, such as diesel, gasoline, TS-1 jet fuel and M-100 mazut.

We also maintained our position as one of the leading freight dispatchers in Kazakhstan with total rolling stock of 2,210 units, providing quality wagon operator services for tolling companies.

Thanks to smooth-running cargo traffic system, the effective use of company rolling stock, the absence of violations and criticisms from the authorities, PetroKazakhstan has the reputation as a reliable long-term partner in the shipment of oil products.

HSE

Promoting industrial safety, PetroKazakhstan initiated the 1st HSE Conference under the umbrella of KAZENERGY for 78 representatives of leading Kazakhstan oil and gas companies. Due to the company's continued active implementation of one the HSE department's innovations - the Programme to encourage employees to report Near Miss and Unsafe conditions and actions - 16

PetroKazakhstan employees have received awards and recognition.

PKOP has been successfully recertified as complying with ISO:14001 and passed compliance audit for OHSAS:18001 requirements. In addition, after taking place in a review contest 'Best Organisation, Enterprise and Work Safety Service in South Kazakhstan Oblast' the Refinery was named 'Best Safe Enterprise'. The refining division also planted 1,350 trees as part of an initiative to landscape the refinery's buffer zone.

To promote and teach employees about fire-fighting, PKKR held its annual fire safety competition 'It's better to anticipate than extinguish a fire'. An integrated HSE management structure has been created at PKKR to aid the realisation of the Korgau project. It is to be headed by the central safety committee and has led to the creation of a system of cascade committees and implementation of behavioural safety audits at the company's oil fields.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

As has been the case in the past, PetroKazakhstan has been actively realising its multifaceted sponsorship programme in the regions, and we are proud that all social responsibility goals for 2014 have been met - whether they were the realisation of traditional sponsorship, helping sponsored organisations or working within the framework of Memorandums of cooperation with the relevant Akimats. On the whole, the amount allocated by PetroKazakhstan for social projects in 2014 exceeded US\$ 7 million, of which US\$ 4 million was spent within the framework of the Memorandums.

Sports projects are one of the priorities for both internal and external policy. A good example is PetroKazakhstan Olympics. The 5th Jubilee PetroKazakhstan Olympics took place in Almaty in September 2014 with more than 100 employees of not only PetroKazakhstan but also the joint ventures Kazgermunai and Turgai-Petroleum taking part. The presence of the Kazakhstan Minister for Culture and Sport Arystanbek Mukhamediuly at the opening ceremony once again underlined the importance of developing mass sport in the corporate environment.

In autumn 2014 Shymkent played host to a meeting between PetroKazakhstan management and representatives from all SKO organisations supported. At the meeting, on the eve of the 70th anniversary of the end of the Great Patriotic War, the South Kazakhstan Oblast Council of Veterans was given a cash certificate worth KZT 5 million.

ACHIEVEMENTS AND AWARDS

We are proud of the recognition our contribution to regional development has received, with PKKR and PKOP employees' achievements being recognised again nationally.

In honour of the professional Oil Workers' Day celebration, KazMunaiGas, Samruk-Kazyna and the Ministry of Energy awarded the 'Munai-gas keshenin damytyga koskan ulesi ushin' medal, certificates of honour, the KazMunaiGas badge of honour and the 'Munai-gas salasyryn enbek sinirgen kyzmetkeri' badge to 7 PKKR employees and 14 PKOP employees. 30 PKOP employees received certificates of honour from company management.

5-ші Мерейтойлық Спартакиаданың сыйлы қонақтарымен бірге естелік фотография / Фото на память с именитыми гостями 5-й Юбилейной Спартакиады «ПетроКазakhstan» / Memorable photo with honored guests of the 5th Anniversary PetroKazakhstan Olympics

A NEW CHAPTER IN THE HISTORY OF OIL MARKETS?

Over the recent months sharp decrease in oil prices is being discussed substantially. How far will it fall, what would be the impact on Kazakhstan's economy and to the relevant stakeholders? Read about all of these factors and a brief history of the oil issue in this article.

Oil price fluctuations are cyclical. The difference in prices through history has been amazing: between 1930 and 1960 a barrel of oil cost US\$ 1-3, while at the start of July 2008 it had reached US\$ 141* and went down to US\$ 46* on 13 January 2015 (*Brent oil).

A number of factors affect oil prices, such as the condition and growth rate of the global economy, in particular the rate of GDP changes, the energy intensity of a particular economy, scientific and technical progress (new technology and alternative energy sources), oil reserve forecasts, the amount of oil in state reservoirs and even how cold the US and European winter will be. Each era has brought new factors into the pricing mix. For example, until 1998 there was a significant impact of politics on the oil supply (the OPEC embargo and military conflicts in the Middle East). Then, the financial markets, which after the introduction in 1983 of oil futures on the New York and Chicago exchanges, began to have a serious impact on oil price dynamics. Since 2000, the oil price has turned into a financial variable, just like currency exchange rates and security prices. Financial structures (hedge funds, banks and investment companies) buying up oil company shares are interested in keeping prices high, and today their role in oil pricing is increasing all the time. Oil is no longer just a commodity, but more an object for speculation on the financial markets.

We asked our Economics, Planning and Budgets department to share their personal views on the possible reasons for the current fall in the oil price and what the outlook is and how the oil price could impact the economy.

- Forecasting is a thankless task. Yet, what, in your opinion, will happen to the oil price in 2015 and will it return to the US\$ 100+ level in the foreseeable future, or are those sorts of prices a thing of the past?

- Among others, there are number of technological, operational, political and economic factors, which are affecting the oil price. For example, a struggle to

have a markets share, OPEC countries' has positioned not to reduce production level and increased oil production in other countries led to a surplus oil in the market. Another key factor is high stock level in some countries that also reduce the demand force.

We are currently observing the analysis from international investment agencies & banks (EIU, World Bank, Barclays, Merrill Lynch, Bloomberg, Moody's) and noticed that average oil price per bbl at Brent is expected to be within a range of US\$ 40 to US\$ 60. Every analyst has its own assumptions and hypothesis and change in these assumptions could lead to a change in the price forecast but it is expected that it would be around US\$ 50-60 per bbl.

- When does the oil price start to become critical for PetroKazakhstan? And what measures will be taken in this respect?

- There is no blanket answer to this question. Each oil field and even some times wells within a field, is different in terms of geological, technological, operational and infrastructural basis, therefore the profitability is different from well to well and field to field. In addition to profitability, the bottom line is cash flows where profit is adjusted with investment and financing activities. Cash flows (based on approved capital expenditures budget) are negatives for most of our oil fields using Brent price even 60.

- What do you think is the best oil price for the global economy?

- At the same time and situation, the impact is different for different economies. For example a country having 100% import is enjoying the decrease in the oil prices and has positive impact on the economy; however a country fully dependent on oil sector are having challenging situation. We think it would be good on global basis if the price is determined on commercial basis. Despite various expert opinions and scenarios, there some that are shared, which is an opportunity to address such risk by having diversified economy and efficient cost structure in an oil and gas business.

Kazakhstan and oil

It is no secret that the Kazakhstan economy is very dependent on the production industry, especially oil production, as it provides up to 70% of all currency receipts and is almost the only biggest source of the National Fund.

This year's national budget was based on a Brent oil price forecast of US\$ 80. However, by the middle of January, National Economy Minister Yerbolat Dosayev noted, the government had to review the budget and changed it to US\$ 50 a barrel and reduced GDP growth to 1.5% in 2015.

At the end of December 2014, President Nazarbayev said that the country was going into 'saving mode', meaning that the government was being asked to develop a range of development scenarios, with the main objective being not to allow a slowdown in economic growth and maintain core social payments. A plan is even in place for the economy if the oil price falls as low as US\$ 30 a barrel.

At the same time, President Nazarbayev also announced the new Nurly Zhol economic policy, which is being promoted as the engine for economic growth during the upcoming global crisis years. A large-scale infrastructure development programme, which is financed by the National Fund, intends to construct railways and vehicle highways, electricity lines and also housing. "200 thousand new jobs and greater public wealth will be created by road construction alone," the President said. "Nurly Zhol will also have a multiplicative effect on other areas of the Kazakhstan economy."

History of oil price fluctuations

For up to 50 years, until the 1960s, oil prices were stable at around US\$ 1-3 a barrel. Then they were manipulated by the so-called Seven Sisters international oil cartel, which was made up of 5 US (Exxon, Mobil, Gulf, Texaco and Standard Oil Company of California) and 2 European (British Petroleum and Royal Dutch/Shell) companies, which back then controlled 80-90% of the world's oil. It was the time of 'cheap oil', when oil production in the Persian Gulf was rapidly ramping up and giant tankers were built.

1960 saw the emergence of OPEC (Organisation of the Petroleum Exporting Countries), which today is made up of 12 oil producing countries. OPEC by the 1970s had taken over the reins of managing oil pricing. At that time, OPEC countries accounted for 50% of all oil produced globally.

The global oil situation began to change after October 1973 when the so-called Judgement Day Egyptian-Israel War started. The Arab OPEC members declared an oil embargo on countries supporting Israel (the USA, the Netherlands and others), drastically reducing supplies. As a result, in the year that followed, the oil price rose from US\$ 3 to US\$ 12 a barrel. This became the first energy crisis, and to this day is still the largest.

The next significant price rise, to US\$ 30-35 a barrel, occurred during the second energy crisis of 1979-80, when during the Islamic Revolution in Iran, US President Carter declared a reduction of trade relations with Iran and also ended the state regulation of the oil price in the USA. The OPEC countries then added their fuel to the fire by reducing production volumes, and the Iran-Iraq war also resulted in a significant reduction in production, increasing consumer panic.

However, the sharp increase in the oil price had the opposite effect - demand for expensive energy began to fall, the West responded by developing energy-saving technology, and economic activity in the western hemisphere began to decline. At the same time, non-OPEC countries, especially the USSR, began to increase production. All this resulted in the 1980s being known as the 'oil glut' years. As a result, by 1986 the oil price had fallen to US\$ 10 a barrel.

In the 1990's an important influence on the oil price was OPEC's decision to create a 'price corridor'. Its optimal level of US\$ 22-28 a barrel was maintained for a relatively long period of time through a mechanism of quotas for OPEC countries, which were supplying nearly 40% of the world's oil at that time.

The sharp economic growth seen since 2000 in Asia - China and India - has impacted oil consumption, resulting in severe price increases. The subsequent period saw continuous price fluctuations from US\$ 25-30 at the start of the new century to way over 100. There were times when the price fell by more than 70% over a three-month period, as in 2008 when the barrel price fell from a peak of US\$ 141 at the start of July to US\$ 33 by the end of the year. By the way, it then returned to US\$ 100 by 2011.

So, maybe, the current drop in prices is not that bad, so if we look at the question from the 10-year perspective, and oil countries will not have to worry about their revenue. Oil prices will grow as resources are depleting, and countries with huge human and industrial potential are waiting for the unavoidable potential of economic growth. The question is, how much the oil price will grow?

World oil prices

Analyst forecasts

The majority of analysts believe quite resolutely that the era of stable oil prices in excess of US\$ 100 a barrel (as was the case in the last four years) has ended. At that analysts are also downgrading their forecasts. In the middle of January, Goldman Sachs analysts reduced their Brent oil price forecast for 2015 to US\$ 50.4 from the previous US\$ 83.8 a barrel, while Citigroup reduced theirs to US\$ 63 from US\$ 80. Bank of America Merrill Lynch experts forecast a pessimistic US\$ 31 by the end of March, at the same time saying that it would not go any lower. And once shale oil production levels in the USA start falling due to unprofitability, and the first shale company bankruptcies have already been announced, by the end of June, the price should be US\$ 43, and the average Brent price for the year will be US\$ 52.

Merrill Lynch believes that the main reason for the reduction in oil prices is the rise in crude oil reserves in consumer countries (also due to the increase in shale oil production in the USA and Canada). The same experts also note that their forecasts will take on more meaning if Saudi Arabia continues not to take measures to support price levels.

Saudi Arabia, as the most influential OPEC member, also believes that prices cannot reach 100 again. Saudi Prince Al-Waleed bin Talal has said that US\$ 100 for a barrel of oil is an artificial price. At the same time, Saudi Arabia has been blamed for the sharp fall in prices through its unwillingness to reduce production to stabilise prices, suggesting that the real reason it is not reducing production is to battle the shale boom in the USA. The Prince justified the decision not to reduce production by saying that not all OPEC countries can be trusted. "In the 1980s and 1990s, Saudi Arabia reduced production, while the others deceived us and grabbed our market sector". Even if the price reaches US\$ 20 a barrel, Saudi Arabia will not reduce production, the Saudi Oil Minister Ali Al-Naimi said.

However, everything goes in cycles. Experts are waiting for a repeat of the 2008-2009 scenario. Russian Alpari analysts have noted that oil will fall to below US\$ 40 a barrel, "but it will then bounce back as the global oil industry simply cannot withstand those prices. At current prices, oil companies are being forced to reduce investment programmes, which could cause a shortage of crude and a sharp growth in demand and prices." Their forecast price for 2015 is US\$ 60-80 a barrel.

INTERVIEW WITH THE NEW FIRST VICE PRESIDENT OF PKOP

- Askar Zautbekovich, let us congratulate you on your appointment as First Vice President of PetroKazakhstan Oil Products. It is an important position in which you are not only responsible to the thousands of people working at the Refinery, but also the oil refining industry as a whole. Can you share with us some of your feelings about your new appointment?

- Thank you. Working at the Shymkent Refinery for the last four years, I feel I am an integral part of a large and friendly team. I would like to thank everyone for the trust placed in me and, in turn, assure them that in the future, using all of my potential, experience and knowledge, and relying on the support and help of our professionals, I will make every effort to achieve the goals and realise the company's production objectives.

- **The Upgrade Project is very important for the Refinery and is already in its final stages. Please tell us about the interim results and how its implementation has impacted the Refinery's operating results.**

- It's a significant project not only for the Refinery, but also for the Kazakhstan oil refinery industry as a whole due to its current low processing depth and low light oil products output. At the same time, the market demands all the more of higher quality oil products. Also, due to the introduction of technical regulations in relation to gasoline, diesel and other types of fuel, additional quality controls are being introduced for oil products. All of these have led to the initiation of upgrade programmes at Kazakhstan's refineries. PKOP began its upgrade in 2011, and by completion, design capacity of 6 million tonnes per year should be reached, a transition to EURO-4 and EURO-5 standard gasoline and diesel would be made, and processing depth would be increased. The project also has an important ecological component.

As part of the 1st stage of the Upgrade Project, we have already upgraded the diesel hydrotreatment unit to enable PKOP produce EURO-3 standard diesel. Construction of a 4 thousand tonne per year sulphur production unit has also been completed and is about to be commissioned. Construction of an isomerisation unit is currently in full swing. Basically, by the end of the first stage, the Refinery will be producing EURO-4 standard gasoline.

An EPC contract has been signed as part of the 2nd stage of the project. Quotas have also been received to hire foreign nationals and we are currently arranging a project financing loan. In other words, we are fully ready to implement the 2nd stage of the Upgrade and are planning to start construction and assembly work in March 2015. Everything is in place to realise this final stage, for example our experienced licensors, the global advanced oil processing leader UOP (key project unit licensor) and Axens (licensor for all remaining units), and, of course, the whole results-oriented Project Refinery team.

- **One of the goals of the Kazakhstan oil refinery upgrade, including ours, is to start production of EURO-4 fuel. When will we be seeing PKOP EURO-4 fuel at our fuelling stations?**

- As I said earlier, construction of isomerisation facilities is in full swing and due to be completed in the first quarter of 2016, after which we should be producing EURO-4 gasoline.

- **This year the Shymkent Refinery, which is one of the symbols of the region and a cornerstone of its prosperity, celebrates its 30th anniversary. How would you define the Refinery's significance and role in the South Kazakhstan Oblast and our country in general?**

- 2015 will be memorable for PKOP. You can't imagine Shymkent without the Refinery, which has been contributing to the development of not only South Kazakhstan

Oblast for the last 30 years, but the country all together.

The Shymkent Refinery is a core enterprise, a kind of catalyst, which over the last three decades has provided a large number of people with jobs, contributed billions of tenge to the budget, and also developed business in the region, helping dozens of service and contractor companies to get off the ground and move forward, in turn, creating jobs and budget receipts.

An important aspect in the last three decades has been how we help the underprivileged, even when times were tough. PKOP currently works with local authorities, providing sponsorship and charity aid, participating in the construction of oblast infrastructure and supporting social projects, including within the framework of Memorandums of Understanding with the South Kazakhstan Oblast Akimat.

One of the most recognisable enterprises in the region, our Refinery, is, in my opinion, a regional economic leader. Testimonies to this are the many prestigious national awards received. For example, in 2011, PKOP received the President Nazarbayev Paryz golden award for social awareness in the Contribution to the Ecology category. The Refinery also won the Safe Business 2013 and Best Collective Agreement 2013 awards. I am proud that PKOP employees have also received the highest state awards. For example, V.Demshin received the Order of Kurmet for his professionalism and loyalty to his work. A.Yemberdiyev and Zh.Mindzhasarov received the Yeren yenbegi ushin orders and medals. B.Bayetov

and A.Zhaksybayev have both received Certificates of Merit from the Ministry of Energy, while S.Kadyrbayev received a lapel badge. In addition, in 2010-2014, 32 PKOP employees received a range of awards from the KAZENERGY Association for their professionalism. I would like to reiterate that our people are the company's main asset as it's the work they do day-in-day-out and the contribution of each and every one of them that means I can say with pride that I work for PKOP!

- Please tell us about your first impressions of the Refinery and its employees.

- When I arrived at the Refinery it was clear from the very first day that it was a vast smooth-running machine with a friendly and multinational work force. And since I've been working here I've enjoyed hearing "the Refinery is our second home" from my colleagues as it means they enjoy their work. In turn, we will make every effort to improve social and working conditions, improve work safety, and develop motivation, employee training and promotion programmes.

- What is your impression, as a resident of Shymkent, of how the Refinery has impacted the city?

- In recent years, Shymkent has changed, and I am glad that the Refinery has made its contribution in developing infrastructure of the city and the oblast as well. In the city itself, thanks to PKOP financial support, many multi-storey buildings have started to look more modern and generally better. Independence Park is impressive, especially the bridge stretching from Ordabasy square to the park.

There have been a lot of changes in the oblast. For example, PKOP has helped a large number of inhabitants in Zhuldyz District of Yenbekshy region living close to the Refinery with the water supply, installing telephones and repairing roads.

We also help a number of institutions, supporting youngsters from Shymkent and people throughout the oblast. They include generations of children from the Sairam Orphanage that we have been supporting over the last 20 years, as well as kids from our sponsored schools. War veterans also receive valuable support, for example, 500 veterans recently received subscription packages to Ottau TV in honour of the upcoming 70th anniversary of the end of the Great Patriotic War.

It's all real help for real people, and I am proud that I have played a part in the development of my home town and its people.

- The Refinery is managed jointly by CNPC and KazMunaiGas. How does the cooperation work?

- Both shareholders - the Chinese National Company CNPC and the Kazakhstan KazMunaiGas - have extensive experience in the industry and impressive human and financial resources. Their successful management practices and smooth-running procedures, in conjunction with CNPC's rich experience of realising international projects, all help in the development of PetroKazakhstan, working to keep the company on the move, as in our slogan.

It is very important to have created a friendly atmosphere and have each team member focus on teamwork, which undoubtedly is a guarantee of the company's success as a whole.

- What do you value most in people? What, in your opinion, makes the ideal employee?

- Most of all I value integrity and responsibility. As for the ideal employee, I think that parameters vary, depending on the job, as one position demands initiative and an ability to make decisions, while another may require efficiency and strict adherence to processes. The most important thing is for the person to feel that he or she has found their place and enjoy their work. If that is the case, then you have the ideal employee (smiles).

- You are an example of a modern leader - you are young and fit. Please tell us about a typical day for the PKOP First Vice President.

- Thank you. Modern life moves fast and we all have lots to do. In addition, managing

one of the largest enterprises in Kazakhstan is a huge responsibility and not a simple job. It is important to be able to make the right decisions, incorporating the vast number of factors involved, and be able to keep a lot of information in your head at the same time. My working day is quite traditional - meetings, conferences and reports.

I place great emphasis on sport as I believe it is a vital element of a productive life. I think it is important to act as a role model in sporting terms for the many people working with me and I would like to see sport take as important a place as breakfast, lunch and dinner, especially in Kazakh families (laughs).

- The family plays a huge role in every person's life. We know that you have four children. Tell us about your parenting principles.

- My children are my support and port in a storm. Of course, I try to give them the best I can. When bringing up children, I think that the most important thing is to discover and boost their abilities and give them a good education so they have a foundation for a happy life.

- To finish with, what would you like to wish PetroKazakhstan employees on these spring holidays?

- I would like to congratulate everyone with Nauryz and hope that it brings all of you prosperity, health, happiness, peace and understanding! I would also like to congratulate the fairer half of our company with 8 March! Love and happiness, a great mood, support and understanding from your men!

- Thank you for your responses!

Ұлы Наурыз Мерекесінің тойлануы / Празднование Наурыза / Nauryz celebration

OIL: FROM SUBSURFACE RIGHT TO... YOUR HOME

In the last issue of 'Oil: from subsurface' we started to talk about oil refining, and described primary distillation at Refinery's Workshop No.1 Unit-100. In this article we will be talking about secondary oil refining processes by discussing in greater detail operations at Units 200, 300 and 400.

Part 10. Secondary oil refining

Secondary processes are used to increase refining depth, or in other words, improve motor fuel yield. As opposed to primary distillation, where physical processes were used directly to split the oil into fractions, secondary refining involves chemical processes to modify the hydrocarbon molecules that make up oil. We asked the LK-6U Workshop No.1 Units 200, 300 and 400 Supervisors to give us more details on the process.

Unit-200 is a catalytic reforming with prehydrotreating unit capable of handling 1 million tonnes of feedstock per year. It employs 50 people and is managed by Supervisor Bulat Kaldykozov.

- Tell us about the production processes at your Unit. What raw materials do you use?

- We are responsible for catalytic reforming and the prehydrotreatment of the 60-205°C boiling range fraction crude generated at Unit-100 (CDU) during primary distillation. The result of what we do at Unit-200 is high-octane gasolines constituent.

To start with, the gasoline fraction we receive undergoes prehydrotreatment to remove harmful sulphur, nitrogen and oxygen contaminants, and some heavy metals that are toxic for the reforming catalyser. Unsaturated hydrocarbons are also hydrogenised during prehydrotreatment, reducing coke residue and increasing catalyser service life. Hydrotreatment is made at very high temperatures and pressure with the use of the catalyser.

The hydrotreated feedstock is pumped to the reforming block. Here, using high temperatures and pressure and with the help of bi-metal catalysers, low-octane gasoline is being transformed to a high-octane (96) constituent of a commercial product. In short, the purpose of reforming is to generate aromatic hydrocarbons from naphthene and paraffin for use in motor fuel (due to their very high octane count).

- What does your Unit produce?

- As I said above, we produce high-octane gasoline constituents. In technical terms, Unit-200 produces debutanised catalysate with an octane count of up to 96. This catalysate is then used as the high-octane constituent in AI-80, AI-92 and AI-96 gasolines.

As the refinery processes are very closely linked, we also generate by-products that are then sent for additional processing to other Workshop's No.1 Units.

Hydrogen-bearing gas is later used in the hydro-deparaffinisation of the 140-230°C and 230-350°C fractions at Units 300/1 and 300/2, and also as fuel gas. The overhead liquid fraction is used in gas fractioning in Unit-400. 'Rich' gas catalysate stabiliser is also pumped to Unit-400 or to the fuel network. The same thing happens to hydrocarbon gas of hydrogenate steam-stripping.

- How often do you upgrade your Unit's equipment? Are you involved in the Refinery Upgrade project?

- Equipment is upgraded when required in line with inspections and testing. The Unit-200 gasoline prehydrotreatment block will be upgraded as part of the project enabling us to handle 1.56 million tonnes a year instead of 1 million and start producing EURO-4 and EURO-5 standards fuel. This will only be possible after a new isomerisation facility currently being built is commissioned.

EURO-4 and EURO-5 are fuel standards soon to be introduced in Kazakhstan in accordance with technical regulations and fuel requirements. They cover ecological standards for fuel, for example lead, sulphur, benzol, aromatic and olefinic hydrocarbon content and antiknock characteristics.

- The Refinery is due to launch a number of new units. Have your employees visited other refineries in Kazakhstan or other countries on fact-finding missions?

- Yes, new units and facilities are being built, which we will learn how to operate. For that reason we also visit other refineries where they have already been commissioned. For example, this year 27 employees from LK-6U travelled to Atyrau Refinery to gain experience in operating their isomerisation block.

**Bulat Kaldykozov,
Supervisor of Unit-200**

- How would you evaluate the social side of your job?

- The company provides great working and leisure conditions. We have our meals in Refinery's canteens, can visit a gym in town for free and also get free trips to health resorts.

We all enjoy playing sport, taking active part in Refinery Olympics. In 2014, one of our Unit's people, Nursultan Duisenbiyev represented the PKOP team at the PetroKazakhstan Corporate Olympics.

Section	Full name	Award	Year	Note
Acting Foreman of Workshop №1	M.Issatayev	Ministry of Energy Certificate of Honour	2014	Oil Worker's Day
Unit-200	B.Kaldykozov	PKOP Certificate of Honour, KMG-PM Certificate of Honour	2014, 2010	Oil Worker's Day
Unit-200	B.Syzdykov	Ministry of Energy Certificate of Honour	2014	Independence Day
Unit-200	R.Zhakupov	KazMunaiGas Certificate of Honour	2013	Independence Day
Unit-300	R.Yeleuov	KAZENERGY Certificate of Honour	2012	Oil Worker's Day
Unit-400	S.Yersultanov	KAZENERGY Certificate of Honour	2011	20th Anniversary of Independence
Unit-300	N.Shapiyev	KazMunaiGas Certificate of Honour	2010	25th Anniversary of PKOP

PKOP places great emphasis on innovative development, and all employees may take part in the annual innovator competition. Results are announced at year-end and the winners receive prizes.

In 2012, the first year the competition was held, the jury received 28 applications, in 2013 - 52, and in 2014 - 99. The organisers have noted that the younger members of staff have been especially active, and hope that this year the number of participants will increase, even more so as 2015 entry forms have already started to be received.

The ideas are all different - from moving gauges to changing process charts. The innovators' ideas also help save repair time and increase equipment service life, and also remove the chance of apparatus discrepancies.

Only last year, 17 ideas were implemented. We only have space to name just a few of them, for example changes to buoy design and buoy levels at VDU; improvements to the controls over feedstock spending at VDU; improvements to the quality of directly distilled gasoline received from the Visbreaking Unit; the substitution of M 10-40/70 compressor steel guide brushes with fluoroelastomer ones; the installation of seals between T-1, T-2 and T-3 heat-exchanging units in chemically treated water pipes, in block-9.

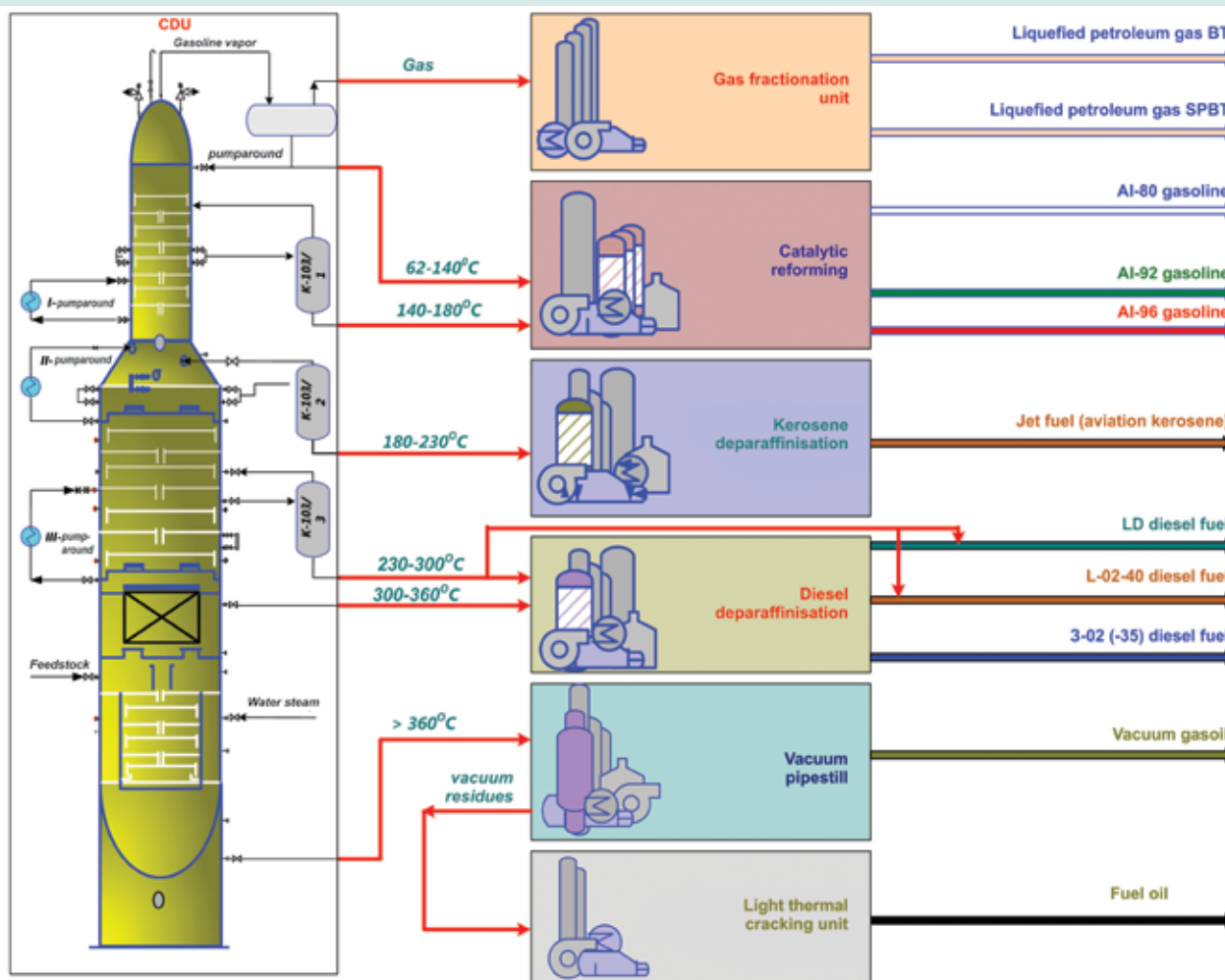
The people working for the Units mentioned in this article also take part in the innovator competition. For example, Unit-200 Supervisor B.Kaldykozov, mechanic N.Tiindikov and Senior Operator B.Syzdykov won prizes for their innovative ideas. Likewise, Unit-300 Supervisor U.Tileuberdiyev and Senior Operator G.Tkachev were mentioned. Unit-400 Supervisor T.Borarov along with his mechanic Kh.Bikbayev also won prizes.

200-секциясының ұжымы / Коллектив секции 200 / Unit-200 staff

300-секциясының ұжымы / Коллектив секции 300 / Unit-300 staff

Шымкент зауытындағы мұнай өңдеу үлгісі / Схема нефтепереработки на ШНПЗ / Oil processing chain at the Shymkent Refinery

Unit-300 is made up of two subsections and is responsible for handling DT-L-K2 diesel and TS-1 jet fuel constituents or a diesel constituent (when jet fuel depletion ends). Unit-300 employs 38 people and is managed by Ualikhan Tileuberdiyev.

Ualikhan Tileuberdiyev,
Supervisor of Unit-300

- What technical processes do you oversee at your Unit?

- Due to what we produce, Unit-300 is divided into two completely separate facilities.

Unit-300/1 is a 1 million tonne/year diesel hydro-deparaffinisation unit, operating on directly distilled light 230-300°C diesel and directly distilled heavy 300-360°C diesel fractions, which we receive from Unit-100, and also a diesel fraction from the Visbreaking Unit and Vacuum Distillation Unit.

The second one, or Unit-300/2 is a 432 thousand tonne/year kerosene hydro-deparaffinisation unit, which operates on directly distilled 140-230°C kerosene received from the Unit-100.

The main result of the hydro-deparaffinisation process is the hydrocracking of heavy hydrocarbons.

- Can you give us details about what your Unit produces?

- At Unit-300/1 we produce DT-L-K2 diesel constituents; at Unit-300/2 - TS-1 jet fuel or diesel constituents (when jet fuel depletion ends). We also produce a high-octane constituent of commercial gasoline used in AI-80 production line at Unit-200.

- How has the new R-301-1 reactor impacted production processes?

- The new reactor was commissioned in March 2014 as part of the Upgrade project. It was built by the contractor Masterstroi LLP, who were responsible for the

foundation and reinforced constructions, and RMU LLP, which was responsible for metal structures, pipe fittings and installing the reactor itself.

So to better understand what it is, I can give some figures about the R-301-1 reactor. It is 22 m high, weighs 219 tonnes and has a volume of 177 m³. Over 106 tonnes of catalysers have been loaded in the reactor itself.

The new reactor will help the Refinery produce ecologically clean (EURO-4 and EURO-5) diesel at the Unit-300/1.

- Are any more projects due to be realised in Unit-300 as part of the Refinery Upgrade project?

- Yes, Unit-300/1 is currently undergoing upgrade work to increase its capacity to 2 million tonnes/year.

- A refinery is a dangerous place. Throughout the Refinery there are signs even prohibiting mobile phone use. What are the greatest risks?

- True, an oil refinery is unique in safety terms. First of all, we are surrounded by the products of oil refining and petrochemistry, reagents and materials, the vast majority of which are combustible, explosive and toxic, and may cause burns and intoxication. Working conditions are complicated even more during sulphur oil processing, due to corrosive effect on metal. The refinery uses complex equipment, a significant part of which operates under increased temperatures and pressure. In addition, flame heaters are used to heat crude oil (open flame burners) to high temperatures. High-pressure and high temperature steam and electricity (power source and also electricity used to desalt oil and treat oil products) also create a danger.

This is why we have very strict safety measures in place to prevent accidents, fires and other emergencies. Work safety is guaranteed by keeping apparatus and equipment in good working order and repairing them in good time. Effective seals are in place and gauges are fitted. It is also important to maintain operating practices.

The greatest risk we face at our Unit is when we handle explosive and combustible substances. In addition, the equipment and pipelines operate under high pressure (over 50 kg(f)/cm²) and temperatures (over 400°C).

- Where do you get company news from? What would you like to share in our magazine?

- The main sources of information on the company are the Refinery intranet and the Munaishy magazine. We would like to pass on our oil refining experience and also how to ensure safety in the professional duties.

Unit-400 is a 470 thousand tonnes/year gas fractioning unit, employing 33 people and supervised by Talgat Boranov.

- Can you tell us about your feedstock and the production processes carried out in Unit-400?

- We receive CDU overhead liquid fraction from Unit-100, stabilized overhead product of prehydro-treatment and catalytic reforming from Unit-200 and overhead liquid fractions from Units 300/1 and 2.

The process generates individual light hydrocarbons or high-purity hydrocarbon fractions from refinery gas. Our section incorporates the desulphurisation of liquid gases before fractionation using a regenerating agent (monoethanolamine) in a special extractor; splitting liquid gases into individual hydrocarbons and second-stage treatment of hydrocarbon fractions from mercaptans using alkali liquor.

Talgat Boranov,
Supervisor of Unit-400

- What does your Unit produce?

- Our Unit is to generate propane, butane, isopentane, C5 fractions and above. But we are currently producing SPBT fraction (technical mix of prothane - butane) and in summer time we switch to BT (technical butane) fractions.

Here are some examples of how the above are used. The propane fraction is used as a raw material in pyrolysis and as domestic liquid gas; butane is used as domestic liquid gas and as a feedstock in synthetic rubber production. As we have no need to produce individual hydrocarbons, we produce SPBT fraction as domestic liquid gas.

- How often do you upgrade apparatus and equipment at your Unit?

- Just like everywhere else at the Refinery, inspection and testing is used to determine whether equipment requires upgrading. One of the most major upgrades was carried out in 2004 at the deethanisation block, and the E-407 reservoir has been replaced by a larger reservoir. Ammonia HK-406 and HK-407 refrigeration units have been replaced by water coolers, while block systems have been installed at the deethanisation block to protect equipment from destruction.

- Please tell us about your team.

- We have a good team that works well together. The team has changed a lot in recent years. This year the Refinery will be celebrating its 30th anniversary and in that time we have seen generations come and go. Experienced employees retire to be replaced by youngsters, who try hard and learn from the more experienced professionals.

Our guys are friendly, know how to relax and play sport. The company provides us with free passes to the Shymkent Dinamo sports complex. I am the Deputy Chairman of the PKOP Sports Board, and of course I try to get as many of us interested in sport as I can. We have a very active group and they take part in the Refinery Olympics. For example, Shyndaulet Makhanov and Yerzhan Zhaksybayev represent the PKOP mini-football team, while Kanat Umarov is member of billiard team, all of them showing good results.

- How employee qualification is improved?

- A good number of Refinery employees have a higher education. In our Unit that number is 97%, while others have a secondary specialised education. Every year, the employees take various courses developed together with human resources such as theory in their various specialities, as well as industrial and work safety courses receiving special attention.

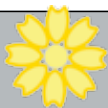
- How worker's category can be upgraded?

- Employees undergo production and technical training to reach the next grade, or in other words, move up the career ladder. The qualification commission (if there are vacancies for a specific position) awards grades and transfers employees to higher grades. Any employees who have performed well and who have a specific length of service may be grade-promoted.

Thank you for your responses!

400-секциясының ұжымы / Коллектив секции 400 / Unit-400 staff

8 MARCH

The 8 March holiday is capable of evoking a range of emotions, from flower sellers rubbing their hands in expectation of a bumper profit, men scraping the money together to buy gifts for their wives, mothers, daughters and female colleagues, and the ladies themselves looking forward to warm words, attention, flowers, gifts and ubiquitous tea drinking at work. Today's celebration is mostly associated with spring, beauty and love. But, 105 years ago, it was all different, and probably it is now difficult to imagine that the creation of 8 March had political roots.

Some history

Initially, International Women's Day, whose origin is closely linked to the German socialist Clara Zetkin, was intended to be a day of emancipation, women's struggle for their rights, for equality with men and as a day for meetings and political activism. Generally speaking, the idea of a women's day first arose at the turn of the 19th and 20th centuries, when women started to actively fight for equality with men.

A specific date for women's day was set in 1910 at the 2nd International Socialist Women's Conference in Copenhagen, which is where Clara Zetkin raised the issue of a specific day every year when women throughout the world could bring attention to their struggle for equality, suggesting 8 March. The date was linked to the day in 1857 when hundreds of female New York factory employees first protested and demonstrated for a 10-hour working day, improvements in working conditions and equal pay with men.

8 March seems as an attractive date as history notes another event that took place in New York in 1908 when 15,000 women with similar demands began a demonstration for 'Bread and Roses', with bread symbolising economic security and roses - a better quality of life. Other women's demonstrations should also be mentioned, for example at the start of the 20th century, Chicago housewives, upset at their treatment by ungrateful men, went out onto the streets, banging empty saucepans and pots, began demanding respect and equal political rights. The local men, many of whom stayed hungry that day, probably remembered that day for a long time.

That is how the international day of women's solidarity in the struggle for rights started, and since 1911 women from a number of countries have been spending the day in meetings discussing the elimination of inequality.

8 March became an official public holiday in the USSR in 1966 and soon began to lose its political overtones, simply becoming a lovely ladies' holiday - 8 March. Since the fall of the Soviet Union, 8 March continues to be celebrated as International Women's Day in many of the post-Soviet countries, including Kazakhstan, Russia, Azerbaijan, Georgia, Kyrgyzstan, Moldova, Tajikistan, Turkmenistan and Ukraine.

Similar celebrations in other countries

Actually, the first people to celebrate women's day were the Romans. Married women received gifts and tokens of affection from their husbands. At their owners' discretion, even female slaves received gifts and a day off. One of the rituals was to visit the shrine of Vesta, the Goddess of the hearth and home. Even though history has somewhat corrected the Italian traditions, International Women's Day on 8 March is still a favourite holiday for Italian women.

The equivalent of 8 March in many countries is Mother's Day.

In England, Mother's Day is celebrated three weeks before Easter. Its roots are in the Victorian era when children used

to work a long way from home and send their wages home to their families. They were only allowed to spend one day a year at home with their parents. Traditionally, children gave their mothers and grandmothers small gifts such as flowers or eggs. Nowadays, British children give their mothers flowers and do the housework.

In other countries, for example in Australia, Belgium, Denmark, Italy, Turkey, Finland, the USA and Japan, Mother's Day is on the second Sunday in May. In France and Sweden it is on the last Sunday in May. Mother's Day is on 8 March in Belarus and Uzbekistan.

There are many other holidays dedicated to fair ladies. Japan celebrates Girls' Day, while the French celebrate Grandmothers' Day when all grandmothers and any women over 55 receive special attention and respect, and as a way of stressing their eternal youth, are given discounted entry to... Euro Disney in Paris.

Even though the dates and names are different, the essence of the holiday is the same - taking care of women, who, despite their energy and numerous roles in today's society, are still the fragile and delicate ladies - even if only for one day.

Flowers, gifts and what we think about 8 March

Choosing a gift is never easy, and this is never truer than for men on 8 March, especially with the added risk of upsetting someone. And then there is the number of gifts! It is no secret that 8 March for some men is an obligation. We decided to see how things stood by organising an anonymous survey among our companies' numerous employees. The questions were varied and the results - extremely interesting. Some of our expectations were confirmed, while some of the responses and opinions were amazing.

Female point of view

To start with - a summary of the top responses. "Not pay attention" - we believe that this response to the question "What should you never do on 8 March?" is the foundational one - as this is what no one should ever do on this day.

One of the responses to the question "How would you cheer a woman up without shopping and gifts?" was "simply listen and talk to her and make her laugh!" It is probably what women do not get enough of in their daily lives.

Quite often men think that it is enough to buy flowers on 8 March. We asked what women themselves think about that. Of course, they do not get upset with just flowers (86% of respondents said), but they still expect other more significant gifts from their men. Regarding "just flowers", many said that the most important thing was attention and creating an atmosphere and sense of celebration.

Next is the actual gifts themselves. The most unwanted gifts, which could cause offence, are, according to the vast majority of women, kitchenware and domestic items, which tend to remind them about housework. Women also do not like receiving personal hygiene items such as shower gel, soap, including handmade soap and others, and anti-aging cosmetics. The list also included perfume. Having said that, the list of most desired gifts also included perfume. The most important thing is to know what to buy.

The dream list also included jewellery, fur coats, cars, vacations, concert tickets, a meal in a restaurant, a romantic dinner and many, many others. Again, every case is different, and as one respondent noted, "one person might want a car, the other for someone to wash the dishes". Some women also noted that attention paid to their mothers was also important.

Answers to another question could possibly help men please their women, and not only on 8 March, without even giving a gift. Depending on age and marital status, the responses included dedicating the entire day to their loved one, as well as giving her a trip - it could be a walk somewhere interesting, a trip out of town or a family trip. Women are glad of a meal cooked by their man and also help around the home. Another popular option, which does not cost anything, is a compliment, not a general compliment, but something along the lines of "what would I do without you?", "how could I have done that on my own?" and "you're the best thing that happened to me."

Male point of view

To start with - our top responses. The most interesting were the responses to the burning question, "do the majority of men think 8 March is an obligation. What do you think?"

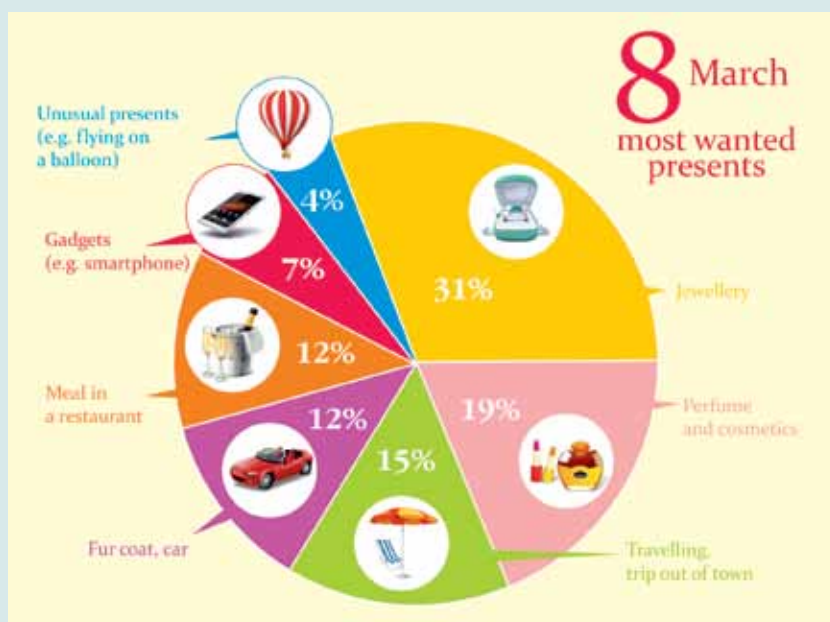
We got responses like "8 March is an obligation just like paying taxes" and "it is the start of mass emancipation and a conspiracy against the male population of Earth, forcing them to give gifts, to avoid pushing their luck." Then there are the more positive responses, "yes, for many men it is a kind of duty, but I like it and I will spend whatever it takes - nearly", and then you get "I like 8 March! I look forward to and prepare for it" and "a happy woman is good for the soul, which is why I try to make my wife happy 365 days a year." We also heard "I don't look at it as a duty - it's a good time on a spring day to say something nice to the ladies, thank them for making the world a warmer and more pleasant place!"

Men, it seems, actually do a lot of the above women's wish-list, and with pleasure. And as for gifts, we tend to think the same - like women, men also believe that it is unacceptable to buy saucepans, vacuum cleaners, washing machines and gas stoves (so why does someone still get one as a gift?), and that the most well wanted gifts are perfume and jewellery. Opinions on the grading of gifts to a wife or loved one, relative or colleague also match.

Of course, we also saw responses along the lines of "whatever I get her it's never right." We heard some funny responses such as "I really don't want to give her my credit card as a present." Men think surprises are important, such as an unexpected but very pleasant gift, or flowers on the bed in the morning.

To conclude the "men's point of view", a quote from one of our male respondents: "8 March is International Women's Day and it's our duty to not only earn money and feed our family, but to love, care for and look after, and do something pleasant for our dear ladies. We shouldn't limit it to just one day, but try to make every day as a celebration."

Ladies, may you always be loved and happy!

CALENDAR OF EVENTS

January

January 15-28 - Kumkol hosted a table tennis competition for 10 competitors from PKKR and its contractors. First place went to Powerlift employee Hu Yen, 2nd place - CGF electrician Bolat Mukhamedov and 3rd place - Novomet Kazakhstan employee Viktor Nikitin. Kumkol held a number of competitions in January, for example on 16 January 10 contestants took part in a chess competition, with 1st place going to Kanat Kulimgaliyev from MMD, 2nd place - Kumkol-Services employee Rustem Utegenov and 3rd place - to Production shop operator Bakhytgali Koblandiyev. On 27 January, a different shift had their table tennis competition in which 12 people took part. 1st place was taken by CES intern specialist Duman Kassenov, 2nd place - Novomet Kazakhstan employee Viktor Nikitin and 3rd place - CPF operator Nurlan Tyulegenov. Yet another chess competition was held on 28 January with 1st, 2nd and 3rd places going to Aidos Bainiyazov from Interteach, Kanat Kulimgaliyev from MMD and Almat Ormanov from Production shop.

January 16 - an EPC contract was signed for the 2nd stage of the Project to construct a 4,000 tonne/year sulphur production unit. The signing ceremony took place in the CPECC Beijing office and was the culmination of serious 8-month preparations by a large group of specialists from PetroKazakhstan Oil Products and

On February 20, a meeting of the DOM Fund Board of Trustees was held and chaired by PetroKazakhstan Vice President B.Issengaliyev to report on the Fund's 2014 activities and present projects for 2015.

Operating since April 2006, Mercy Volunteer Society Fund has been established by volunteers. As they emphasize in the Fund, their main task is to be a "communication link" between those who want to help and those who are in need. For the years of operations, the Fund, with the help of involved people and companies all around Kazakhstan, was able to raise above 9 mln dollars to help 1,056 ill children.

Our company was one of those who helped first and is still providing the assistance to DOM public fund. PetroKazakhstan takes part in the annual charity event 'Present Children with Life' by donating funds necessary for kids medical treatment and on a constant basis covers Fund's office life-functioning expenses, such as salaries, phone and rent.

During the meeting DOM's Head Aruzhan Sain thanked PetroKazakhstan employees and all the others for the help provided to sick children by participating in all events and actions initiated by the Fund. Those are one-time donations of presents to orphanages, children with disabilities, children from underprivileged families and families with many children, as well as major charity events such as 'Present Children with Life' and 'Make a second buy'.

CPECC, CNPC and KazMunaiGas. The result of the project will be the production of high-quality EURO-4 and EURO-5 motor fuel and also capability to process up to 6 million tonnes of various types of oil per year.

February

February 1-2 - the Aryskum field played host to a table tennis competition for 10 competitors. 1st place went to CGF Machinist Sharkhan Kopzhasarov, 2nd place - Kali Kabdrash from Syrdariya Nefteservice and 3rd place - PKKR IT Department Specialist Gabit Nurkozha.

On 2 February, it also hosted a chess competition for 10 players. The prizes went to Fire Safety Department member Yerbol Kaldybayev (1st place), Support Service Plumber Bolat Uteuliyev (2nd place) and CGF Machinist Sharkhan Kopzhasarov (3rd place).

February 3 - a Memorandum of Cooperation was signed to stabilise production processes, guarantee employment rights and ensure job placement between the Kyzylorda Oblast Akimat, PetroKazakhstan Kumkol Resources and the Kyzylorda Oblast Trade Union Centre.

«Күкірт өндірісінің қондырғысын салу» жобасының 2-сатылы ЕPC келісім-шартына қол қойылуы / Подписание ЕPC контракта на 2-й этап Проекта «Строительство установки производства серы» / The signing of EPC contract for the 2nd stage of the Project to construct a sulphur production unit

February 9-13 - PKKR sponsored a Kyzylorda Oblast veterans' football team in the 19th Kazakhstan Veterans' Football Competition in Karaganda.

February 13 - veterans-internationalists, PKOP employees and representatives from the South Kazakhstan Oblast Unions of Afghan War and Great Patriotic War Veterans celebrated the withdrawal of troops from Afghanistan.

February 13 - Almaty hosted a jubilee concert dedicated to the 75th birthday of Kazakhstan People's Artist Yeskendir Khassangaliyev and 55 years of his artistic activity. PetroKazakhstan was one of the event's sponsors.

February 16 - the delegation of consulate of the People's Republic of China headed by Mr. Zhang Wei visited PKOP LLP. Within the framework of the visit the delegation and A.Turisbekov, First Vice President, PKOP LLP, Mr. Jiang Shi, Vice President, Operations, PKOP LLP had discussed the progress of implementation of the Refinery modernization project and had an excursion around the Refinery.

March

March 6 - a gala concert was held at the Kumkol and KAM fields to celebrate 8 March. Other company divisions also held similar measures dedicated to Women's Day.

Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне құрмет көрсету / Отдавая должное героям Великой Отечественной войны / Expressing gratitude to the Great Patriotic War heroes

March 18 - on the eve of Nauryz, PetroKazakhstan is organising the distribution of food parcels for 140 company pensioners and handicapped individuals who suffered work injuries.

March 18-21 - charity matinees are being held for 350 Kyzylorda children from underprivileged families, 50 children from underprivileged families at the Zhanakorgan District Balgyn kindergarten and 50 children with learning difficulties from Kazalinsk District Shapagat Rehabilitation Centre. At the matinees, the children are receiving clothes, soft toys and sweets from PetroKazakhstan.

March 20 - PKOP is to undergo planned major repair due to last one month.

March 20-21 - a gala concert is being held at the Kumkol and KAM fields in celebration of Nauryz.

March 22 - in Shymkent, PKOP employees celebrate Nauryz Meiramy. Celebrations are also to be held in Kyzylorda where PKKR is to take part in the city's celebration of Nauryz at the central square. In yurts decorated in the national style, PetroKazakhstan to organise a celebratory meal with traditional dishes for 500 residents of the oblast centre.

The results of the HSE programme 'Promoting near miss and unsafe condition / act reporting' for Q4 of 2014 have been announced.

The PKOP bonus commission announced bonuses for Energy Workshop's site No.5 Electricians A.Pustovoichenko and O.Kurben who discovered and reported on 14 October and 17 October 2014 potentially medium-risk dangerous situations; for 5th category Operator of the Workshop No.1 K.Dehkanbayev who on 30 November 2014 discovered and reported the danger of leaks from thermocouple furnace pocket which prevented a major accident, explosion and fire.

In PKKR, the commission rewarded 9 employees for reporting high-risk and medium-risk situations:

- 9 October 2014, on his rounds, MMD Manager E.Almaganbetov discovered a faulty concrete support close to a mini-boiler room and adjacent to mobile boiler lighting unit premises.

- 30 November 2014, when inspecting and collecting samples at East Kumkol wells, Operators E.Burikhodzhayev and K.Mukhamed noticed a smell of hydrogen sulphide, which they reported to OGP Foreman A.Tortbayev. Their swift actions prevented the high risk of possible hydrogen sulphide poisoning.

- On 28 November 2014, during a morning inspection of the MPS Kumkol field 4th category Line Pipefitter E.Danilov discovered a dismantled 11 m pipe section laying on a wooden pallet without side fittings that would be used to stop it moving.

- On 29 November 2014, while inspecting Kumkol FWKO-24 territory, Operators Sh.Zhamishev and A.Agimbayev discovered thick smoke in one of the units. After disconnecting the control panel and putting on respirators, they began to extinguish the fire. Their timely and correct actions helped prevent a major accident, explosion and fire.

- On 11 December 2014, Chemical Analysis Laboratory Technician M.Ashimov discovered that electric heater plug sockets had overheated at the Arys-kum camp residential premises.

- On 12 December 2014, Production shop Engineer A.Mamutov discovered that a condensate tank had frozen due to the failure of an automatic pressure release valve, which had also frozen. As a result, combustible liquid had collected on the soil. A.Mamutov's actions helped prevent a high-risk situation with possible combustion.

С весенними празднікамі!

*Қоқтөмгі
мерекелеріңізбен!*

Happy Spring Holidays!

www.petrokazakhstan.kz

